

TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

ORIVEDEN NUORISOTYÖ 2026

Delfoi-tutkimus Oriveden nuorisotyön tulevaisuudesta

Marika Mäkinen

Opinnäytetyö
Helmikuu 2017
Sosionomi (YAMK)

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Sosionomi (YAMK)

MÄKINEN, MARIKA
Oriveden nuorisotyö 2026
Delfoi-tutkimus Oriveden nuorisotyön tulevaisuudesta

Opinnäytetyö 97 sivua, joista liitteitä 14 sivua
Helmikuu 2017

Kunnallisten palvelujen kehittämistyössä ollaan suurten muutosten edessä. Palvelujen kehittämisessä tulisi ottaa entistä enemmän palvelujen käyttäjiä mukaan ja kuunnella kaikenikäisten kuntalaisten mielipiteitä palvelujen toiminnasta. Tulevaisuuteen suuntautunut kehittämistyö on tärkeässä roolissa, sillä olemme tällä hetkellä elämässä mielenkiintoista aikaa uusien innovaatioiden ja digitalisaation keskellä.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli tarkastella Oriveden kaupungin nuorisotyön nykytilannetta, luoda tulevaisuuden visio kaupungin nuorisotyöstä vuonna 2026 sekä selvittää mitkä tekijät vaikuttavat paikkakunnan nuorisotyön kehittämiseen. Tutkimuksessa tarkasteltiin Oriveden kaupungin nuorisotyötä tulevaisuuden tutkimuksen näkökulmasta. Tutkimusmenetelmänä käytettiin Delfoi-menetelmää. Menetelmässä nuorisotyöstä kiinnostuneet nuoret ja aikuiset sekä nuorten parissa työskentelevät osallistuivat eDelfoi-verkkosovelluksen kautta Oriveden nuorisotyön tulevaisuutta koskevaan paneeliin vastaamalla kahteen kyselyyn.

Kyselyiden vastausten pohjalta Oriveden nuorisotyöstä luotiin tulevaisuustaulukko. Tulevaisuustaulukon avulla muodostettiin neljä skenaariota Oriveden nuorisotyön tulevaisuudesta. Skenaarioissa tarkasteltiin eri tekijöitä, jotka vaikuttivat nuorisotyön organisoijaan, toimintaympäristöön, työntekijöihin ja työmenetelmiin. Luodut skenaariot ja Delfoi-paneelin muut tulokset toimivat pohjana Oriveden kaupungin nuorisotyön kokonaisuuden kehittämistyössä.

Delfoi-paneelin tuloksia peilattiin tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin nuorisotyöstä, palvelujen kehittämisestä ja tulevaisuudessa yleismaailmallisesti tapahtumassa olevista teemoista. Tutkimuksessa laadittiin aikaisempien nuorisotyön tutkimusten pohjalta malli nuorisotyön organisoinnista Orivedellä. Lisäksi luodun mallin pohjalta muodostettiin edelleen palvelujen kehittämiseen oma toimintamalli, jota voidaan hyödyntää nuorisotyön kokonaisuuden kehittämisessä. Tutkimuksen johtopäätöksenä voidaan sanoa, että nuorisotyössä olennaista on ottaa nuoret mukaan sekä palvelujen suunnitteluun että toteuttamiseen. Tärkeää on myös suunnitella ja toteuttaa toimintaa yhteistyössä muiden nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa.

Asiasanat: nuorisotyö, palvelujen kehittäminen, tulevaisuudentutkimus, delfoi-menetelmä

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Master's Degree Programme in Social Services
MÄKINEN, MARIKA
Youth Work of Orivesi in 2026
A Delphi Study on the Future of the Youth Work in Orivesi

Master's thesis 97 pages, appendices 14 pages
February 2017

The purpose of this study was to examine the present situation of the youth work in the city of Orivesi, to create a vision of the future of the youth work in 2026, and to clarify the factors impacting the development of youth work in Orivesi. The data were collected through Delphi-method. In this method young people and adults interested in youth work and people working with young people and policy- and decision-makers participated in a panel concerning the future of youth work in Orivesi. The panel was executed by eDelphi-Internet application and the panelists answered two questionnaires.

Based on the answers of the questionnaires a future chart was created. From of the future chart four scenarios of the future of youth work in Orivesi were formed. In these scenarios various factors which affected the organizer of the youth work, operational environment, employers and working practices were observed. Scenarios and the other results of the Delphi-panel will be the basis of the future development work of the youth work in Orivesi.

The results of the Delphi-panel were reflected on theoretical basis of youth work, service development and the themes occurring in universally in the future. In this study a model of organization youth work and a model for the development of youth work services in Orivesi was formulated. As the conclusion of this study the essential part of youth work is to include both young people and other parties working with young people to developing, planning and executing services.

Key words: youth work, service development, futures study, Delphi method

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS.....	8
	2.1 Taustatietoa nuorten elinoloista Orivedellä	8
	2.2 Nuorisopalvelut Orivedellä.....	9
	2.3 Etsivä nuorisotyö Orivedellä.....	11
3	OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET JA TUTKIMUSMENETELMÄT.....	13
	3.1 Opinnäytetyön tavoitteet ja tutkimuskysymykset.....	13
	3.2 Laadullinen tutkimus	13
	3.3 Tulevaisuuden tutkimus	14
	3.4 Delfoi-menetelmä	16
	3.5 Delfoi-menetelmän verkkosovellus eDelfoi.fi.....	18
	3.6 Tulevaisuustaulukko	19
4	NUORISOTYÖSTÄ JA SEN MÄÄRITTELYSTÄ.....	20
	4.1 Nuorisotyö muutoksessa	20
	4.2 Nuorisotyön perussuunnitelma	23
	4.3 Nuorisotyön uusi toimialajako ja inklusiivinen nuorisotyö.....	25
	4.4 Oriveden malli nuorisotyöstä.....	28
5	TULEVAISUUDESTA JA NUORISOTYÖN KEHITTÄMISESTÄ.....	30
	5.1 Lähitulevaisuuden haasteita ja muutoksia	30
	5.2 Kunnallisten palvelujen kehittäminen tulevaisuudessa	33
6	DELFOI-PANEELIN TOTEUTTAMINEN.....	42
	6.1 Paneelin valmistelu	42
	6.2 Ensimmäinen paneelikierrros.....	43
	6.3 Toinen paneelikierrros	44
	6.4 Paneelin vastausten analysointi	45
7	DELFOI-PANEELIEN TULOKSET.....	48
	7.1 Delfoi-paneelin ensimmäisen kyselyn tulokset	48
	7.2 Delfoi-paneelin toisen kyselyn tulokset.....	57
8	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	67
	8.1 Tulevaisuustaulukko ja skenaariot.....	67
	8.2 Nuorisotyön palvelujen kehittäminen ja niihin vaikuttavat tekijät.....	69
	8.3 Eettisyys ja luotettavuus	73
	8.4 Jatkotutkimusaiheet	77
	LÄHTEET.....	78
	LIITTEET	83
	Liite 1. Kutsu paneeliin osallistumiseen.....	83

Liite 2. Paneeliin osallistuneille lähetetty lisätieto	84
Liite 3. Kutsu tutkimukseen osallistumisesta työntekijöille ja luottamustoimessa oleville	85
Liite 4. Ensimmäisessä kyselyssä julkaistut tiedotteet	86
Liite 5. Paneelin ensimmäisen kierroksen kysely	87
Liite 6. Toiseen paneelikierrokseen osallistuneille lähetetyt lisätiedot	91
Liite 7. Paneelin toisen kierroksen kysely	92

1 JOHDANTO

”Liikkeelle lähteminen on kaiken luovuuden ja uuden ajattelun edellytys. Se on uteliaisuutta, uusin silmin näkemistä, jossa aina myös haastetaan vanhaa ja kysytään, pitäisikö jostain myös luopua” (Wilenius 2015, 16). Näihin sanoihin kiteytyy juuri se olennainen periaate, jonka myötä tulisi lähteä liikkeelle kehitettäessä työtä, toimintaa ja palveluja. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on toimia liikkeelle lähtemisen alkusysäyksenä nuorisotyön palvelujen kehittämisessä Oriveden kaupungissa. Nuorisotyön kehittämistä kunnallisena palveluna hankaloittaa usein kehittämistyön jääminen puheiden tasolle ja käytännössä nuorisotyö usein unohdetaan siinä kohtaa, kun jaetaan taloudellisia resursseja. Katariina Soanjärvi törmäsi väitöskirjaansa tehdessään juuri näihin tilanteisiin ja toteaakin nuorisotyön olevan marginaalissa muihin toimialoihin verrattuna. (Soanjärvi 2012, 58.) Taloudellisen tilanteen ollessa tällä hetkellä hyvinkin huono, on erittäin tärkeää panostaa yhteistyöhön ja katsoa palvelujen tuottamista laajana kokonaisuutena.

Kiinnostus tutkimukselliseen kehittämiseen aihepiiriin liittyen heräsi seurattuani läheltä Oriveden kaupungin nuorisotyön kamppailua säästöjen ja pienenevien määrärahojen ahdingossa. Kehittämistyölle ei ole ollut vuosiin aikaa, resurssia tai tukea. Tämän lisäksi paikkakunnalla toimivat kaksi nuorisotyön kenttää, perusnuorisotyö ja etsivä nuorisotyö, ovat eri organisaatioissa ja yhteistyö on käytännössä vasta nyt päässyt alulle. Lisäksi ammatillisesti mielenkiintoisena aiheena tutkimuksessa kulkee rinnalla uudenlaiset tavat kehittää kunnallisia palveluja ja erityisesti palvelujen käyttäjien mukaan ottaminen kehittämistyöhön.

Tutkimuksen teoreettisena pohjana ovat lähitulevaisuuden näkymät sekä yleismaailmallisesti että palvelujen kehittämisen näkökulmasta. Tulevaisuuden näkymiä tuodaan esille Kondratjevin pitkien aaltojen teorian kautta. Teorian mukaan yhteiskunta on siirtymässä tieto- ja kommunikaatioteknologian suurten mullistusten ajasta erilaisten käyttöä tehostavien teknologioiden aikaan. Toisin sanoen elämme viidennestä aallosta kuudenteen aaltoon siirtymisen aikaa. (Wilenius 2015, 55.) Palvelujen kehittämisessä ollaan tulevaisuudessa entistä enemmän siirtymässä palvelujen käyttäjiä osallistavaan kehittämiseen ja ihmisten hyvinvointia korostavaan palvelujen suunnitteluun (Hellström & Kosonen 2016, 18; Jäppinen 2011, 156.) Kunnallisten palvelujen tuottamisessa ja kehittämisessä ollaan siten suurten muutosten edessä. Palvelujen tuottamisessa tulee erityisesti

pyrkii eroon hallintokuntiin jakautumisesta, ammattikuntaisuudesta ja ongelmalähtöisyydestä, joiden ajatellaan olevan yhtenä haasteena kuntien innovaatiotoiminnassa ja kehittämisessä. (Rimpelä & Rimpelä 2015, 12.)

Tarkoituksena on tämän tutkimuksen myötä saada kokonaiskuva Oriveden nuorisotyöstä, sen kehittämisen kohteista ja saada alkuun nuorisotyön palvelujen kehittäminen kokonaisuutena. Tutkimuksessa on tarkoituksena saada kuuluviin sekä työntekijöiden että palvelujen käyttäjien näkökulma ja yhdistää näihin myös muiden nuorten kanssa toimivien tahojen, kuten perusopetuksen, kulttuuri- ja liikuntapalvelujen sekä seurakunnan näkemykset. Lisäksi tutkimukseen yhdistetään luottamustoimissa olevien henkilöiden näkemyksiä nuorisotyön tulevaisuudesta. Yhteistyötahot osallistetaan osaksi tutkimuksen tekemistä käyttämällä Delfoi-tutkimusmenetelmää ja ottamalla heidät mukaan asiantuntijapaneeliin. Tällä tavoin tutkimukseen saadaan mahdollisimman kattava näkemys nuorisotyöstä tällä hetkellä ja tulevaisuudessa.

Tutkimuksen ja sen perustana olleen teoreettisen pohjan avulla luotiin ehdotus malliksi nuorisotyön toteuttamisesta Orivedellä mukaellen Gretschelin, Junttila-Vitikan ja Puurosen (2016) ehdotusta nuorisotyön toimialajaoksi ja ajatusta inklusiivisesta nuorisotyöstä sekä Kiilakosken, Kinnusen ja Djupsundin (2015) luomaa nuorisotyön perussuunnitelmaa. Nuorisotyö jaetaan malliin mukaan kolmeen osa-alueeseen, jotka ovat kohtaava ja kasvatuksellinen nuorisotyö, yhteisöllinen nuorisotyö sekä yhteiskunnallinen nuorisotyö. Tämän nuorisotyön organisoinnin mallin pohjalta on edelleen kehitetty malli, jossa avataan nuorisotyön palvelujen kehittämistä. Tutkimuksen lopputulemana tuodaan esille tulevaisuuden skenaarioita Oriveden nuorisotyöstä. Näiden skenaarioiden avulla voidaan käynnistää keskustelu ja kehitystyö nuorisotyön tulevaisuudesta ja sen suunnasta paikkakunnalla. Skenaariot ja nuorisotyön toteuttamisen malli ovat alkupääomana lähdettäessä kehittämään Oriveden kunnallisen nuorisotyön tulevaisuutta.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS

2.1 Taustatietoa nuorten elinoloista Orivedellä

Orivesi on noin 9 400 asukkaan maalaismainen kaupunki, jonka väestöstä vuonna 2015 alle 30-vuotiaiden määrä oli 2691 henkilöä. Tämä on 28,6 % kaupungin vuoden 2015 väkiluvusta. Näistä alle 18-vuotiaita oli 1760 henkilöä eli 18,71 %. Tulevaisuudessa vuonna 2026 alle 30-vuotiaiden määrän arvioidaan olevan 2470 henkilöä (25,82 %) ja alle 18-vuotiaiden määräksi arvioidaan 1664 henkeä (17,4 %). Nuorten määrä on tilastojen valossa tulevaisuudessa vähenemässä. Vastaavasti yli 65-vuotiaiden osuus oli vuonna 2015 27,5 % ja vuonna 2026 sen ennustetaan olevan 31,47 %. Väkiluvun ennustetaan kaiken kaikkiaan kasvavan 9565 asukkaaseen. (Tilastokeskus 2016.)

Nuorten elinoloja on Tampereen seutukunnalla seurattu vuodesta 2011 alkaen nuorisotakuun valtakunnallisten indikaattoreiden ja muiden nuorten tilannetta seuraavien tilastojen, kuten Kouluterveyskysely (vuoden 2015 kyselyn tuloksia ei ole saatavana) ja Tampereen kaupunkiseudun nuorisokysely (vuosina 2014 ja 2016) avulla. Tilastoja on tarkasteltu nuorten työllistymisen, koulutustakuun toteutumisen, syrjäytymisen ehkäisyn ja nuorten syrjäytymisen riskitekijöiden näkökulmasta. Nuorten työllistymisen kannalta huolestuttavaa on ollut työttömien nuorten määrä ja heidän työttömyytensä pitkittyminen yli kolmeen kuukauteen. Viimeisimpien tilastojen mukaan alle 25-vuotiaiden työttömyysaste on laskusuunnassa, joten tilanne on tältä osin lähtenyt positiiviseen suuntaan. Koulutustakuun kannalta tilanne on peruskoulun jälkeen hyvä, sillä pääsääntöisesti nuoret pääsevät tässä kohden opiskelemaan. Haasteita tuo nuorten pysyminen opiskelupaikassaan ja opintojen keskeytyessä uuden opiskelupaikan tai muun toiminnan löytäminen. Yhteistyö etsivän nuorisotyön ja oppilaitosten kesken toimii pääosin hyvin eli keskeyttäneistä opiskelijoista tulee tietoa etsiville nuorisotyöntekijöille. Näiden nuorten tavoittaminen opiskelujen keskeytymisen jälkeen ei ole kuitenkaan täysin sataprosenttista. Näiden koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 20–29-vuotiaiden nuorten määrä on ollut laskusuuntainen vuodesta 2011 lähtien ollen vuonna 2015 lopussa 119 nuorta (16,6% ikäluokasta). Syrjäytymisen ehkäisyä tarkasteltaessa yhtenä indikaattorina on alle 25-vuotiaiden pitkäaikaisen toimeentulotuen hakeminen. Orivedellä tämä luku on pitkään ollut seutukunnalla keskimääräistä suurempi. Luku on kuitenkin laskusuunnassa ja nuorten tilanteen paran-

tamiseksi on tehty pitkäjänteistä työtä aikuissosiaalityön, etsivän nuorisotyön ja työllisyyspalvelujen nuorten yksilövalmentajan yhteistyöllä. Nuoria on ohjattu toimeentulotuen hakemisesta heidän tilanteeseensa sopivaan toimintaa, kuten kuntouttavaan työtoimintaan, opiskelemaan ja muihin tarpeen mukaisiin palveluihin. Syrjäytymisen riskitekijöiden indikaattoreina ovat nuorten läheisten ystävien määrä, päihteiden käyttö, psyykinen hyvinvointi ja harrastuneisuus. Orivedellä on vuodesta 2005 ollut Kouluterveyskyselyn tulosten perusteella sellaisten 8. ja 9.luokkalaisten nuorten määrä, joilla ei ole yhtään läheistä ystävää, suurempi kuin Pirkanmaalla tai vastaavan kokoisissa kunnissa keskimäärin. Vuonna 2013 11,6% nuorista kertoi, ettei heillä ole yhtään luotettavaa ystävää. Kuitenkin vuonna 2016 tehdyssä Tampereen kaupunkiseudun nuorisokyselyssä määrä oli huomattavasti pienempi (1,7%). Toisaalta kuitenkin 2,6% yläkouluikäisistä nuorista koki olevan lähes aina yksinäinen. Päihteiden käyttö nuorten keskuudessa vaihtelee Kouluterveyskyselyn mukaan eri vuosina suuresti, jolloin oletettavasti tilastollisina nousuina näkyvät esimerkiksi jonkun kaveriporukan aktiivisemmat kokeilut päihteiden käytössä. Vuoden 2016 Tampereen kaupunkiseudun nuorisokyselyn mukaan orivesiläiset nuoret polttivat tupakkaa enemmän kuin muissa kyselyyn osallistuneissa kunnissa. Kouluterveyskyselyn mukaan Orivedellä on vuodesta 2011 asti ollut masentuneisuuden ja ahdistuneisuuden kokemukset luvuiltaan korkeampia kuin keskimäärin Pirkanmaalla tai valtakunnallisesti. Nuorisokyselyn perusteella Orivedellä nuoret harrastavat enemmän kuin muissa kunnissa. (Kouluterveyskysely 2011 ja 2013; Tampereen kaupunkiseudun nuorisokysely 2014 ja 2016; Nuorisotakuun avainindikaattorit Oriveden kaupungin näkökulmasta 2016.)

2.2 Nuorisopalvelut Orivedellä

Oriveden kaupungin nuorisopalvelut ovat osa elämänlaatupalveluja, joihin kuuluvat myös kansalaisopisto, kirjasto, liikunta- ja kulttuuripalvelut. Elämänlaatupalvelut ovat kokonaisuudessaan kasvatus- ja opetuspalvelukeskuksen alla ja ylimpänä esimiehenä toimii kasvatus- ja opetusjohtaja. Nuorisopalveluissa toimii yksi vakituinen työntekijä vapaa-aikaohjaajan toimessa. Hänen lähimpänä esimiehenään on liikuntapäällikkö. Vapaa-aikaohjaajan lisäksi nuorisopalveluissa on yksi osa-aikainen nuoriso-ohjaaja, joka on määräaikaaisessa työsuhteessa sekä tuntityöntekijöitä tarpeen mukaan. Määräaikaaisen

nuoriso-ohjaajan työtehtäviin kuuluu lähinnä nuorisotalon toiminnasta vastaaminen yhdessä tunti-työntekijöiden kanssa. (Oriveden kaupungin nuorisopalveluiden toimintakertomukset 2005–2015; Vapaa-aikaohjaajan haastattelu 2016.)

Nuorisopalvelujen keskeisintä toimintaa ovat nuorisotalotoiminta, leirit, retket, tapahtumat ja nuorisovaltuustotoiminta sekä nuorten harrastus- ja muiden toimintamahdollisuuksien tiedottaminen sekä liikunnallinen nuorisotyö. Näiden lisäksi yhteistyötä tehdään perusopetuksen ja muiden yhteistyötahojen kanssa järjestämällä erityisiä tapahtumia ja teemapäiviä kouluissa. Näitä ovat esimerkiksi alakoululaisille suunnatut urheilu- ja liikennekilpailut sekä yläkoululaisille hyvinvointiin liittyvä tapahtuma. Nuorisotalotoiminta on suunnattu yli 12-vuotiaille nuorille ja sen toiminta on kaikille nuorille avointa. Nuorisotalolla toimitaan avoimet ovet -periaatteella, jolloin paikalle voi tulla omien aikataulujen mukaan pelailemaan esimerkiksi biljardia tai pingistä, katsomaan televisiota ja tapaamaan kavereita. Nuorisotalolla järjestetään muutamia kertoja vuodessa erilaisia teemailtoja kuten Halloween-juhlat ja pikkujoulut. Lisäksi Oriveden Martat ry käy kaksi kertaa vuodessa pitämässä nuorille lettuiltaa. Nuorisovaltuusto on 12–20-vuotiaista nuorista koostuva nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia kehittävä ryhmä. Nuorisovaltuustossa on edustajia sekä peruskoulusta että paikkakunnan toisen asteen oppilaitoksista. Lisäksi vapaa-aikaohjaajan työtehtäviin kuuluu opintorahaston hallinnointi sekä muut nuorisopalvelujen hallinnolliset tehtävät. (Oriveden kaupungin nuorisopalvelujen toimintakertomukset 2005–2015; Orivesi harrastaa 2016; Vapaa-aikaohjaajan haastattelu 2016.)

Oriveden kaupungin nuorisopalvelut ovat osa Tampereen seutukunnallista nuorisotyön verkostoa. Tampereen kaupunkiseudulla on käytössä kolmivuotinen nuorisotyöohjelma, jonka tavoitteena on kehittää ja suunnata nuorisotyötä yhteisten tavoitteiden mukaisesti. Yhteisiä tavoitteita kehitettiin vuosina 2013–16 Rajatonta riemua -kehittämishankkeessa, jossa työskenteli seudullinen nuoriosiamies tukemassa ja kartoittamassa kuntien nuorisotyön yhteisiä rajapintoja, kuntien nuorisotyön käytäntöjä ja nuorisotyön resursointia. Hankkeen aikana toteutettiin myös joka kunnassa nuorisokysely yläkouluikäisille nuorille vuosina 2014 ja 2016. Kyselyn avulla kartoitettiin nuorten kokemuksia omista kotioloistaan, vapaa-ajasta, hyvinvoinnista ja osallistumismahdollisuuksista. Hankkeen myötä seutukunnalle palkattiin yhteinen nuorisotyön koordinaattori, joka jatkaa kehittämistyötä. (Nuortentampere.fi 2016.)

2.3 Etsivä nuorisotyö Orivedellä

Etsivän nuorisotyön tarkoituksena on tavoittaa nuoria, jotka ovat jostain syystä ajautuneet tai ajautumassa yhteiskunnan ja sen palvelujen ulkopuolelle. Etsivät nuorisotyöntekijät (myöhemmin etsivät) tavoittavat nuoria olemalla läsnä esimerkiksi nuorten omissa vapaa-ajanviettopaikoissa ja kouluissa, tapahtumissa ja internetissä. Etsivään nuorisotyöhön on tietyillä viranomaisilla velvollisuus ilmoittaa etsivän nuorisotyön palvelujen tarpeessa olevien nuorten tiedot. Näitä tilanteita ovat peruskoulun päättäneen nuoren pääsemättömyys jatko-opintoihin, nuoren toisen asteen opintojen keskeytyminen ja nuoren ase- tai siviilipalveluksen keskeytyminen. Myös muut viranomaiset kuten sosiaalityöntekijä tai työ- ja elinkeino hallinnon työntekijä voivat ilmoittaa nuoresta etsivään nuorisotyöhön, jos he arvioivat nuoren tavatessaan, että nuori olisi erityisen tuen tarpeessa. Uuden nuorisolain myötä on viranomaisten joukkoon lisätty myös Kansaneläkelaitos, jolloin myös Kelan kautta etuuksia saavat nuoret voidaan ohjata etsivän nuorisotyön piiriin. Luonnollisesti myös nuoret itse tai heidän huoltajansa ja ystävänsä voivat ottaa yhteyttä etsivään nuorisotyöhön, jos he ovat huolissaan jostakin nuoresta. (Nuorisolaki 2016; Aaltonen 2011, 42, 47.)

Etsivä nuorisotyö on ammatillista nuoren vapaaehtoisuuteen perustuvaa työtä, jota tehdään nuoren omista lähtökohdista. Etsivää nuorisotyötä tehdessä tukea tarjotaan nuoren itsensä antamien tietojen ja tuen tarpeen arvion pohjalta. Työn ammatillisuuteen kuuluu myös nuorten elinolosuhteiden ja toimintamahdollisuuksien parantamiseen pyrkivät toimet yhdessä nuorten kanssa. Nuorten kanssa työskenneltäessä tuodaan aktiivisesti esille esimerkiksi palvelujen saamisen tai toiminnan esteinä olevia asioita. Olennaista on tuoda nuorten elämään ja palvelujärjestelmään liittyviä asioita sekä päättäjien että muiden kansalaisten ja kuntalaisten tietoisuuteen. (Juvonen 2015, 19–20.)

Etsivä nuorisotyö toimii Orivedellä työllisyyspalvelujen alaisuudessa esimiehenään työllisyyspalvelujen päällikkö. Työntekijöitä on kaksi ja he ovat määräaikaissuhteissa. Etsivien nuorisotyöntekijöiden työsuhteiden vakinaistaminen on kuitenkin kirjattu Oriveden kaupungin hyvinvointisuunnitelmaan. Etsivät työskentelevät myös Juupajoen kunnan alueella. Asiakkaina ovat paikkakuntien 13–29-vuotiaat nuoret. Vuonna 2016 Orivedellä oli etsivien tavoittamia nuoria 83 henkilöä. Tämän lisäksi etsivään nuorisotyöhön ilmoitettiin 15 nuorta, joita työntekijät eivät tavoittaneet tai joiden kanssa työskentely käsitti vain yhden lyhyen puhelinkeskustelun. Etsivien työhön kuuluu olennaisena osana

verkostoissa toimiminen ja näistä tärkeimpiä vuonna 2017 toimivia verkostoja ovat sekä Orivedellä että Juupajoella lakisääteiset nuorten ohjaus- ja palveluverkostot sekä Pirkanmaan seutuetsivät, jossa kokoontuvat koko Pirkanmaan alueen etsivät nuorisotyöntekijät. (Etsivän nuorisotyön työnkuva 2016; PARent tilastointijärjestelmä 2016.)

Etsivän nuorisotyön pääpaino Orivedellä on yksilöllisellä nuorten kanssa tehtävällä työllä perustuen nuorten omiin tarpeisiin. Tämän lisäksi etsivät ovat mukana molempien kuntien yläkoulujen tapahtumissa ja teemapäivissä sekä säännöllisesti paikalla koulun arjessa välituntisin ja nuorisotalolla sen aukioloaikoina. Etsivän nuorisotyön toimistotilat sijaitsevat nuorisotalon yhteydessä kaupungin keskustassa. Etsivä nuorisotyö toimii tiiviissä yhteistyössä toisen asteen oppilaitosten kanssa. Lisäksi nuoria tavataan yhteistyössä eri viranomaisten, kuten sosiaalityöntekijöiden, päihde- ja mielenterveyspalvelujen työntekijöiden ja te-hallinnon työntekijöiden kanssa. Yhteistyöverkosto kootaan jokaisen nuoren kohdalla nuoren tarpeiden mukaan. (Etsivän nuorisotyön työnkuva 2016; Oriveden kaupunki 2016.)

3 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET JA TUTKIMUSMENETELMÄT

3.1 Opinnäytetyön tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa Oriveden kaupungin nuorisotyön ja -palvelujen nykytilannetta ja tulevaisuutta. Nykytilanteen kartoitus tehdään käymällä läpi nuorisopalvelujen toimintakertomuksia edeltäneiden kymmenen vuoden (2005–2015) ajalta ja haastatteleamalla nuorisopalveluista vastaavaa vapaa-aikaohjaajaa. Lisäksi käydään läpi etsivän nuorisotyön asiakirjoja, raportointia ja kehittämiseen liittyviä tekstejä vuodesta 2008 alkaen. Nuorisotyön tulevaisuutta hahmotetaan hyödyntämällä tulevaisuuden tutkimuksen metodeja. Tutkimuksessa käytetään Delfoi-tekniikkaa ja luodaan Delfoi-paneelista saatujen tulosten perusteella tulevaisuustaulukko. Tulevaisuustaulukosta nostetaan esille tulevaisuuden skenaarioita nuorisotyöstä Orivedellä.

Lopuksi Delfoi-paneelista saatujen kommentointien kautta etsitään vastausta niihin tekijöihin, jotka vaikuttavat palvelun kehittämiseen. Näitä tekijöitä tarkastellaan peilaamalla vastaajien kommentteja kunnallisten palvelujen kehittämiseen liittyviin tutkimuksiin ja aikaisemmin esiteltyyn teoreettiseen malliin nuorisotyön palvelujen kehittämisestä. Nuorisotyön tulevaisuutta tutkitaan kunnallisena palveluna tuoden esille palvelujen käyttäjien ja nuorten kanssa työskentelevien tahojen näkökulmaa.

Tutkimuksessa haetaan vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

1. Millaista on Oriveden nuorisotyö vuonna 2016?
2. Miltä näyttäisi Oriveden nuorisotyö vuonna 2026?
3. Mitkä tekijät vaikuttavat Oriveden nuorisotyön kokonaisuuden kehittämiseen palveluna?

3.2 Laadullinen tutkimus

Laadulliseen tutkimukseen kuuluu olennaisena asiana tutkimuksen prosessimaisuus. Tutkimuksen alussa ei välttämättä ole tarkennettua tutkimusongelmaa, vaan tutkimuskysymykset voivat muodostua teoreettisen tiedon ja tutkijan tekemien päätösten myötä. Tässä tutkimuksessa tarkastelun kohteena on Oriveden nuorisotyön tulevaisuus vuonna 2026,

joka toimii eräänlaisena tutkimuksen johtoajatuksena. Laadullisen tutkimuksen piirteiden mukaan aineistoa voidaan kerätä pitkän ajan kuluessa ja joustavasti erilaisista lähteistä. Tutkijan tehtävänä on rajata kerätty aineisto olennaiseen ja lähteä sen myötä viemään tutkimusprosessia eteenpäin. (Kiviniemi 2015, 74–75, 80–81.) Laadullisessa tutkimuksessa olennaista on tutkijan oma intuitio, tulkinta, järkeily, valmiudet luokitella ja yhdistellä. Päätelmiä tutkittavasta aiheesta voidaan tehdä monella eri tavalla. (Metsämuuronen 2009, 214.) Tässä tutkimuksessa tutkimusongelma on laaja ja alussa vielä täsmentymätön nuorisotyön tulevaisuutta hahmotteleva. Tulevaisuuden hahmottamista lähestytään keräämällä tietoa menneestä ja nykyhetkestä. Näitä tietoja kerätään keskustelunomaisilla haastatteluilla ja tarkastelemalla edellisten kymmenen vuoden aikaisia dokumentteja eli toimintakertomuksia ja raportointeja. Tutkimus etenee prosessinomaisesti tavoitteenaan saada tarvittavat tiedot eri menetelmillä, jotta voitaisiin saadun tiedon ja materiaalin avulla hahmotella erilaisia skenaarioita Oriveden nuorisotyöstä.

3.3 Tulevaisuuden tutkimus

Tulevaisuuden tutkimusta pidetään näkemystietona eli tietona, jossa yhdistetään tiedot menneisyydestä ja nykyisyydestä. Yhdistämällä käsitykset yhteiskunnallisesta, taloudellisesta ja teknologisesta kehityksestä voidaan kehittää näkemys tulevaisuudesta. Tulevaisuuden tutkimus on Suomen akatemian tieteen keskustoimikunnan mietinnön mukaan tieteiden välistä toimintaa, jossa kehitetään systemaattisia ja tieteellisiä menetelmiä ja sovelletaan niitä tulevaisuuden mahdollisuuksien ja vaihtoehtojen arvioimiseen. Tulevaisuutta tutkittaessa pyritään löytämään ennakkoinnin ohella vaihtoehtoisia ja tavoiteltavia mahdollisuuksia ja kehittymisen suuntia. Tämän lisäksi tutkimuksen kohteena ovat myös epäjatkuvuudet, tulevaisuuden uudet ilmiöt ja rakenteet erilaisine vaikutuksineen. Tutkimuksessa tarkastellaan ihmisten toimintaa, tekoja ja niihin liittyviä teorioita ja uskomuksia. Olennaista ja haastavaa tulevaisuuden tutkimuksessa on erilaisten muutosten ymmärtäminen. Yhteistä tavanomaiseen tieteelliseen toimintaan verrattuna on tutkimuksen systemaattisuus ja tieteellinen analyysi. Eroavaisuutena toisaalta tutkimuksen kohde eli tulevaisuus, joka on yleisesti ottaen saavuttamaton. Tulevaisuuden tutkimuksessa tätä yritetään saada näkyväksi ja ymmärrettäväksi. (Malaska & Mannermaa 1985, 52; Wilenius 2015, 15–17.)

Tulevaisuuden tutkimuksen tieteenala pitää sisällään kolme peruskäsitettä. Futurologialla tarkoitetaan tieteenalan perustutkimusta ja filosofiaa. Tulevaisuudentutkimus terminä on yleiskäsite tieteellisille tulevaisuutta hahmotteleville tutkimuksille. Ennakoinnista puhutaan, kun tulevaisuudentutkimusta sovelletaan päätöksenteon perustaksi. Tällöin prosessi on pitkäaikainen yhteisen vision eli toivotun tulevaisuuden luomiseen suuntaava ja strategisiin ratkaisuihin ohjaava ja sitouttava eri osapuolet mukaan ottava toimintatapa. (Malaska 2013, 19.) Muita tulevaisuuden tutkimukseen liittyviä termejä ovat trendit ja megatrendit sekä heikot signaalit ja villit kortit. Megatrendit ovat erilaisista trendeistä muodostuvia laajamittaisia muutoksia, jotka vaikuttavat kaikille elämän osa-alueille. Ne ovat myös maantieteellisesti laajalle levinneitä ja yleisesti ottaen sellaisia asioita, että lähes kaikki ihmiset tietävät niistä. Megatrendit ovat ajallisesti pitkäkestoisia ja kertovat mahdollisesta tulevaisuudesta. Tulevaisuutta tarkastellessa on tärkeää havainnoida millä tavalla megatrendi kuten myös trendi käyttäytyy eli onko se muuttumassa tai esimerkiksi vaimenemassa. Tällä hetkellä maailmanlaajuisia megatrendejä ovat esimerkiksi väestön ikääntyminen, ilmastonmuutos ja teknologian kehittyminen. (Hiltunen 2012, 76, 79–87.)

Uusien trendien havainnoimiseksi ja löytämiseksi tarkastellaan erilaisia heikkoja signaaleja. Heikot signaalit ovat asioita, jotka eivät ole vielä muodostuneet trendeiksi, vaan ennakoivat niitä. Usein voidaan sanoa, että heikko signaali on asia, joka aiheuttaa ihmetystä ja on ennenkuulumaton. Heikoista signaaleista voidaan muodostaa niitä yhdistämällä erilaisia trendiaihioita, joista voidaan edelleen jalostaa uusia trendejä ja vaihtoehtoisia tulevaisuuksia erilaisine skenaarioineen. Skenaariot ovat tulevaisuudesta kulusta tehtyjä eri vaihtoehtoja, jotka perustuvat näkemyksiin useiden eri tapahtumaketjujen mukanaan tuomista vaihtoehtoista. Visio puolestaan tarkoittaa tulevaisuuden kuvaa, joka on toivottu. Tulevaisuuksien tarkastelussa ja ennakoinnissa aiheuttavat haasteita erilaiset villi kortti - tapahtumat. Nämä ovat tapahtumia, joita on melko mahdotonta ennustaa ja ne vaikuttavat erityisen paljon ympäristöönsä nopealla tahdilla. Esimerkiksi erilaisista luonnonmullistuksista tai onnettomuuksista, mutta myös erilaisista positiivisista tapahtumista kuten uudet keksinnöt, johtuvat muutokset ovat vilttejä kortteja. (Hiltunen 2012, 108, 113, 129–130, 143, 180–181.)

Olennaista tulevaisuuden tutkimisessa on globaalien trendien vaikutukset paikallistasolla, erilaisten arvokysymysten pohdinta ja mahdollisuus tieteellisen tiedon korjaamiseen uusien havaintojen tullessa esille. Tutkimuksen tulee olla dynaamista ja muutosherkkyttä ymmärtävää, jolloin myös käytettävien metodien tulee olla joustavia. (Wilenius 2015,

18–19). Tulevaisuutta tutkittaessa etsitään vastausta siihen, mitä tulevaisuudessa tulee tapahtumaan. Tutkijan tulee mielikuvitustaan hyödyntäen hahmotella useita eri vaihtoehtoja tulevaisuudesta. Tärkeää tulevaisuuden ennustamisessa on ymmärtää menneisyyttä ja siinä tapahtuneita kehityskulkuja. Näiden tulee osaltaan kytkeytyä ennustettuun tulevaisuuteen. Toisin sanoen tutkijan tulee sekä tarkastella lähimenneisyyttä että luoda kyseessä olevasta tutkimuskohteesta ja sen historiallisesta kehityksestä käsitys, jonka avulla tutkija voi peilata tulevaisuutta tehdessään tutkimustaan. Tämän lisäksi olennaista on mielikuvituksen ja utooppisen ajattelun taidot ja niiden rohkea käyttäminen niissäkin tilanteissa, kun ennustuksista ollaan erimielisiä. Tutkimuksessa pitää selvittää eri vaihtoehtojen todennäköisyydet esimerkiksi Delfoi-tekniikan avulla, jolloin tutkija arvioi saatujen tulosten ja niiden analyysin avulla hahmottamansa tulevaisuuden todennäköisyyttä. Lopuksi arvioidaan myös hahmotellun tulevaisuuden vaikutuksia tutkittavaan kohteeseen, jos toivottu tulevaisuus tulee toteutumaan. (Malaska & Mannermaa 1985, 48–49; Männikkö 2013, 32; Wilenius 2015, 19–20.)

3.4 Delfoi-menetelmä

Delfoi-menetelmää käytetään yhtenä tulevaisuuden tutkimuksen menetelmänä. Menetelmässä tulevaisuutta tarkastellaan aihepiirin asiantuntijoiden kanssa heidän toimiessaan ”oraakkeleina”. Termi oraakkeli juontaa juurensa Delfoi sanan alkuperästä, joka on peräisin Antiikin Kreikan Delfoin oraakkeleista. Delfoin oraakkelit olivat transsitilassa Apollon ennustuksia välittäviä nuoria naisia, joiden puheita papit tulkitsivat oman tietämyksensä ja asiantuntemuksensa nojalla. (Kuusi 2013, 248.) Delfoi on nykyisin yksi käytetyimmistä tulevaisuuden tutkimuksen metodeista. Menetelmän alkua on peräisin 1950-luvulta, jolloin sitä käytettiin ensimmäisen kerran tieteen ja teknologian kehitykseen liittyvässä tutkimuksessa Yhdysvalloissa meneillään olleessa salaisessa puolustusvoimien projektissa. Menetelmä on aikaisemmin myös mainittu 1900-luvun alun menetelmäkirjallisuudessa. (Metsämuuronen 2009, 306.)

Delfoi-menetelmässä on Woudenbergin (1991) mukaan kolme keskeistä periaatetta, jotka tulee ottaa huomioon. Delfoi-paneelisiin osallistuvien henkilöiden tulee pysyä anonyymeina toisilleen. Tarkoituksena on, että asioista keskustelevat arviot ja argumentit eivätkä henkilöt. Anonymiteetti antaa mahdollisuuden tuoda esille mielipiteitä ilman esimerkiksi viran tai aseman tuomia ennakkokäsityksiä. Toisena periaatteena pidetään iteraatiota eli

kommentoinnin vuorovaikutteisuutta useiden vastauskierrosten aikana. Osallistujat voivat kierrosten aikana muuttaa mielipiteitään ja korjata vastauksiaan. Kolmas periaate koskee palautetta. Eri vastauskierrosten muuttuneet kannanotot perustuvat muiden panelistien palautteeseen. Näiden periaatteiden mukaisten kyselyiden ja palautteiden avulla pyrittiin aikaisemmin pääsemään asiantuntijoiden kesken yhteiseen konsensukseen, mutta 1970-luvulla menetelmää kritisoitiin voimakkaasti tämän periaatteen vuoksi. Nykyisin tavoitteena onkin saada monia perusteltuja näkemyksiä tulevasta. Delfoi-menetelmä on muuttunut ja kehittynyt sen alkuperäisestä muodosta menetelmään kohdistuneen kritiikin ja tekniikan kehittymisen myötä. (Kuusi 2013, 249, 252.)

Nykyajatuksen mukaan Delfoissa voidaan käyttää kyseessä olevan aiheen varsinaisten asiantuntijoiden sijaan henkilöitä, joilla ei ole alasta vielä kovin vahvaa kokemusta tai ovat muuten mielipiteitään ohitettuja. Tällöin Delfoi-metodin avulla saadaan esille sellaista hiljaista tietoa, jota muutoin ei tavoiteta. Kysymyksen asettelulla voidaan saada vastaajat ajattelemaan asioita uudella tavalla ja miettimään omia mielipiteitään käsiteltävästä aiheesta. Tämä vaatii kuitenkin tutkijalta hyvää perehtyneisyyttä tarkastelussa olevaan aiheeseen, jotta tutkimuksen kysymyksissä tai väitteissä osataan ottaa esille oikeat ja oleelliset asiat. Delfoi-paneeleissa vastaukset ovat tutkimukseen osallistujien henkilökohtaisia ajatuksia ja tunteita mahdollisesti tulevaisuudessa tapahtuvista asioista. Onnistuessaan hyvin, Delfoi-paneeli tuottaa hyvin pohdiskeltua ja argumentoitua tietoa tulevasta esimerkiksi kunnallista päätöksentekoa varten. Delfoita voidaan pitää yhtenä väylänä julkisen keskustelun käynnistämiseksi ja uusien näkökulmien esille tuomiseksi. (Seppälä 1985, 80–81; Linturi 2014.)

Delfoi-tutkimus alkaa aihealueen rajauksella ja kyselylomakkeen muotoilulla. Lomakkeen suunnittelussa otetaan huomioon kyselylomakkeen laatimisen periaatteet. Toisin sanoen tärkeää on suunnitella lomake huolella, jolloin käsitteet ja kysymykset ovat selkeitä, kysymysten määrä ja järjestys ovat pohdittuja sekä vastausten vaihtoehdot ovat tarkkaan mietittyjä. Seuraavaksi tutkijan tulee valita asiantuntijat eli kyselyyn vastaajat. Kyselyistä käytetään Delfoi-menetelmässä yleisesti termiä paneeli. Tärkeää on miettiä tutkimuksen kannalta olennaisia henkilöitä vastaamaan paneeliin ja millä perusteella heidät tulee valita vastaajiksi. Kyselylomakkeen ja vastaajien ollessa valmiina aloitetaan Delfoi-paneelin ensimmäinen kierros. Vastausajan loputtua tutkija analysoi vastaukset ja valmistelee niiden perusteella seuraavan kierroksen kysymykset. Toisen kierroksen tarkoituksena on

saada syvennettyjä vastauksia aiheesta ja antaa mahdollisuuden vastaajille muuttaa mielipiteitään. Toisen kierroksen jälkeen vastaukset analysoidaan uudelleen. Kierroksia on mahdollisuus jatkaa tarpeen mukaan, jotta saadaan joko yksimielinen tulevaisuuden kuva käsittelystä aiheesta tai muuten tutkija tulee siihen tulokseen, että kierroksia on tarvittava määrä. (Hirsjärvi ym. 2009, 202–203, Metsämuuronen 2009, 307.)

3.5 Delfoi-menetelmän verkkosovellus eDelfoi.fi

Tämän tutkimuksen Delfoi-paneeli toteutetaan eDelfoi-verkkosovelluksella. Verkkosovellusta on kehitetty jo 1990-luvun loppupuolelta. Tämän ensimmäisen Delfoi-metodin verkko-ohjelmiston nykyinen versio eDelfoi on julkaistu vuonna 2005. Kehitystyössä ovat olleet mukana Metodix Oy ja Otavan opisto sekä Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Suomen eOppimiskeskus ja Edunetix ry. Verkkosovellus on kaikille avoin ja sen kehittämiseen voi osallistua avoimen kehittäjäyhteisön Ning-ympäristön kautta. Kehittäjäyhteisön sivustolle on kerättyä tietoa ja kokemuksia menetelmästä sekä säännöllisistä Delfoi-työpajoista, joissa voi yhteisön avulla pohtia omia tutkimuksiaan ja metodin käyttöä. Verkkosovellusta parannetaan ja kehitetään aina näiden käyttökokemusten avulla. Tällä hetkellä verkossa on käytettävissä eDelfoi 4.0 versio. (eDelfoi.fi 2016; Linturi 2014; Kuusi 2013, 262.)

eDelfoi-verkkosovelluksessa tutkijalla on käytössä sovelluksen omat kyselypohjat, joissa on 12 erilaista vaihtoehtoa kyselyjen tekemiseen. Osaa valmiista pohjista on mahdollisuus muokata omien tarpeiden mukaan. Sovelluksen kautta tutkija pystyy hallinnoimaan Delfoi-paneeliin liittyviä asioita. Paneeliin osallistujille voidaan lähettää sähköpostiin linkki osallistumista varten, lähettämään tiedotteita ja viestejä tutkimukseen liittyen sekä tekemään lisämateriaaleja luettavaksi paneelin yhteyteen. eDelfoin kautta tutkija saa valmiit yhteenvedot kyselyistä erilaisina kaavioina, jotka saa liitettyä suoraan kuvina tutkimusraporttiin. Verkkosovelluksen käytöstä löytyy eDelfoi-sivustolta yksityiskohtaiset ohjeet videoina. (eDelfoi.fi 2016.)

3.6 Tulevaisuustaulukko

Tulevaisuustaulukko on yksi tulevaisuuden tutkimuksen menetelmä, jonka avulla voidaan luoda erilaisia skenaarioita. Menetelmän avulla tutkija joutuu pohtimaan erilaisia tekijöitä, jotka vaikuttavat kyseessä olevan asian tulevaisuuteen. Näitä tekijöitä kutsutaan tulevaisuustaulukosta puhuttaessa ajureiksi. Taulukko muodostetaan kirjaamalla eri ajurit taulukon vasempaan reunaan ja listaamalla sen jälkeen asiaan liittyvät ilmiöt, kehitysuunnat sekä muut aiheesta esille nousevat tulevaisuuteen vaikuttavat tekijät taulukkomuotoon siten, että siitä on selkeästi luettavissa vaihtoehtoiset tulevaisuudet. Skenaario luodaan taulukon avulla yhdistämällä muuttujat, joiden oletetaan liittyvän toisiinsa. Skenaariot voidaan nimetä esimerkiksi toivetulevaisuudeksi, realistiseksi tulevaisuudeksi, todennäköisemmäksi tulevaisuudeksi ja ei-toivotuksi tulevaisuudeksi. Taulukosta esille nousseet tulevaisuudet selvennetään lukijalle vielä auki kirjoittamalla. (Hiltunen 2012, 191–193; Metsämuuronen 2009, 317–318.)

Tulevaisuustaulukko voi toimia kehittämistyössä ideoinnin, prosessin jäsentämisen tai keskustelun avaajana ja skenaariotyöskentelyn pohjana sellaisissa tilanteissa, joissa luodaan visio ja toimintasuunnitelma palvelun tai työn kehittämiseksi. Skenaarioiden työstämisessä on oleellista prosessin jatkuvuus, jolloin keskustelun oletetaan jatkuvan ja tuloksista on valittuna konkreettiset kehittämisen kohteet. (Haapala 2012, 58–59). Tässä tutkimuksessa tulevaisuustaulukko muodostetaan Delfoi-paneelin tuloksista ja tutkimuksen teoreettisesta pohjasta. Tulevaisuustaulukko ja sen sisältämät skenaariot toimivat yhtenä Oriveden kaupungin nuorisotyön kehittämisen lähtökohtana ja keskustelun avaajana.

4 NUORISOTYÖSTÄ JA SEN MÄÄRITTELYSTÄ

4.1 Nuorisotyö muutoksessa

Samalla tavalla kuin kaikissa muissakin kunnallisissa palveluissa myös nuorisotyössä ja -palveluissa ollaan muutoksien edessä. Teknologian kehitys, monikulttuurisuus ja uudistuva, läpinäkyvämpi hallintotapa tuovat uutta näkökulmaa nuorisotyön järjestämiseen ja suunnitteluun. (Honkasalo, Kiilakoski & Kivijärvi 2011, 11.) Nuorisotyön määrittelyä ja sen merkitystä muuttuvassa yhteiskunnassa joudutaan pohtimaan uudelleen. Nuorisotyö on perinteisesti ollut joustava ja nopeasti uusiin näkökulmiin tarttuva ala, joka on aiheuttanut osittain hajanaisuutta nuorisotyön kenttään uusien työmuotojen ja menetelmien tullessa perinteisempien rinnalle. Nuorisotyön haasteet ja vaatimukset ovat viime vuosina kasvaneet keskittyen esimerkiksi syrjäytymisen ehkäisyyn ja nuorten kanssa tehtävään yksilötyöhön, minkä vuoksi nuorisotyön luonne, nuorisotyöntekijöiden ammatilliset vaatimukset ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen ovat muuttuneet. Nuorisotyön kehittämisessä on melko vähän käytetty tulevaisuuden tutkimuksen menetelmiä, joiden avulla olisi luotu tulevaisuudenkuvia seuraavan kymmenen vuoden päähän. Vaikka menetelmien avulla ei pystytä ennustamaan tulevaisuutta aivan tarkasti, voitaisiin niitä kuitenkin käyttää hahmottelemaan erilaisia toimenpiteitä tai keinoja, joiden avulla päästäisiin haluttuun tulevaisuuden nuorisotyöhön. (Haapala 2012, 52–54.)

Nuorisotyö ja sen tavoitteet muuttuvat jatkuvasti seuraten erilaisia ilmiöitä ja vastaten sekä nuorten että yhteiskunnan tarpeisiin (Gretschel, Junttila-Vitikka & Puuronen 2016, 21). 2010-luvulla on voimakkaasti esimerkiksi kehitetty etsivää nuorisotyötä, jonka avulla nuoria edelleen kohdataan heidän lähtökohdistaan ja vapaaehtoisuudestaan käsin, mutta kuitenkin eri näkökulmasta kuin perinteisesti nuorisotyössä on ollut tapana. Etsivässä nuorisotyössä kohdataan pääasiassa erityisen tuen tarpeessa olevia nuoria, joilla voi olla vaikeitakin ongelmia. Etsivän nuorisotyön kehittyessä ja siihen panostettaessa voi kunnissa käydä niin, että ennaltaehkäisevä nuorisotyö jää taka-alalle ja heikommin resursoituksi. Nuorisotyön kehittämisessä tulee siis ottaa huomioon kokonaisuus, jossa pohditaan nuorisotyön olennaista sisältöä, sen ydintehtävää ja nuorisotyöntekijän ammatti-identiteetin pohjimmaista tarkoitusta. (Honkasalo ym. 2011, 14.)

Nuorisotyön tavoitteena voidaan pitää nuorten omatoimisuuden kehittämistä, jolloin he oppivat ajattelemaan itsenäisesti ja olemaan yhteiskunnallisesti valveutuneita. Yhtenä väylänä näiden asioiden oppimiseen on osallisuuden korostaminen ja mahdollisuuksien ja positiivisten kokemusten antaminen nuorille vaikuttaa omaa elämäänsä koskeviin asioihin. Nuorisotyön, kuten muidenkin nuoria koskevan työn, haasteena voidaan nähdä liiallinen ohjaaminen, ohjeistaminen ja puuttuminen. Osallisuutta on toteutettu usein erilaisten järjestelmien tai edustajistojen, kuten nuorisovaltuustojen tai nuorisotalojen talotoimikuntien kautta. Toiminta näissä järjestelmissä on keskittynyt pienelle joukolle nuoria ja näkökulma on ollut osallistuvien ja aktiivisten nuorten esille tuoma. Vaikuttavamman osallisuuden luomiseksi tulisi kehittää näiden jo olemassa olevien toimintojen oheen tai jatkoksi uusia, nuoria lähellä olevia ja helposti käytettäviä tapoja tavoittaa myös niitä nuoria, jotka eivät ole suoraan nuorisotyön palvelujen piirissä. Luultavimmin otettaessa nuoret aidosti mukaan demokraattiseen päätöksentekoon ja osallistumaan aiheutuu siitä ristiriitoja ja rajojen testausta. Nuorisotyön tehtävänä tulisi olla esimerkkinä siitä, kuinka nuorille annetaan systemaattisesti tilaa ja mahdollisuuksia osallistua ja toimia ilman työntekijöiden puolesta päättämistä sekä aktivoida muuta kunnallishallintoa ottamaan nuoret mukaan. (Honkasalo ym. 2011, 208–209; Nuorisotyön mieli ja merkitys 2009, 33–37, 119.)

Nuorisotyö on nostettu viime vuosina esille valtakunnallisesti osana keskustelua nuorisotyöttömyydestä ja nuorisotakuusta. Nuorisolain uudistaminen on ollut käynnissä vuoden 2015 aikana ja uuden nuorisolain mukaan lain tavoitteiksi on määritelty nuorten osallisuuden, vaikuttamismahdollisuuksien ja yhteiskunnassa toimimisen kykyjen ja edellytyksien edistäminen ja nuorten, itsenäistymisen, yhteisöllisyyden sekä niihin liittyvien tietojen ja taitojen oppimisen tukeminen. Myös nuorten harrastamisen ja kansalaisyhteiskunnassa toimimisen tukeminen, nuorten yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja oikeuksien toteutumisen edistäminen sekä nuorten kasvu- ja elinolojen parantaminen ovat lakiuudistuksen keskiössä. (Nuorisolaki 2016; Nuorisolain uudistaminen 2015, 36.)

Kunnan tehtävänä uuden nuorisolain mukaan on luoda edellytyksiä paikalliselle nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Uutena terminä laissa puhutaan nuorisotoiminnasta. Sillä tarkoitetaan nuorten omaehtoista toimintaa. Nuorisotoiminta on nuorten itse toteuttamaa ja

suunnittelemaa toimintaa, jossa olennaista ei ole toiminnan muoto tai sen puitteet, vaan se, että nuoret ovat siinä itse aktiivisia toimijoita. (Nuorisolaki 2016; Nuorisolain uudistaminen 2015, 37, 43.)

Kunnallisen nuorisotyön lisäksi merkittävä osa tehdystä nuorisotyöstä tapahtuu erilaisissa yhdistyksissä. Erityisesti nuorten harrastamiseen ja omaehtoiseen toimintaa liittyvät asiat tapahtuvat monesti yhdistyksen kautta. Yhdistysten tekemää nuorisotyötä ei usein tunnusteta varsinaiseksi nuorisotyöksi, vaan sille annetaan muita merkityksiä. Yhdistysten tekemä nuorten ohjaustyö, esimerkiksi liikunnassa, voidaan nähdä tärkeänä nuorten syrjäytymistä ehkäisevänä, sosiaalisesti vahvistavana ja yhteisöllisyyttä tuovana toimintana. Toisin sanoen lähes kaikki nuorten kanssa toimivat yhdistykset voidaan lukea mukaan nuorisotyötä tekeviksi toimijoiksi. Perinteisten yhdistysten toiminnan oheen ovat tulleet lisäksi erilaiset epämuodolliset ja lyhytkestoisemmat ryhmittymät eri teemojen ja tapahtumien pohjalta. Näiden ryhmittymien toiminta on hyvin erilaista ja epämuodollisempaa kuin perinteisten yhdistysten. Näiden ryhmittymien myötä kuitenkin tapahtuu usein nuorten omaehtoista toimintaa ja niissä käytetään uudenlaisia toimintatapoja. Näistä ryhmistä voisi olla hyötyä myös perinteisten yhdistysten toiminnan kehittämiseen ilman vuosittaisia jäsenmaksuja tai pitkäkestoista sitoutumista. Joka tapauksessa yhdistystoiminta tarvitsee uudenlaisia toimintamuotoja kuten esimerkiksi verkossa toimiminen, jotta tulevaisuudessa saataisiin myös nuoria mukaan vapaaehtoistoimintaan. (Söderlund 2012, 195–199.)

Nuorisotyön erilaiset työmuodot ja niiden paikalliset sovellukset tekevät työn yksimielisen määrittämisen hyvin vaikeaksi. Nuorisotyö on kunnallisessa kentässä palvelu, joka tavoittaa suuren määrän lapsia ja nuoria käsitellen kaikkea maan ja taivaan väliltä aina harrastamisesta henkilökohtaisiin haasteisiin ja ongelmiin. Nuorisotyöntekijät eivät ole olleet aikaisemmin innokkaita kertomaan ja perustelemaan toimintaansa muille jääden sen vuoksi osin tuntemattomaksi työntekijäjoukoksi muiden kunnallisten työntekijöiden joukossa. Nuorisotyön ja sen tekijöiden haasteena on tuoda ammatillisuutensa ja asemansa nuorten parissa työskentelevänä vakavasti otettavana ammattilaisena esille. (Gretschel ym. 2016, 20; Honkasalo ym. 2011, 15.)

4.2 Nuorisotyön perussuunnitelma

Nuorisotyötä ja sen tehtäviä määriteltäessä voidaan yhtenä vaihtoehtona käyttää suhte-teorian mukaan rakennettua mallia (taulukko 1), jossa tarkastellaan nuorta yksilönä osana sosiaalista verkostoa ja lähiympäristöä. Suhteiden muotoja voidaan tarkastella eri tasoilla siten, että ne jaetaan suoriin suhteisiin ja epäsuoriin suhteisiin. Suoran suhteen tukemiselä tarkoitetaan toimintaa, jossa nuorisotyöntekijä toimii välittömästi nuorten kanssa. Epäsuoriksi suhteiksi luokitellaan ne suhteet, jotka liittyvät nuorten elinolosuhteiden pa-rantamiseen eli kaikki se yhteistyö, joka edesauttaa nuorten asemaa, osallisuutta ja vai-kutusmahdollisuuksia. Tällöin tilanteessa ei aina ole kontaktia nuoriin, vaan toiminta pi-tää sisällään esimerkiksi harrastustoiminnan tukemisen, tiedotuksen, nuorten ja päättäjien suhteen tukemisen ja medianäkyvyydestä huolehtimisen. (Kiilakoski, Kinnunen & Djup-sund 2015, 61, 68–69).

Nuorisotyö voidaan jakaa pienempiin osa-alueisiin näiden nuorten suhteisiin liittyvien luokittelujen perusteella. Työmenetelmiä, työmuotoja ja työkaluja on pohdittu nuoriso-työn kehitys- ja tutkimushankkeessa, jota on toteutettu useammassa keskisuudessa kau-pungissa tavoitteena löytää malli, joka soveltuisi valtakunnalliseen käyttöön. Nuorten suhteisiin kytkeytyvä teoria on näyttäytynyt uusissa kehittämishankkeissa edelleen käyt-tökelpoiseksi malliksi. (Kiilakoski ym. 2015, 199–200; Nuorisotyön opetussuunnitelma 2015–2016.)

TAULUKKO 1. Suhdeteorian mukaisen mallin mukaiset nuorisotyön tehtävät (Kiilakoski ym. 2015)

Suhde	Suhteen tehtävä
Yksilöllisen kasvun ja kehityksen tukeminen	Nuoren itsetunnon, itsetuntemuksen ja ilmaisutaidon vahvistaminen kohdaten ja tukien nuoria yksilöinä.
Suhde toisiin nuoriin	Nuorten ryhmissä toimimisen, yhdessä oppimisen ja ikäistensä seurasta nauttimisen vahvistaminen tukemalla ohjaajien vetämien ryhmien lisäksi myös nuorten omien ryhmien toimintaa.
Suhde luotettaviin aikuisiin	Toimitaan yhdessä nuorten elämään liittyvien aikuisten ja kasvattajien kanssa olemalla luotettava, nuorta kuunteleva ja kasvua tukeva ohjaaja.
Suhde palvelujärjestelmään ja rakenteisiin	Nuorisotyö toimii yhtenä osana nuorille tarjottuja palveluja tukemalla nuoria työelämään, terveyteen ja koulutukseen liittyvissä asioissa.
Suhde alueeseen ja omaan lähiympäristöön	Nuorten osallisuuden ja toimintamahdollisuuksien tukeminen osana nuorten päivittäistä elämää olemalla läsnä nuorten paikoissa, toiminnoissa ja yhteisöissä.
Suhde päätöksentekoon ja yhteiskuntaan	Nuorten aseman edistäminen päätöksentekoon liittyvissä asioissa kehittämällä nuorille sopivia vaikutustapoja ja nuorten huomioimista päätöksissä.
Suhde maailmaan, kulttuuriin ja luontoon	Maailmaan ja luontoon tutustuminen tukemalla nuorisokulttuureja, tarjoamalla kulttuurielämyksiä ja tapahtumia, monikulttuurista ja kansainvälistä toimintaa.
Nuorten näkökulman tuominen päätöksentekoon ja nuorten olosuhteisiin vaikuttaminen	Nuorten elinolosuhteisiin vaikuttaminen osallistamalla nuoria koskevien asioiden, rakennusten ja palvelujen suunnitteluun.

Nuorisotyötä kehitettäessä voidaan nuorten suhteisiin liittyvää teoriaa käyttää pohdittaessa kunnan nuorisotyössä tarvittavia työmenetelmiä ja työmuotoja sekä niiden tavoitteita. Jokaisen kunnan nuorisotyö on omanlaisensa, jolloin tarvittava pohdinta tulisi tehdä kuntakohtaisesti. Tavoitteiden kirkastuttua voidaan pohtia esimerkiksi kunkin työmuodon ja -menetelmän tuloksia, tavoitettujen nuorten määrää ja tarvittavia rahoituksia sekä erilaisiin työmuotoihin käytettyjen työtuntien määrää. Kokkolan kaupungin nuorisopal-

velut ovat omassa kehittämistyössään luoneet nuorisotyön perussuunnitelman, jota voidaan soveltaa kunnissa tukemaan nuorisotyön toimintaa, johtamista ja kehittämistä. Kuvaamalla nuorisotyön toimintaa mahdollisimman tarkasti, voidaan perustella toiminnan tavoitteiden toteutumista, toiminnan tarkoitusta ja päämääriä. Tärkeää olisi pohtia ydin-kysymystä siitä, miksi nuorisotyö on kunnalla olemassa. (Kiilakoski ym. 2015, 173–174, 194–195.)

Nuorisotyön perussuunnitelman mukaisesti nuorisotyö nähdään kasvatuksellisena toimintana, pitkäkestoisena prosessina ja nuorille tuotettavina oppimiskokemuksina. Nuorisotyössä kasvatusta voidaan nähdä esimerkiksi terveiden elämäntapojen edistämisenä ja nuorten yhteiskuntaan liittymisestä huolehtimisena; kaiken kaikkiaan nuorten hyvinvointia edistävänä toimintana. Pitkäkestoisen prosessin nuorisotyöstä tekee se, että kohtaamisissa pyritään jatkuvuuteen. Kuvaamalla sitä, miten erilaiset toiminnot biljardin peluusta sählyturnauksien järjestämiseen kuuluvat nuorisotyön prosessiin tarkoituksenaan toteuttaa nuorisotyön kasvatuksellisia tavoitteita, saadaan tuotua esille nuorisotyön luonteesta muutakin kuin kuvauksen tekemistä. Nuorisotyössä oppiminen ymmärretään eri tavoin kuin esimerkiksi koulumaailmassa. Oppimisessa ei olla lähtökohtaisesti tavoitteellisia, vaan huomiota kiinnitetään esimerkiksi nuorten ympäristöön, jotta se tukisi omalta osaltaan nuoria omaksumaan tarvittavia tietoja, taitoja ja asenteita. Suunnittelemalla toimintaa siten, että prosessi tukee oppimista, voidaan vaikuttaa nuorten saamiin oppimiskokemuksiin nuorisotyön kautta. (Kiilakoski ym. 2015, 154–156.)

4.3 Nuorisotyön uusi toimialajako ja inklusiivinen nuorisotyö

Gretschel, Junttila-Vitikka & Puuronen (2016) ehdottavat oman Nuorisotyön tunnuslukujen verkostomainen kehittäminen - tutkimushankkeensa myötä kehitettyä mallia uudeksi nuorisotyön toimialajaksi. Mallissa nuorisotyö on jaettu neljään osaan, jotka ovat kohtaava ja kasvatuksellinen nuorisotyö, lähiympäristön kehittäminen ja yhteisökasvatuksellinen nuorisotyö, nuorisotoimialan organisointi, poliittinen ohjaus ja hallinto sekä nuorisotoimialan asiantuntijapalvelut. (Gretschel ym. 2016, 173, 177.)

Kohtaavassa ja kasvatuksellisessa nuorisotyössä kohderyhmänä ovat kaikki nuoret joko yksilöinä tai ryhmissä. Tavoitteena on nuorten hyvinvoinnin edistäminen kokonaisvaltaisesti erilaisissa toimintaympäristöissä, jotka voivat olla sekä fyysisiä, digitaalisia, sosiaalisia, psyykkisiä että kulttuurisia sisältäen kaikenlaisia yksilö- ja ryhmätoiminnan menetelmiä. Nuorisotyötä toteutetaan sekä nuorten että erilaisten nuorisotyön toimijoiden, kuten julkinen, yksityinen, kolmas ja neljäs sektori, toimesta. Neljännellä sektorilla tarkoitetaan nuorten vanhempia, perhettä, ystäviä ja muita kasvattajia. Myös monialaisissa verkostoissa tehtävä työ voidaan ottaa yhdeksi toteuttajaksi. (Gretschel ym. 2016, 174, 177.)

Lähiympäristön kehittämiseen ja yhteisökasvatukselliseen nuorisotyöhön katsotaan kuuluvan erilaiset lähiyhteisöjen, kuten koulut, nuorisotalot, yhdistykset, asuinalueet, kehittämiseen ja yhteisökasvatukseen liittyvät prosessit, toiminnat ja tapahtumat. Työn kohderyhmänä ovat kaikkien nuorten lisäksi myös eri yhteisöjen työntekijät ja muut aikuiset. Olennaista toiminnassa on sen avoimuus. Tavoitteina ovat nuorista lähtevä kehittäminen, demokratian edistäminen ja eriarvoistumisen ehkäiseminen. Toimintaympäristöt ja toiminnan toteuttajat ovat samanlaiset kuin kohtaavassa ja kasvatuksellisessa nuorisotyössä. Toteuttajiin voidaan lukea lisäksi myös kuntalaiset yleensä. (Gretschel ym. 2016, 175, 177.)

Nuorisotyön hallinnoinnin, päätöksenteon, johtamisen, edunvalvonnan ja vaikuttamisen katsotaan kuuluvan nuorisotoimialan organisointiin, poliittiseen ohjaukseen ja vaikuttamiseen. Tähän kuuluvat myös nuorten vaikuttamisfoorumit, kansalaisvaikuttaminen ja monialainen yhteistyö. Työn kohderyhmänä ovat sekä paikalliset, alueelliset että valtakunnalliset viranomaiset ja poliittiset päättäjät. Näiden lisäksi kohderyhmäksi voidaan luokitella julkinen ja yksityinen sektori, erilaiset järjestöt, säätiöt ja muut yhteisöt unohattamatta kuitenkin nuoria ja heidän vanhempiaan. Tavoitteena on luoda toimintamalleja ja rakenteita kehittämällä edellytyksiä nuorisotyön toiminnalle. Lisäksi vaikutetaan nuorten asemaan ja elinoloihin sekä edistetään demokratian toteutumista ja eriarvoistumisen ehkäisyä. Työtä toteuttavat jo kohderyhmänäkin olevat eri tasojen viranomaiset ja päättäjät sekä eri sektoreiden toimijat sekä yhteisöt. Nuorisotoimialan asiantuntijapalveluiden tarkoituksena on eri toimijoille ja organisaatioille suunnatut koulutus-, tutkimus- ja kehittämisosaamista edistävät toiminnot. Kohderyhmänä tässä ovat nimenomaan nuorten parissa toimivat ammatilliset, vapaaehtoiset ja organisaatiot. Tavoitteena on saada nuorisotyön osaamista ja asiantuntijuutta vahvemmalle pohjalle lisäämällä tietoa ja kehittämällä ra-

kenteita ja toimintamalleja. Toteuttajina tässä kohtaa ovat alan oppilaitokset ja tiedeyhteisöt sekä valtakunnalliset nuorisotyön palvelu- ja kehittämiskeskukset. Aluehallinnon nuorisotoimet ovat muiden asiantuntijaorganisaatioiden ja alan yritysten ohella toteuttamassa asiantuntijapalveluita. (Gretschel ym. 2016, 176.)

Kaikessa nuorisotyössä jaetaan yhteneväiset arvot, joiden mukaan toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan. Tärkeimmät näistä voidaan kiteyttää Gretschelin ym. (2016) mukaan seitsemään arvoon eli nuorilähtöisyyteen, vapaaehtoisuuteen, osallisuuteen, dialogisuuteen, iloon, merkityksellisuuteen ja yhdenvertaisuuteen. Nuorilähtöisyydellä tarkoitetaan erityisesti palvelujen suunnittelua ja toteutusta nuorten tarpeet huomioon ottaen, jolloin palveluita ei kehitetä organisaatiolähtöisesti. Vapaaehtoisuuden merkitys on nuorisotyössä tärkeä, sillä se on nuorten palveluista se, johon ei ole pakko osallistua toisin kuin esimerkiksi koulussa käymiseen. Nuorilähtöisyys ja vapaaehtoisuus toimivat osaltaan yhdessä, koska nuorisotyön palvelujen tulee olla siinä määrin onnistuneita ja kiinnostavia, että nuoret haluavat osallistua niihin. Osallisuus liittyy nuorisotyössä jokaiselle tasolle ollen läsnä sekä yksilötyössä, ryhmätoiminnoissa että yhteiskunnallisessa merkityksessä. Nuorelle taataan tunne siitä, että häntä kuunnellaan ja ymmärretään kaikin tavoin. Osallisuuden onnistumiseksi tulee myös dialogisuuden arvon toimia. Vuorovaikutuksen tulee olla tasavertaista ja toista kunnioittavaa. Merkityksellisen nuorisotyöstä tekee nuorelle erilaiset onnistumisen ja ilon kokemukset, uusien asioiden oppiminen sekä oman itsensä ja vahvuuksiensa löytäminen. Nuorisotyöstä ei saa unohtaa ilon ja huumorin merkitystä. Nuorta tukiessa voidaan positiivisten asioiden esille tuomisen avulla vaikuttaa vaikeidenkin asioiden selviämiseen. Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan nuorisotyön kentällä sitä, että kaikki palvelut ovat yhteisiä kaikille nuorille ja jokaisen nuoren käytettävissä. (Gretschel ym. 2016, 178–179.)

Perinteinen jako erityisnuorisotyöhön tai kohdennettuun nuorisotyöhön ja perusnuorisotyöhön ei ole uudempien näkemysten mukaan tarpeellista tai oleellista. Nuorten mahdolliset ongelmat ja haasteet kehittyvät vähitellen sekä kasaantuvat eri osatekijöistä. Tällöin on tärkeää korostaa ennaltaehkäisevää työtä ja varhaista puuttumista myös kohdennetun tai erityisnuorisotyön kentällä. Nuoren tarvitseman avun tulisi olla mahdollisimman helpposti saatavilla. Nuorisotyön tulisi olla selkeästi yhteneväinen kokonaisuus, jonka piiristä nuoret osaisivat tarvittaessa hakea apua. Myös nuorisotyössä tulisi tunnistaa nuorten tarpeet ja huomioida riskiryhmässä olevat nuoret jo varhaisessa vaiheessa. Tämän mahdollistaa nuorisotyön organisaation ja toiminta- ja ajattelutapojen tarkastelu sillä tavoin, että

muodostetaan kokonaisuus, jossa ei rajoiteta yhteistyötä ja toimintaa sen mukaan, mistä esimerkiksi työn rahoitus tulee. Tulevaisuudessa nuorisotyötä voitaisiinkin kutsua kaikille nuorille yhteiseksi ja inklusiiviseksi nuorisotyöksi. Mallin avulla voidaan toimia yhteisillä tavoitteilla yhteisten nuorten hyväksi siten, että nuorten osallisuus ja yhdenvertaisuus toteutuisi mahdollisimman hyvin. Inklusiivisessa nuorisotyössä toimitaan seuraavien periaatteiden mukaisesti:

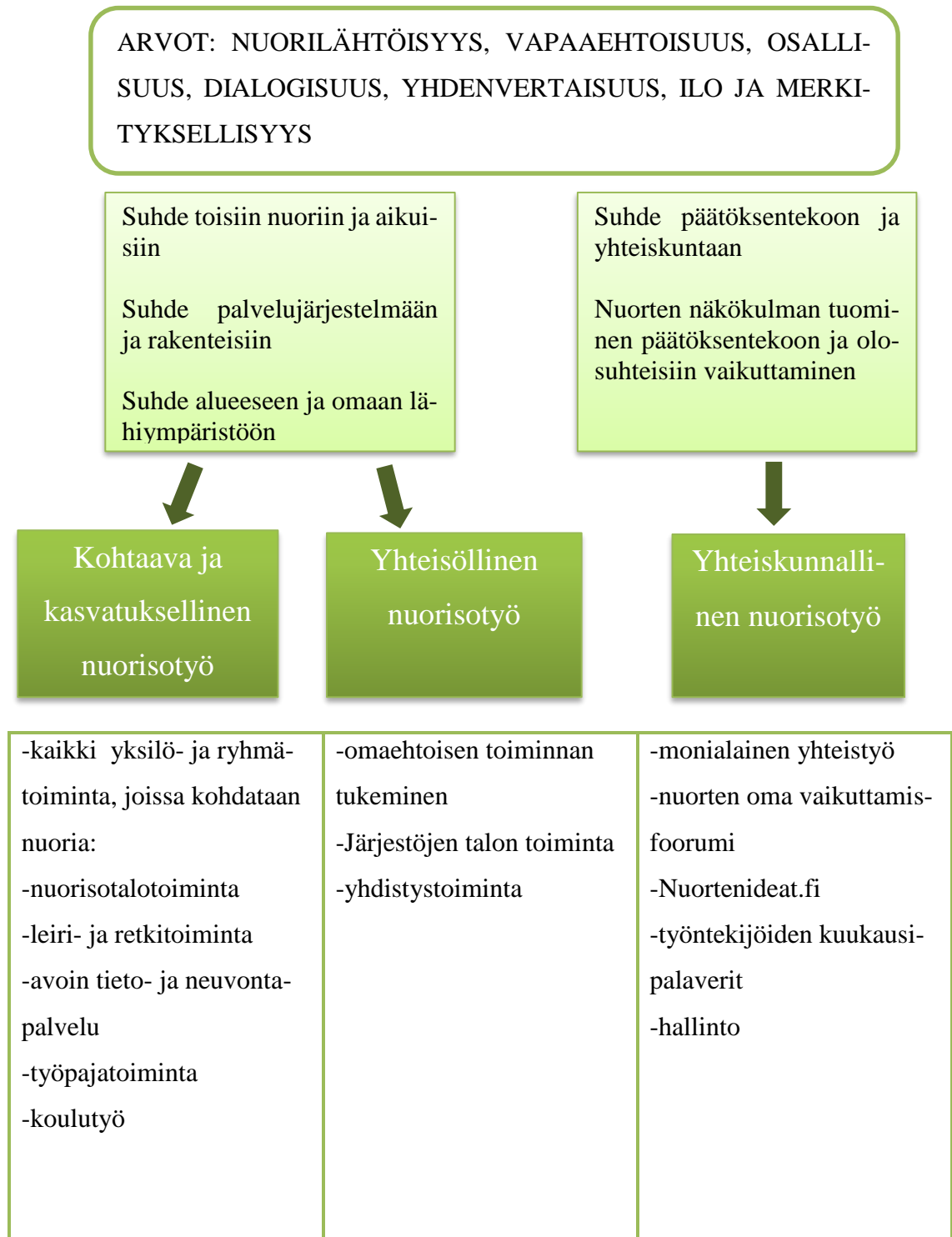
1. nuorisotyö tulee osaksi muitakin hallinnonaloja eikä rajoitu pelkästään omiin tiloihin tavoittaen mahdollisimman monet nuoret (kirjasto, koulu, puistot, kauppakeskukset)
2. nuorisotiloista tehdään kaikille nuorille avoimia matalan kynnyksen palvelukeskuksia,
3. työtä tehdään monialaisesti verkostoissa ja yhdistetään voimavarat eri tahojen kanssa
4. aito avoimuus ja kehittäminen ottaen kaikki nuoret mukaan. (Gretschel ym. 2016, 126, 130–131, 133, 181, 191.)

4.4 Oriveden malli nuorisotyöstä

Edellä esitellyistä nuorisotyön perussuunnitelmasta ja inklusiivisesta nuorisotyöstä voidaan mukaellen luoda malli, jonka mukaan Orivedellä toimivia perusnuorisotyötä ja sen alla toimivia osa-alueita sekä erityisnuorisotyötä eli etsivää nuorisotyötä voidaan jäsentää yhteensopivaksi toiminnaksi. Luodussa mallissa nuorisotyön arvoperusta koostuu seitsemästä arvosta, jotka ovat nuorilähtöisyys, vapaaehtoisuus, osallisuus, dialogisuus, yhdenvertaisuus, ilo ja merkityksellisyys. Nämä arvot kulkevat mukana kaikissa kolmessa nuorisotyön osa-alueessa eli kohtaavassa ja kasvatuksellisessa nuorisotyössä, yhteisöllisessä nuorisotyössä ja yhteiskunnallisessa nuorisotyössä.

Kohtaava ja kasvatuksellinen nuorisotyö sekä yhteisöllinen nuorisotyö rakentuvat nuorisotyöntekijöiden kannalta tarkasteltuna erilaisten suhteiden tukemiseen. Työssä otetaan huomioon suhde toisiin nuoriin ja luotettaviin aikuisiin, suhde alueeseen ja omaan lähiympäristöön sekä suhde palvelujärjestelmään ja rakenteisiin. Yhteiskunnallisessa nuorisotyössä olennaista on nuorten suhde päätöksentekoon ja yhteiskuntaan sekä nuorten näkökulmien tuominen mukaan päätöksentekoon sekä nuorten olosuhteisiin vaikuttaminen.

Kohtaavaan ja kasvatukselliseen nuorisotyöhön voidaan lukea kuuluvaksi kaikki nuorten kanssa tehtävä yksilö- ja ryhmätyö pitäen sisällään sekä perus- että erityisnuorisotyön. Yhteisöllisen nuorisotyön fokus on nuorten oman toiminnan tukemisessa, vapaaehtoistyössä ja yhdistystoiminnassa. Yhteiskunnallisen työn tarkoituksena on tuoda esille nuorten vaikuttamiskanavat, monialainen yhteistyö nuorten asioissa ja hallinnolliset asiat, jotka vaikuttavat nuorisotyön palvelujen sujuvuuteen paikkakunnalla.

KUVIO 1. Malli nuorisotyön organisoinnista Orivedellä (mukaellen Gretschel ym. 2016 ja Kiilakoski ym. 2015)

5 TULEVAISUUDESTA JA NUORISOTYÖN KEHITTÄMISESTÄ

5.1 Lähitulevaisuuden haasteita ja muutoksia

Tulevaisuuden ennustamisen taustalla ajatellaan olevan niin sanotun pitkien aaltojen teorian. Teorian mukaan teollisen vallankumouksen jälkeen nimenomaan taloudellisissa ja yhteiskunnallisissa asioissa kehittyminen tapahtuu 40-60 vuoden sykleissä. Alun perin 1920-luvulla venäläisen taloustieteilijän Nikolai Kondratjevin luoma teoria perustuu pitkiin talouteen liittyviin sykleihin. Teorian mukaan erilaiset teknologiset innovaatiot vaikuttavat taloudellisiin ja sosiaalisiin rakenteisiin, jonka myötä tuottavuus kasvaa ja edessä on taloudellinen nousukausi. Ajan kuluessa kuitenkin uusiin teknologisiin innovaatioihin perustuvat investoinnit ja niiden myötä tulleet voitot alkavat pienentyä. Tästä johtuen luottojen kysyntä pysähtyy, korkotaso lähenee nollaa ja talous alkaa taantua. Uusi sykli seuraa kuitenkin ajan myötä ja voidaankin sanoa, että viimeisten 200 vuoden ajalta on havaittavissa edellä esitellyn kaavan mukaisia talouskriisejä. Tapahtuneet kriisit ja niiden jälkeiset uudet nousut ovat tuoneet aina tullessaan uusia teknologioita, toimintamalleja, ammatteja ja sitä kautta myös uudenlaisia elämäntapoja. Teorian mukaan ensimmäinen aallon voidaan sanoa alkaneen 1780-luvulla teollistumisen kauden alkaessa höyrykoneiden ja mekaanisen teollisuuden myötä. (Wilenius 2015, 31, 55–57.)

Tällä hetkellä eletään viidennestä kuudenteen aaltoon vaihtumisen kautta. Viidennen aallon teemoina olivat tieto- ja kommunikaatioteknologian suuret murrokset. Kuudennessa aallossa erilaisten resurssien, kuten luonnonvarojen, energian, rahan ja ihmisten, käyttöä tehostavien teknologioiden oletetaan olevan kehityksen kärkenä. Kuudetta aaltoa kuvailaan kokeilunhaluiseksi, avoimeksi, uutta oppivaksi ja epäonnistumista hyväksyväksi. Uusia asioita testataan ja kokeillaan sekä tehdään eri tavoin kuin aikaisemmin. Kehittämisessä hyödynnetään intuitiota ja nopeaa reagoitua. Tällä tavoin uusia innovaatioita luodaan ilman aikaa vievää analysointia hyödyntäen nopeaa palautetta ja sen myötä kehittämisen eteenpäin viemistä. Digitaalinen teknologia on kuudennessa aallossa merkityksellinen, koska se mahdollistaa materiaalien ja energian kulutuksen vähentämisen. Digitalisaation tuomia mahdollisuuksia voidaan verrata teollisen vallankumouksen tai sähkön yleistymisen vertaisiin muutoksiin yhteiskunnassa. Tulevaisuudessa virtualisoituminen, datan digitalisaatio, robotisaatio ja keinoäly tulevat vaikuttamaan esimerkiksi am-

mattien harjoittamiseen tai kokemuksellisuuteen esimerkiksi matkailussa tai teatteriesityksissä. Tulevaisuuden suunnasta ollaan tällä hetkellä jonkin verran erimielisiä. Joidenkin tutkijoiden mukaan tulevaa kuudetta aaltoa kuvaa parhaiten niukkuus ja olemassa olevan kasvavan järjestelmän ja sivilisaation romahtaminen. Toiset tutkijat taas ovat sitä mieltä, että on tulossa yltäkyläisyyden ja ihmiskunnan kehityksen kannalta mahtavin aikakausi. Yhtä mieltä kuitenkin ollaan siitä, että tulevaisuuden haastavimpia asioita ovat ihmiskuntaa väistämättä kohtaavat suuret ongelmat, kuten ilmastonmuutos, maaperän köyhtyminen, väestönmäärän kasvu sekä veden ja energian vähyys. Näihin haasteisiin voidaan kuitenkin vastata bioteknologian, energiateknologian ja farmakologian tulevaisuuden innovaatioilla, joista saadaan apua esimerkiksi ruoantuotantoon ja ihmisten terveyteen liittyviin haasteisiin. (Kiiski Kataja 2016, 9–10; Wilenius 2015, 52, 55–57, 69–70.)

Tulevaisuudessa väestön ikääntyminen erityisesti Euroopan maissa tuo tullessaan haasteita. Joissakin Euroopan maissa ennustetaan vuoteen 2030 mennessä olevan noin 30 prosenttia kaikista ihmisistä yli 65-vuotiaita. Tämän vuoksi talouskasvun oletetaan hidastuvan ja esimerkiksi peruspalveluiden ylläpitämisen olevan vaikeaa. Tällä hetkellä Euroopassa on nähtävissä suurentuva kuilu eri sukupolvien välillä ja erityisesti nuoret ovat kärsineet taloudellisesta taantumasta kasvavan työttömyyden muodossa. Tulevaisuuden kannalta olisi erityisen tärkeää huomioida päätöksenteossa nuorten asemaan vaikuttavat tekijät, jotta tulevaisuudessa yhteiskunta toimisi edelleen hyvin. Työ ja sen tekeminen ovat muuttumassa muiden yhteiskunnan toimintojen ohella ja nuorten tulisi pysyä aktiivisesti mukana tässä muutoksessa. Nykyisen teollisuusyhteiskunnan malli, jossa ovat eroteltuina julkinen ja yksityinen sektori, tulee murtumaan. Myös edustuksellisen demokratian haastaminen on ajankohtaista kuudennessa aallossa. Päätöksenteon laajentaminen ja läpinäkyvyys sekä suora demokratia tulevat olemaan seuraavassa ajanjaksossa esillä. (Kiiski Kataja 2016, 15-16; Wilenius 2015, 93.)

Tulevaisuutta voidaan tarkastella useammasta eri näkökulmasta. Tulevaisuuden ajatellaan olevan omien tavoitteiden mukainen eli toivottava tulevaisuus. Tavoitteet voivat omalta osaltaan poistaa epävarmuuksia tulevaisuudesta, koska tulevaisuutta aletaan tulkita omien tavoitteiden kautta. Toisaalta tulevaisuus voidaan nähdä todennäköisyyksien kautta. Todennäköisyyksiä käytetään paljon ja on tiettyjä asioita, kuten auringon nouseminen aamulla tai uutisten tuleminen televisiosta tiettyinä aikoina, jotka pysyvät samanlai-

sina vuodesta toiseen. Toisaalta monia asioita on pidetty todennäköisenä esimerkiksi teollisuudessa tai teknologian kehityksessä eivätkä ennustetut asiat olekaan tapahtuneet. Kolmas näkökulma tulevaisuuteen katsottaessa on mahdollisuus. Tästä näkökulmasta on kehittynyt aikoinaan esimerkiksi skenaarioajattelu. Tulevaisuuden kannalta mietitään kaikki asiat, jotka ovat käsillä olevassa ilmiössä mahdollisia. Tärkeää on myös ottaa esille asiat, joita pidetään epätodennäköisinä tai jopa epätoivottavana. (Wilenius 2015, 44–45.) Nuorisotyön näkökulmasta tarkasteltuna tulevaisuutta voi hahmotella erilaisilla tulevaisuudenkuvilla eli visioilla siitä, mikä olisi esimerkiksi yhteiskunnallisesti nuorisotyön todennäköisin tai toivotuin tulevaisuus. Nuorisotyön kentällä saattaa olla hyvin erilaisia näkemyksiä siitä, mitä tulevaisuus tuo tullessaan, mutta näistä erilaisten ihmisten ja näkemysten joukosta voidaan tulevaisuuden tutkimuksen menetelmillä luoda yhteinen näkemys tulevaisuudesta ja lähteä kehittämään työtä eteenpäin. Paikallisesti yhteisestä visiosta voidaan luoda yhteiset kehittämistoimenpiteet ja toimintasuunnitelma, joiden avulla yhteisesti päätettyjen nuorisotyön arvojen mukaisesti lähdetään toteuttamaan nuorisotyön tulevaisuutta. (Haapala 2012, 55–56.)

Organisaatioiden kannalta kuudennessa aallossa toimintamallit uudistuvat. Tulevaisuudessa yhteistyöajattelu ja kommunikaatiovälineiden hyödyntäminen korostuvat. Aikakaudella vahvistuvat verkottuneen toimintamallin viisi periaatetta: yhteistyö, avoimuus, jakaminen, integriteetti ja keskinäinen riippuvuus. Nämä toimintamallit ovat keskeisiä tulevaisuuden yhteiskunnallisissa ja sosiaalisissa muutoksissa. Yhteistyötä tehdään esimerkiksi palveluiden kehittämisessä ottamalla niiden käyttäjät mukaan kehittämiseen ja suunnitteluun. Tulevaisuudessa palvelujen suunnittelussa käytetään enemmän hyödyksi erilaisia osallistavia ja avointa dataa hyödyntäviä demokratian menetelmiä. Esimerkiksi osallistuvan budjetoinnin menetelmää voitaisiin hyödyntää palvelujen järjestämisessä aikaisempaa enemmän esimerkiksi nuorisotyön palveluja suunniteltaessa. Ylipäätään huomataan, että yhteistyöllä saadaan paremmin asioita aikaiseksi. Avoimuus tarkoittaa päätöksenteon ja kehittämisen läpinäkyvyyttä. Eri palvelujen toimivuutta ja tarpeellisuutta tulisi seurata ja arvioida avoimesti ja läpinäkyvästi jokaisella hallinnon tasolla. Avoimuuteen liittyy myös jakamisen periaate. Internet nähdään väylänä jakaa tärkeää tietoa yli rajojen, ammattiryhmien ja sukupolvien. Neljännessä periaatteessa tuodaan esille integriteetti eli rehellisyys, tinkimättömyys ja korkea moraalit. Tulevaisuudessa arvostetaan yhä enemmän rehellisyyttä ja välittämistä, jolloin esimerkiksi politiikassa esiin tulleet epärehellisyudet eivät ole kansalaisten keskuudessa hyväksyttäviä. Tähänkin periaatteeseen

seen vaikuttaa internetissä jakaminen. Valehtelu tai salailu leviää kaiken kansan nähtävälle hyvin nopeasti. Viimeisenä periaatteena nähdään keskinäinen riippuvuus. Eri toimialojen, maiden ja kulttuurien rajat ovat tulevaisuudessa yhä enemmän häilyviä ja esimerkiksi erilaiset kriisit ja katastrofit vaikuttavat maailmanlaajuisesti. Tieto esimerkiksi kriiseistä ja niihin liittyvistä ilmiöistä leviää sosiaalisen median kautta hetkessä ympäri maapalloa eivätkä ne enää rajoitu paikallisiin, kansallisiin ja globaaleihin haasteisiin. Tulevaisuudessa yhteiskuntien tulee löytää uusia keinoja hallita maiden riippuvuutta toisistaan talouden ja työpaikkojen ollessa entistä enemmän riippuvaisia koko maapallon tilasta ja toiminnasta. (Hellström & Kosonen 2016, 22–23; Kiiski Kataja 2016, 24; Wilenius 2015, 108–110.)

5.2 Kunnallisten palvelujen kehittäminen tulevaisuudessa

Palvelujen kehittämiseen liittyvien tutkimusten ja väitöskirjojen keskeinen viesti on ollut, että kuntien palveluiden kehittäminen on lähtökohtaisesti jäänyt jälkeen yksityisten palvelujen kehittämisestä. Siitä huolimatta, että jo 1980-luvulta asti on puhuttu ennaltaehkäisevän työn tärkeydestä, on palvelujen hajanaisuus lisääntynyt. Ongelmiin erikoistuneiden palvelujen kustannukset ovat kohonneet enemmän kuin kaikille suunnattujen palvelujen kustannukset. Kunnat ovat väistämättä siinä tilanteessa, että on tehtävä suuria muutoksia palvelujen tuottamisessa. 2010-luvun keskusteluun palvelujen rakenteellisesta uudistamisesta on tuonut vauhtia talouden kestävyysvaje. Resurssien ja voimavarojen lisääminen ei enää ole mahdollista, vaan on keskityttävä muutokseen. Tämä tarkoittaa väistämättä varsin suuria muutoksia vakiintuneisiin rakenteisiin ja toimintatapoihin. Haasteen muutostyöhön tuo omalta osaltaan se, että kuntien työntekijöiden tehtäviin ei ole viime vuosikymmentä lukuun ottamatta perinteisesti kuulunut oman työn kriittinen tarkastelu tai sen esittely muille tahoille. Haasteena kuntien innovaatioissa ja kehittämisessä on se, että uusia malleja kehitetään erilaisissa hankkeissa juuri kyseisen kunnan tarpeisiin eikä niitä lähtökohtaisesti suunnitella niin, että mallia voisi siirtää toisen kunnan palveluihin. Toisin sanoen perusongelmat eli jakautuminen hallintokuntiin, ammattikuntaisuus ja ongelmalähtöisyys, ovat pysyneet ennallaan. (Rimpelä & Rimpelä 2015, 11–12, 27, 48.)

Erilaisten palvelujen suunnittelu tulisi ajatella tulevaisuudessa laajemmin, jotta yhteiskunta selviää muuttuneista olosuhteista. Palvelujen suunnittelussa mentäisiin ihmisten hyvinvointi edellä, jolloin otettaisiin paremmin huomioon monimutkaisemman ja vaativamman yhteiskunnan ja elämän haasteet. Ensinnäkin palveluja ja niihin käytettyjä resursseja eli rahaa ja työntekijöitä tulisi tarkastella ilmiöiden pohjalta sen sijaan, että jatketaan eri sektoreihin jakautunutta ajattelua. Tällöin tilanteiden muuttuessa voidaan joustavasti suunnata tarvittava määrä resursseja kulloinkin akuuttina olevaan palveluntarpeeseen. Palvelut olisivat selkeämpiä ja palvelun käyttäjiä paremmin huomioivia helppoudellaan ja paremmalla saavutettavuudellaan. Toiseksi suunnittelu tulisi suunnata pidemmälle tulevaisuuteen eli 10–20 vuoden päähän siten, että otetaan esille erilaiset haasteet ja muutokset, joita on odotettavissa. Tarpeenmukaisten ja yksilöllisten palvelujen suunnittelu voitaisiin toteuttaa hyödyntämällä nykyaikaista tietotekniikkaa ja ohjelmia, jolloin voitaisiin todellisuudessa luoda hyvin ihmiskeskeisiä ja kokonaisvaltaisia palveluja. Toisaalta palveluissa otettaisiin huomioon enemmän ihmisten oma vastuu ja yhteisöllisyys, jolloin uudenlaista mielekkyyttä elämään voi saada ottamalla osaa muiden ihmisten auttamiseen tai ympäristöstä huolehtimiseen. (Hellström & Kosonen 2016, 18, 22–23; Cook, Hellström, Hämäläinen & Lahti 2014, 4.)

Jäppinen (2011) toteaa, että tulevaisuudessa palvelujen kysyntä julkisissa hyvinvointipalveluissa ylittää tarjonnan ja kuntien voimavarat niukkenevat, mistä johtuen muutos vaatii kunnilta uudenlaista osaamista, strategista johtamista ja pitkäaikaisia poliittisia ja ammatillisia valintoja uuden kysyntälähtöisen palvelutuotannon kehittämisessä, käynnistämässä ja sen edellyttämien strategisten kumppanuuksien luomisessa. Ratkaisuksi tarjotaan käyttäjälähtöistä innovaatiotoimintaa, jossa palveluiden käyttäjät eli kuntalaiset ovat kehittämis- ja päätöksentekoprosessin jokaisessa vaiheessa mukana. Kuntalaiset otetaan palvelujen kehittämiseen mukaan esimerkiksi palvelumuotoilun keinoin ja kehittämisprosessi lähtee käyntiin palvelujen käyttäjien omakohtaisista kokemuksista ja asiakasymmärryksen keruulla. Palvelujen kehittäminen erilaisilla osallistavilla menetelmillä on keskiössä käyttäjälähtöisessä innovaatiotoiminnassa. (Jäppinen 2011, 142–143, 156–158.)

Antila (2012) näkee kehittämisen organisaatioon juurtuvana valmiutena. Kehittäminen voidaan jakaa kolmeen ulottuvuuteen. Strateginen tietoisuus auttaa perustehtävän määrittämisen kautta keskittymään selkeämmin siihen, miltä arvopohjalta toimintaa ohjataan ja mitä toiminnalla ylipäätään halutaan saavuttaa. Johtamisjärjestelmä on olennainen osa

kehittämistä. Sen tulisi olla selkeä eikä sen tulisi aiheuttaa ylimääräistä työtä. Johtamisjärjestelmän avulla hallitaan organisaation toiminnan kokonaisuutta. Oppimista generoiva työskentelyote puolestaan tarkoittaa organisaatiossa mahdollisimman laajasti toteutuvaa tiedon ja osaamisen hallintaa sekä näiden pohjalta toteutuvaa oppimista ja oppimisprosesseja edistävää toimintaa. Organisaation kehittyminen perustuisi oppimisen tuloksiin. (Antila 2012, 155–157.)

Kivijärvi (2012) toteaa Kaupunkimaisen nuorisotyön kehittämisverkoston (Kanuuna) hankkeiden tuloksia tarkastellessaan, että organisaatioissa ja niiden rakenteissa on neljä tekijää, jotka vaikuttavat kehittämisen onnistumiseen. Nuorisotyön johdon tulee olla sitoutunutta ja roolin näkyvä, jotta kehittämisen vaikuttavuus on parempaa. Erilaisten muutosten saaminen käytäntöön ja organisaation toimintatavaksi vaatii esimiesten tuen ja aktiivisen osallistumisen. Toisena tekijänä kehittämisessä on tarvittavan ja säännöllisesti toteutuvan ajan järjestäminen sekä työntekijälle itsenäiseen asioiden reflektointiin että yhteisiin suunnittelutapaamisiin. Kolmas olennainen seikka kehittämisessä on nuorisotyön ja sen tekijöiden tiedon, mukaan lukien niin sanotun hiljaisen tiedon, käsitteellistäminen sekä saaminen kirjalliseen muotoon. Nuorisotyön prosessin esiin tuominen selkeästi ja ymmärrettävästi on tärkeää sekä työntekijöiden että yhteistyökumppaneiden kannalta. Nuorisotyön strategia- ja ohjelmatyön tulee olla yhdessä tehtyä siten, että käytännön nuorisotyötä tekevät ovat mukana laatimassa ja suunnittelemassa niitä. Neljäntenä huomiona tuodaan esille työntekijän omaan oppimiseen ja kehittymiseen liittyvät seikat. Esimerkkinä käytetään työntekijävaihdoksia, jolloin kokemukset ja tieto työstä laitetaan kiertoon työntekijöiden saadessa kokonaisvaltaisemman kuvan nuorisotyön kentästä. (Kivijärvi 2012, 305–308.)

Sotarauta, Saarivirta & Kolehmainen (2011) ovat tutkineet kuntien uudistumisen esteitä. Erityisesti pienissä kunnissa henkilöstöresurssit ovat niukat eikä kehittämiseen ole suuren työmäärän ja hajanaisen työnkuvan vuoksi mahdollisuuksia. Tutkijat vertaavat kuntien tilannetta rakenteellisiksi lukoiksi, joiden purkamiseen tarvitaan innovatiivista henkilöstöä ja luottamushenkilöitä. Tutkimuksen tulosten perusteella näyttää siltä, että kunnat eivät useimmiten investoi omaan kehittämistyöhönsä eli omaan tulevaisuuteensa. Ne eivät ole rakentaneet sen paremmin yksin kuin yhdessä erilaisten yhteistyökumppaneiden kanssa uutta tietoa luovaa ja soveltavaa järjestelmää. Rakenteita tai toimintatapoja ei kyseenalaisteta ja kehittämisessä käytetään hyväksi lähinnä kuntasektorilla tuotettua tietoa. Innovaatioiden edistämisen pitäisi olla kaikkien vastuulla, mutta kunnissa ei ole ihmisiä,

joiden tehtävänä olisi poistaa näitä innovoinnin esteitä tai luoda mahdollisimman hyvät olosuhteet uusien asioiden tuomiseen kunnallisiin palveluihin tai organisaatioihin. (Sotaurauta ym. 2011, 49–52.)

Kehittämisen esteenä voi olla myös nimenomaan sellaisissa työtehtävissä, joissa työvälineenä on ihmisen oma persoona, työntekijän oma kuva itsestään työntekijänä. Uusien innovaatioiden tai työtapojen omaksuminen koetaan vaikeaksi, jos työntekijä itse ei halua ottaa käyttöön ehdotettuja uudistuksia tai vanhojen toimintatapojen sovelluksia. Kehittämisessä onkin huomioitava työntekijän ammatillinen kehitystaso, kiinnostuksen kohteet ja motivaatio. Jos näitä tekijöitä ei huomioida, on erilaisilla toimenpiteillä vaikea saada muutosta aikaiseksi. Kunnallista nuorisotyötä ei ohjata valtakunnallisesti lukuun ottamatta nuorisolaissa olevia suuntaviivoja. Kunnilla on toisin sanoen hyvin laajat mahdollisuudet itsenäisesti vaikuttaa siihen, millä tavoin nuorisotyötä toteutetaan. (Honkasalo ym. 2011, 22, 26.) Nuorisotyön kehittäminen on toisin sanoen hyvin paljon kiinni kyseisesti työstä vastuussa olevan henkilön valmiuksista, tahtotilasta ja motivaatiosta sekä hänelle annetuista kehittämiseen tarvittavista resursseista.

Perinteisesti nuorisotyön kehittäminen on ollut akateemiseen tutkimukseen perustuvan kehittämisen sijasta käytännön työhön perustuvaa. Kehittämisen tavoitteet ovat olleet tiiviisti työprosesseihin liittyviä. 2010-luvulla kehittämisen suuntautumiseksi on muotoutunut ohjelmallinen kehittäminen; uskotaan, että laajoilla kehittämis- ja innovaatio-ohjelmilla voidaan auttaa esimerkiksi juuri nuorisotyön kenttää pärjäämään muuttuvassa yhteiskunnassa. Merkitystä kehittämisen onnistumiselle on sillä lähteekö työ itse nuorisotyön toimijoista ja heidän intresseistään vai esimerkiksi viranomaislähteistä. (Komonen ym. 2012, 13–14.) Tärkeää on uusien käytäntöjen merkityksen ymmärtäminen ja kehittämisen merkityksen avaaminen. Samat menetelmät ja mallit eivät välttämättä ole siirrettävissä paikkakunnalta toiseen. Kunnat ovat erilaisia, työntekijämäärät ja esimerkiksi nuorisotaloverkostot ja muut työmuodot vaihtelevat. Lisäksi kuntien nuorisotyön perinteet ja asiakkaina olevat nuoret ovat erilaisia. Kehittämistyössä ja suunnittelussa tulee ottaa huomioon nämä erot. (Honkasalo ym. 2011, 12–13.)

Juha Nieminen (2012) korostaa, että nuorisotyön kehittämisen edellytyksenä on tieto, joka voi olla tieteellistä tietoa, subjektiivista kokemustietoa tai kehittämisen myötä tulutta uutta tietoa. Kehittämisen tulisi kohdistua johonkin olemassa olevaan nuorisotyön

toiminnan tapaan tai sen kokonaisuudistamiseen. Lisäksi tarvitaan tietoa toteutuvan nuorisotyön toimivuudesta ja muuttamistarpeesta ja sitä myöden tarpeelliseksi todetun kehittämisen suunnittelun tueksi voidaan käyttää jo tehtyjen kehittämishankkeiden ja muiden vastaavien tutkimusten tuottamaa tietoa. Kehittämistoiminnasta itse tuotettua ja saatua tietoa voidaan käyttää kehittämistoiminnan tuloksellisuuden ja merkityksellisyyden arviointiin ja erilaisista jatkotoimista päättämiseen. Tätä tietoa nuorisotyön ammattilaiset voivat käyttää oman arkipäiväisen työnsä suuntaamiseksi. Nieminen (2012) korostaa myös, ettei kehittämistä tule tehdä itsetarkoituksellisesti kehittämisen ilosta vaan ennen kaikkea nuorisotyön päämäärän saavuttamiseksi. Päämääränä tulisi olla nuorten hyvän elämän edistäminen. (Nieminen 2012, 36, 43–44.) Päämäärän tavoittamiseksi voidaan nähdä olennaisena tekijänä suomalaisen hyvinvointivaltion tuomat tasa-arvoiset mahdollisuudet kaikille nuorille. Nuorten saamat palvelut perusopetuksesta sosiaali- ja terveystalouteihin ja nuorisotyöhön ovat taanneet myös heikoimmista lähtökohdista tulleille nuorille mahdollisuuden pärjätä elämässä. Nuorisotutkimuksen ja sen myötä myös nuorisotyön kehittämisen avulla tuodaan esille mahdollisia puutteita ja heikkouksia nuorten elämään vaikuttavissa hyvinvointiyhteiskunnan rakenteissa ja palveluissa. Kehittämisessä on tärkeää tuoda innovatiivisia ideoita esille yhteistyössä nuorten ja nuorten parissa työskentelevien tahojen kanssa. (Puuronen 2006, 9, 268.) Erityisesti pienten kuntien kohdalla kehittämisessä voidaan nähdä esteitä, jotka johtuvat esimerkiksi resurssien vähyydestä, nuorisotyön arvostuksen puutteesta, työn sisällön ja tavoitteen jäsentymättömyydestä sekä ajatus siitä, että nuorisotyön palvelujen kehittämistyön tulosten realistinen toteutuminen koetaan mahdottomuudeksi. Näiden syiden ja esteiden myötä nuorisotyöstä vastaavien pienten kuntien työntekijät kokevat kehittämiseen panostaminen lähtökohtaisesti haastavana ja osittain tarpeettomana työnä. (Cederlöf 2004, 45–46.)

Usein nuorisotyön tavoitteet on esitelty retorisisilla ja idealisoiduilla lauseilla tai perusteluilla ilman konkreettisia tai realistisia toimenpiteitä. Tavoitteista tulisi ilmetä nuorisotyön toiminta siten, että tiedetään mitä tehdään, millä tavoin ja minkä vuoksi sekä mihin toiminnalla pyritään ja miten toiminnan tulokset tai seuraukset voidaan todeta. Nuorisotyön tulisi pystyä perustelemaan toimintaansa ja tehtävänsä sekä kuntalaisille että muille nuorisotyön toimijoille, jotta työn arvokkuus konkretisoituisi. Tämän toteutumiseen tarvitaan jo edellä mainittua tietoa, konkreettista nuorisotyön tehtävän määrittelyä ja arviointia tiedon avulla. Olennaista on luoda jatkuva nuorten elämään liittyvä kontakti, keinot selvittää

nuorten tarpeita ja toiveita koskevaa tietoa, tiedostaa kaikki yhteistyötahot, kerätä jatkuvaa palautetta ja dokumentoida toimintaa sekä siirtää tietoisesti kaikki uudet kokemukset ja saadut palautteet käytännön työhön. (Cederlöf 2004, 47, 55.)

Nuorisotyöntekijöiden oletetaan tietävän kunnan nuorten tarpeet ja toiveet jo sillä perusteella, että he viettävät työaikaansa nuorten parissa kuunnellen heidän ajatuksiaan. Käytännössä kuitenkin nuorisotyön piiriin ohjautuvat ja hakeutuvat vain osa nuorista, jolloin voidaan pohtia sitä, mitkä ovat palvelujen ulkopuolella olevien nuorten ajatukset, toiveet ja tarpeet. Nuorista ja nuorisotyöstä saatava tieto tulisi kerätä monesta eri lähteestä, joissa yhdistyvät yleinen tieto esimerkiksi tilastoista, eri viranomaisilta saatu tieto esimerkiksi palvelujen käyttäjien haastatteluista ja nuorilta itseltään saatu tieto esimerkiksi kyselyillä tai yhteisillä tilaisuuksilla. (Honkasalo ym. 2011, 39.) Nuorisotyön palvelujen kehittämisessä on oleellista ottaa mukaan myös ne nuoret, jotka eivät syystä tai toisesta käytä tarjolla olevia palveluja. Mitkä ovat heidän syynsä ja esteensä siihen, etteivät he ole kiinnostuneita nuorisotyön palveluista? (Gretschel ym. 2016, 186.)

Nuorten näkeminen osallisena ja yhdenvertaisena kuntalaisena on yksi tärkeä tekijä sekä nuorisotyön että muiden nuorten palvelujen kehittämisessä. Heidän mukaan saamisensa palvelujen kehittämiseen on osaltaan kasvattamista kansalaisuuteen ja palvelujärjestelmän omaksumiseen. Kiinnostus vaikuttamiseen ja palvelujen tuottamisen mekanismeihin sekä esimerkiksi äänestämiseen voidaan herättää ottamalla nuoret mukaan päätöksentekoon ja palvelujen kehittämiseen. (Kuure & Lidman 2013, 10–11.) Nuorten ajatusten ja toiveiden esille saamiseksi olisi tärkeää saada luotua luottamuksellinen suhde nuorten, nuorten parissa työskentelevien ja heidän muodostamien verkostojensa kanssa. Nuorisotyön kenttä on kunnissa usein hajanainen ja monien eri toimijoiden hallussa, joten verkostomaisen työskentelyn kehittäminen voisi olla yksi ratkaisu nuorten asioiden esille tuomiseksi. Verkostolla tulee olla toimiva johtajuus, jotta sen työ onnistuu tarkoituksenmukaisesti. Yhteisen päämäärän eli nuorten hyväksi toimiminen vaatii erilaisten näkemysten, arvojen ja toimintatapojen yhteensovittamista. Päämäärän määrittelemiseksi olennaista on nuorilta itseltään saatu tieto ja heidän toimiminen osana nuorisotyön verkostoa. Verkoston työskentelyn tulee siten olla pitkäjänteistä ja tavoitteellista, jolloin eri toimijat sitoutuvat työhön ja sen myötä kehittämiseen. Verkoston jäsenten tulee tuntea toisensa ja toistensa työkentät, jotta työskentely olisi tuottoisaa. Verkosto voi olla usein

juuri pienissä työyhteisöissä työskenteleville nuorisotyöntekijöille voimavara, jonka avulla työtä voi kehittää ja luoda yhdessä uusia toimintamalleja. (Soanjärvi 2007, 160, 164–165.)

Tarja Nymanin (2012) mukaan aidon kehittämistoiminnan edellytyksiä ovat toimintakäytäntöjen ja rutiinien kriittinen tarkastelu, avoin horisontaalinen ja vertikaalinen dialogi sekä totuttujen mukavuusrajojen ylittäminen. Kehittämisen ei tulisi olla perustyöstä irrallista toimintaa ja se edellyttää sekä harkitsevaa että perusteltua strategista ajattelua. Lisäksi kehittämistyössä pitäisi ottaa huomioon nuorisolain hengen mukaisesti kehittämisen yhteys nuorten kasvun ja kehityksen tukemiseen sekä nuorten vertaisuuden mahdollisuuksien tunnistaminen ja vahvistaminen. Myös yhteisöllisyyden edistäminen ja nuorten erilaisten osallistumisten mahdollistaminen sekä yksilöllisesti koetun, toiminnan merkityksellisyyden kautta syntyvän osallisuuden vahvistaminen ovat kehittämisen kannalta tärkeitä elementtejä. (Nyman 2012, 246–249.) Nuorisotyön omalla strategialla ja sen luomiseen liittyvällä työskentelyllä voidaan tuoda esille järjestelmällisesti kunnan nuorisotyön toimintaidea ja toimintaympäristö suhteessa nuorisotyön muihin toimijoihin. Strategiayön myötä toiminnan suunnittelua voidaan suunnata tarkoituksenmukaisemmin tulevaisuuteen. Olennaista kuitenkin strategian luomisessa on sen realismi ja toteutuminen käytännössä. Tärkeää on omaksua refleктоiva, ideoiva ja kehittävä työote osaksi jokapäiväistä työskentelyä. (Cederlöf 2004,56.)

Kemppinen (1999) on tiivistänyt nuorisotyön kehittämisen 11 kohdan toimintamalliin. Ensimmäisenä vastataan kysymyksiin, joiden avulla määritetään mitä halutaan toteuttaa tai muuttaa, mihin ollaan tyytyväisiä ja keitä halutaan mukaan suunnitteluun. Tämän jälkeen tehdään päätös, jonka mukaan lähdetään toimimaan ja miettimään millaista ulkopuolista apua tarvitaan toiminnan toteuttamiseen. Tärkeää on tunnustaa voimavarojen rajallisuus unohtamatta kuitenkin positiivista, luovaa ja innovatiivista työtettä, jonka avulla luodaan hyvää yhteishenkeä. Toiminnan suunnitteluun osallistuvia tahoja tulee rohkaista esittämään ratkaisuehdotuksia ja mielipiteitä, joiden avulla päästään eteenpäin. Olennaista on pitää yllä positiivisuuden ilmapiiriä välttämällä negatiivista ja kritisovaa suhtautumista muihin toimijoihin, heidän panostukseensa, asemaansa tai rooleihinsa. Uusien asioiden esiin tuomat ongelmat pitää ratkaista yhdessä motivoimalla ja kannustamalla kaikkia tahoja tuomaan julki omia ideoitaan. Ideoinnin ja suunnittelun tuloksena kirjataan toimintasuunnitelma, jota lähdetään toteuttamaan tavoitteellisesti ja aikataulun

mukaan. Kehittämistyön arviointia ja pohtimista ei tule unohtaa. Tärkeää on oman toiminnan reflektointi ja oppiminen uusista kokemuksista. Lisäksi toiminnan kehittymisen kannalta on tärkeää tehdä jatkosuunnitelmia, jotta kehitys ei pysähdy. (Kemppinen 1999, 73–74.)

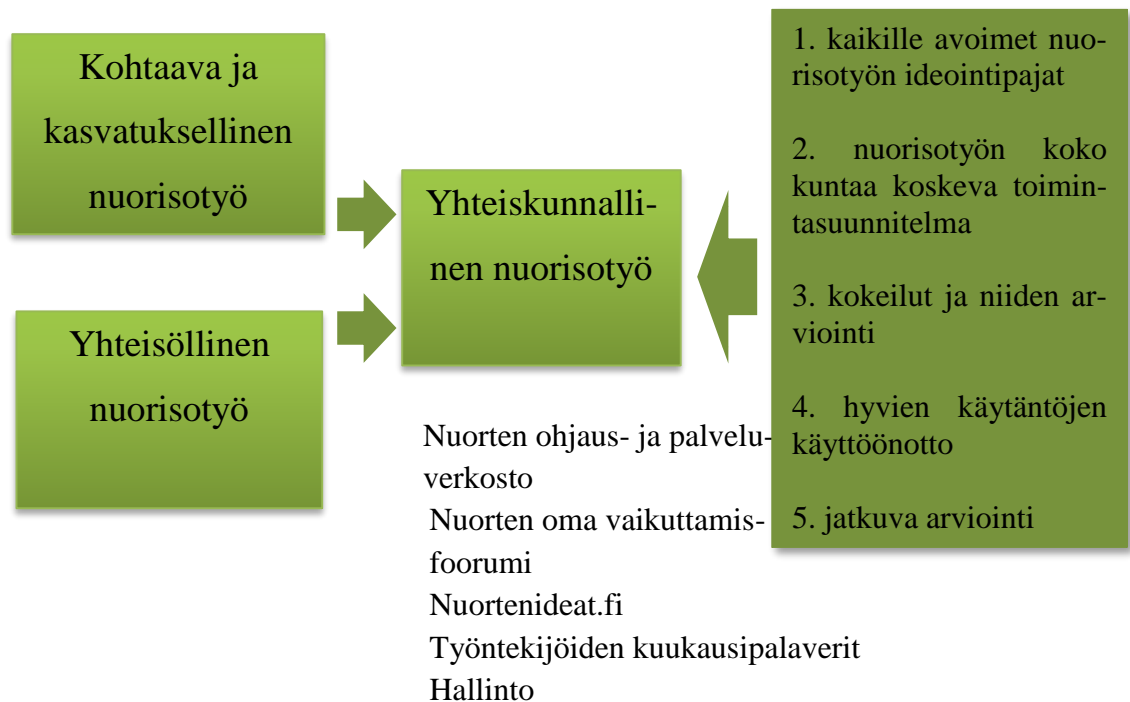
Kunnallisessa nuorisotyössä ollaan muutosten edessä. Teknologia kehittyy ja se vaikuttaa nuorten tiedonhankintaan, vapaa-ajanviettoon ja itseilmaisuuksiin. Myös yhteiskunnan monikulttuurisuus vaikuttaa siihen, millaiset työmuodot sopivat kaikille ryhmille ja laittaa pohtimaan sitä, miten nuorten ryhmäsuhteet ja mahdollinen rasismi otetaan huomioon. Hallinnon suhteen tulisi noudattaa läpinäkyvyyttä. Haasteena tulevaisuudessa on nuorten polarisaation hallitseminen ja huomioon ottaminen; palvelujen tulisi olla kaikkien nuorten saatavilla. Nuorisotyö pitää sisällään myös paineita, joiden myötä pitää pohtia työmuotoja ja nuorisotyön painotuksia. Nuorisotyössä pitää päättää mihin vähäiset rahat käytetään. On pohdittava mikä on tärkeintä. Miten ammatillinen nuorisotyö ajatellaan tulevaisuudessa? Onko se ryhmämuotoista vai yksilöohjausta tai yksilön ongelmien, kuten päihteiden käyttö ja työttömyys, kohtaamista? Pitää myös pohtia ovatko työmenetelmät ja välineet ajan tasalla ja tavoitetaanko niiden avulla se kohderyhmä, joka halutaan toiminnan piiriin. (Honkasalo ym. 2011, 11–12.)

Nuorisotyön kehittämisen kannalta tärkeää olisi olla olemassa henkilö, jonka tehtävänä on päätoimisesti nuorisotyön kokonaisuuden hallinta, koordinointi, verkostojen luominen ja ylläpitäminen eri toimijoiden rajat ylittäen sekä nuorisotyön strategian yhteensovittaminen ja kehittäminen osana kunnan hallintoa ja muiden toimijoiden toimintaympäristöä. (Cederlöf 2004, 60.) Yhtenä nuorisotyön kehittäjäfoorumina voidaan myös pitää jo nuorisolainkin valtuuttamana kuntien nuorten ohjaus- ja palveluverkostoja. Verkoston yhtenä ydintehtävänä on nuorten palvelujen järjestämiseen liittyvien tietojen vaihdon sujuvuuden edistäminen. Verkosto voi toiminnassaan ottaa erityisen nuorten palvelujen vaikuttavuuden arvioinnin roolin ja koordinoita sitä eteenpäin päättäjille ja rahoituksesta vastaaville tahoille. (Gretschel ym. 2016, 136.)

Nuorisotyön palvelujen kehittämisessä käytännössä liikutaan yhteiskunnallisen nuorisotyön ytimessä. Palvelujen kehittäminen ja kehittämistyön aktiivinen seuraaminen tarvitsevat kuitenkin tietoa palvelun toiminnasta suoraan sen käyttäjiltä ja toteuttajilta. Alla olevan mallin (kuviot 2) mukaisesti kehittämistyöhön otetaan mukaan kohtaavasta ja kas-

vatuksellisesta nuorisotyöstä sekä yhteisöllisestä nuorisotyöstä saadut tiedot. Tieto tuodaan yhteiskunnallisen nuorisotyön osa-alueiden käsiteltäväksi. Olennaista kehittämisessä on eri tahojen aktiivinen vuorovaikutus ja tiedon esille tuominen.

KUVIO 2. Nuorisotyön palvelujen kehittäminen Orivedellä

Nuorisotyön kehittäminen tuodaan avoimeksi toiminnaksi antamalla kaikille kuntalaisille mahdollisuus osallistua ideointipajoihin, joissa perehdytään paikkakunnan nuorisotyön kenttään ja siihen liittyviin osa-alueisiin sekä mahdollisiin kehittämistarpeisiin. Ideointipajoissa tuotetusta materiaalista luodaan koko kuntaa koskeva nuorisotyön toimintasuunnitelma, jonka tekemiseen osallistuvat kaikkien nuorisotyön osa-alueiden toimijat ja työntekijät mukaan lukien nuoret itse. Toimintasuunnitelman mukaisesti kokeillaan erilaisia ideointipajan tuottamia toimintoja sekä arvioidaan niiden toteutumista yhteiskunnallisen nuorisotyön eri foorumeissa kuten nuorten ohjaus- ja palveluverkossa, nuorten omassa vaikuttamisfoorumissa tai Nuortenideat.fi -vaikuttamispalvelussa. Kokeilujen kautta löydetyt hyvät käytännöt ja toimintatavat otetaan pysyvämpään käyttöön unohtamatta kuitenkin edelleen jatkuvaa arviointia. Mallin mukainen kehittäminen on jatkuvaa siten, että ideointipajat ovat säännöllistä toimintaa. Tällöin varmistetaan tarvittavat tiedon saaminen suoraan palvelujen käyttäjiltä ja myös niiltä henkilöiltä, jotka eivät aktiivisesti käytä nuorisotyön palveluja.

6 DELFOI-PANEELIN TOTEUTTAMINEN

6.1 Paneelin valmistelu

Delfoi-paneelin kyselyyn haettiin vastaajia sekä nuorista että aikuisista orivesiläisistä henkilöistä. Nuorilla tässä tutkimuksessa tarkoitetaan nuorisolain mukaisesti alle 30-vuotiaita henkilöitä ja aikuisilla täten 30 vuotta täyttäneitä henkilöitä. Paneeliin oli mahdollista osallistua kaikkien, jotka kokivat asian tärkeäksi ja joilla oli jonkinlaista kosketuspintaa ja kiinnostusta nuorisotyötä kohtaan. Lähtökohtana vastaajien rekrytointiin oli vastaajien vapaaehtoisuus ja aito kiinnostus käsiteltävään aiheeseen. Tästä johtuen vastaajia haettiin avoimesti eri kanavien kautta. Kutsua kyselyyn osallistumisesta (liite 1) jaettiin Facebookissa Orivesi-ryhmässä, Oriveden lukio -ryhmässä ja Oriveden nuorisotalo -sivulla. Tämän lisäksi kutsu julkaistiin Oriveden Sanomat -paikallislehdessä ja välitettiin Wilma-oppilashallinto-ohjelman www-liittymän kautta Tampereen seudun ammattiopiston Tredun Oriveden toimipisteen opiskelijoille ja perusopetuksen yläkouluikäisille oppilaille sekä heidän huoltajilleen.

Kutsua pyydettiin välittämään erityisesti vielä myös yläkoulun oppilaskunnalle heidän ohjaajansa välityksellä sekä nuorisovaltuustolle vapaa-aikaohjaajan kautta. Nuorisovaltuuston jäseniin otettiin henkilökohtaisesti vielä uudelleen yhteyttä sähköpostitse tutkijan toimesta. Avoimen haun kautta saatiin ensimmäiselle paneelikierrokselle viisi nuorta ja viisi aikuista vastaajaa. Näille vastaajille lähetettiin sähköpostitse lisätietoa (liite 2) kyselystä ja paneeliin osallistumisesta.

Delfoi-paneelista lähetettiin sähköpostilla henkilökohtaiset kutsut (liite 3) kymmenelle nuorten kanssa työskentelevälle henkilölle ja kolmelle Oriveden kaupungin luottamustoimessa toimivalle henkilölle. Kaikki henkilökohtaisen kutsun saaneet henkilöt vastasivat myönteisesti, minkä jälkeen heille myös lähetettiin sähköpostitse lisätietoa tutkimuksen kulusta.

6.2 Ensimmäinen paneelikierrros

Delfoi-paneeli avattiin eDelfoi-verkkosovelluksessa (myöhemmin eDelfoi) keskiviikkona 21.9. ja tällöin kaikille paneeliin ilmoittautuneille lähetettiin vastauslinkki eDelfoin kautta. Paneeliin oli ilmoittautunut viisi nuorta, viisi aikuista ja 13 nuorten kanssa työskentelevää tai luottamustoimessa olevaa henkilöä. Vastausaikaa ei tässä kohtaa määritelty tarkkaan, vaan vastaajille annettiin noin viikko aikaa vastata. Seuraavan viikon maanantaina eDelfoihin laitettiin tiedote (liite 4), jossa kannustettiin vastaajia kommentoimaan omia ja muiden vastaajien vastauksia. Lisäksi seuraavana päivänä sovelluksen kautta lähetettiin kannustusviesti kaikkien kutsun hyväksyneiden vastaajien sähköpostiin ja kutsun vielä hyväksymättömille vastaajille uusi paneeliin kutsu. Samalla kerrottiin kaikille paneelin sulkeutumisesta perjantaina 30.9. Paneeli oli käytännössä auki vielä seuraavan viikonlopun yli ja tästä tiedotettiin vielä eDelfoin tiedotteissa (liite 4). Paneeli suljettiin maanantaina 3.10. Tämän jälkeen tuli yhdeltä vastaajalta sähköpostitse viesti, että hän haluaisi vielä vastata kyselyyn. Kysely avattiin vielä yhdeksi päiväksi ja samalla laitettiin sähköpostia yhdelle vielä vastaamattomalle henkilölle kyselyn avoinna olemisesta. Paneeli suljettiin lopullisesti tiistaina 4.10.

Delfoi-paneelin ensimmäisen kierroksen kysymykset suunniteltiin kartoittamaan yleisellä tasolla vastaajien näkemyksiä nuorisotyön tulevaisuudesta (liite 5). Ensimmäisessä avoimessa kysymyksessä pyydettiin vastaajia kertomaan unelmien nuorten Orivedestä vuonna 2026. Vastaajia kehoitettiin kuvailemaan mahdollisimman tarkasti millaista toimintaa, tekemistä, paikkoja, palveluja jne. vuonna 2026 on orivesiläisille nuorille. Toinen kysymys koski yleisesti käytössä olevia työmenetelmiä ja toimintamuotoja, joita nuorisotyössä on käytössä. Vastaajia pyydettiin laittamaan eri vaihtoehdot mielestään tärkeysjärjestykseen siten, että tärkein menetelmä tai toimintamuoto olisi ensimmäisenä.

Kolmannessa kysymyksessä käsiteltiin nuorisotyön toimintaympäristöä. Vastaajia pyydettiin laittamaan tärkeysjärjestykseen eri vaihtoehdot samalla tavalla kuin kysymyksessä kaksi. Neljäs kysymys käsitteli nuorisotyön organisointia ja vastaajia pyydettiin jälleen laittamaan vaihtoehdot tärkeysjärjestykseen. Viimeiset kolme kysymystä käsitelivät nuorisotyön ajankohtaa. Ensin pyydettiin laittamaan järjestykseen ajankohdat koskien vuorokauden aikoja. Toisessa ajankohtaa koskevassa kysymyksessä tarkasteltiin vuodenaikoja ja viimeisessä kysymyksessä pyydettiin vastausta arjen ja viikonlopun tärkeysjärjestyksestä.

Lopuksi vastaajilta pyydettiin taustatietoina sukupuolta ja vastaajien kohderyhmää eli oliko vastaaja nuori (alle 30-vuotias), aikuinen (30 vuotta täyttänyt) vai henkilökohtaisesti kutsuttu työntekijä tai luottamustoimessa oleva.

6.3 Toinen paneelikierrros

Delfoi-paneelin ensimmäisen kyselyn jälkeen tutkimukseen päätettiin rekrytoida lisää vastaajia erityisesti nuorten parista. Tutkija otti tässä vaiheessa vielä yhteyttä yläkoulun rehtoriin ja ehdotti yhteistyötä. Koulun kaikilla oppilailta oli tulossa jakson vaihtuessa luokanvalvojen tunti ja tähän yhteyteen sovittiin, että jokainen luokanvalvoja kertoisi lyhyesti tutkijan tekemän ohjeistuksen mukaan oppilaille tutkimuksesta ja tulevasta kyselystä ja keräisi tämän jälkeen kyselystä kiinnostuneiden oppilaiden sähköpostiosoitteet. Luokanvalvojen avustuksella kyselyyn saatiin yläkoulun oppilaista lisää seitsemän vastaajaa. Näille uusille vastaajille lähetettiin sähköpostilla lisätietoa kyselystä (liite 6). Delfoi-paneelin toinen kierros avattiin vastattavaksi 17.10. ja tällöin kaikille vastaamaan luvanneille lähetettiin sähköpostilla linkki vastaamista varten. Linkki lähetettiin yhteensä 30 henkilölle, joista 12 oli nuoria (alle 30-vuotias), viisi aikuisia (30 vuotta täyttänyt) ja 13 henkilökohtaisesti kutsuttuja nuorten kanssa työskenteleviä työntekijöitä tai luottamushenkilöitä. Kyselyn kerrottiin olevan avoinna 30.10. asti. Jo vastanneille henkilöille lähetettiin kannustusviesti kommentoinnin tärkeydestä 24.10. ja samana päivänä lähetettiin tässä vaiheessa vastauskutsun vielä hyväksymättömille henkilöille uusi linkki vastaamista varten. Kyselyn annettiin olla avoinna vielä 31.10. ja 1.11. vastaamattomia henkilöitä oli edelleen useampia, joten tutkijan päätöksestä näille henkilöille lähetettiin vielä uusi vastaamislinkki ja viesti siitä, että kysely on vielä kyseisen päivän loppuun asti auki. Tämän jälkeen kysely suljettiin ja kaikille osallistujille lähetettiin sähköpostilla kiitosviesti vastaamisesta sekä tieto tutkimuksen jatkosta ja sen julkaisemisesta theseus.fi -sivustolla.

Paneelin toisen kyselyn rakenne poikkesi ensimmäisestä kyselystä siten, että vastaajia pyydettiin asettamaan nuorisotyön tulevaisuuteen liittyviä väittämiä oman mielipiteen mukaisesti janalle, jotka kuvasivat kuinka toivottavaa ja todennäköistä väittämän toteutuminen on. Väittämät muodostettiin ensimmäisen kyselyn vastausten ja niiden analyysin perusteella.

Oriveden nuorisotyö 2026 paneeli 2

Nuorisotyön menetelmät

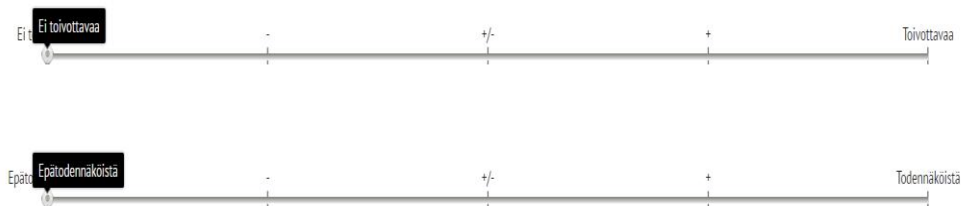
Vuonna 2026 Oriveden kouluissa työskentelee oma nuorisotyöntekijä, jonka tehtävänä on esimerkiksi järjestää välituntitoimintaa ja auttaa koulun arjessa viihtyvyyden parantamiseksi sekä auttaa oppilaita ohjaamalla ja tukemalla yhteistyössä koulun muun henkilökunnan kanssa.

Alla on kaksi janaa. Saat valittua haluamasi kohdan klikkaamalla hiirellä.

Valitse ensimmäiseltä janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi tulevaisuuden kannalta ajatustasi siitä **kuinka toivottavaa** väitteen toteutuminen on.

Valitse toiselta janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi **kuinka todennäköistä** väitteen toteutuminen on vuonna 2026.

Perustele vastauksesi kommentointikenttään.

KUVA 1. Esimerkki toisen kyselyn väittämistä.

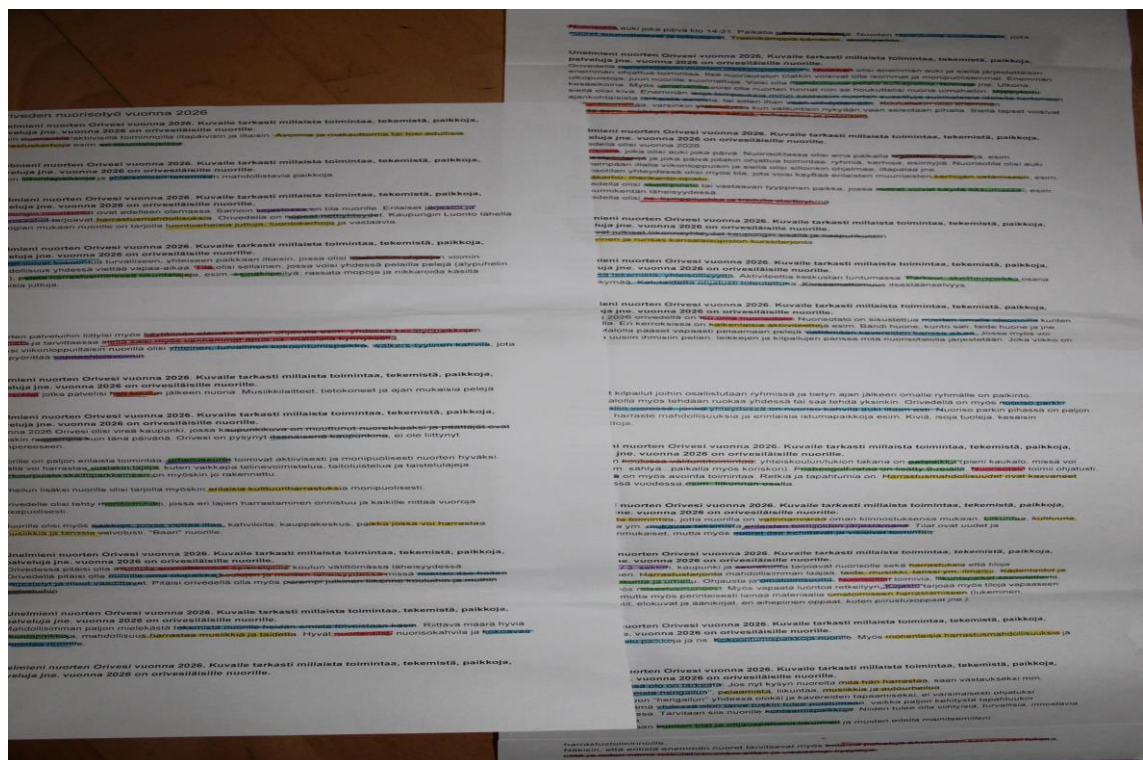
Toisessa kyselyssä muodostettiin mielipide yhteensä 12 väittämään (liite 7). Väittämistä seitsemän liittyivät nuorisotyön menetelmällisiin teemoihin, kolme väittämää toimintaympäristöön ja kaksi väittämää nuorisotyön organisointiin. Näiden lisäksi kysyttiin vastaajan sukupuolta ja oliko vastaaja nuori (alle 30-vuotias), aikuinen (30 vuotta täyttänyt) vai henkilökohtaisesti kutsuttu työntekijä tai luottamustoimessa toimiva.

6.4 Paneelin vastausten analysointi

Tässä tutkimuksessa analyysi on teoriasidonnaista eli analyysissä on teoriaan pohjautuvia ajatuksia. Analyysissä paneudutaan aineistoon toisaalta teorialähtöisesti, mutta käytännössä analyysi ohjautuu aineistosta saatujen asioiden kautta. Kerätty tieto ja teoria auttavat analyysin tekemisessä ja saadut tulokset usein ovat uusia ajatuksia tuovia. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 96-97; Eskola 2015, 188.) Analyysi pohjautuu löyhästi nuorisotyön teoreettisiin viitekehyksiin, mutta pääasiassa tarkastelussa ovat Delfoi-paneeliin osallistuneiden henkilöiden omat ajatukset ja oivallukset nuorisotyön tulevaisuudesta Orivedellä. Molempien paneelikierrosten vastausten analyysissä käytettiin teemoittelua aineiston selkeyttämiseksi ja yhteneväisten asioiden löytämiseksi. Teemoittelussa aineistosta etsitään erilaisten teemojen ja niitä kuvaavien näkemysten esiintymisiä. Aineistoa ryhmitellään

siitä nousevien erilaisten aihepiirien mukaan, jonka jälkeen ryhmitellystä aineistosta nostetaan esille keskeiset teemat. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 93.)

Paneelin ensimmäisen kyselyn vastausten analysointi aloitettiin käymällä vastaukset yksityiskohtaisesti läpi. Delfoi-paneelin kyselyn ensimmäisen kysymyksen kohdalla vastauksista koodattiin eri väreillä esille tuotuja unelmien nuorten Oriveteen liittyneitä asioita. Vastauksista haettiin teemoja, jotka olivat nousseet eri vastaajilta yhteneväisesti esille. Samaa teemaa käsittelevät asiat koodattiin samalla värillä, jolloin niiden tarkastelu helpottui. Ensimmäisen kysymyksen lisäksi samoilla värikoodeilla merkittiin myös muissa kysymyksissä olleiden kommentointien sisällöt. Kommentoinnit koottiin teemoitain omalle paperilleen ja lopuksi laskettiin jokaisen teeman mainintojen määrä yhteen, jolloin saatiin selville vastaajien mielestä eniten ajatuksia esille tuonut teema. Lisäksi tarkasteltiin vastaajien tärkeysjärjestykseen laittamat työmenetelmät, toimintaympäristöt, organisointitahot ja ajankohdat siten, että niistä nostettiin esille tärkeimpinä pidetyt vaihtoehdot. Näistä tuloksista luotiin kysymykset paneelin seuraavalle kyselykierrokselle siten, että eniten kannatusta saaneet vaihtoehdot otettiin toisen kyselyn väittämien pohjaksi. Luoduissa väittämässä yhdisteltiin samankaltaisia teemoja yhteen. Nuorisotyön järjestämisen ajankohtaa koskevat vastaukset jätettiin toisesta kyselystä pois, koska niistä saadut vastaukset eivät tarvinneet tutkijan mielestä enää tarkennusta.

KUVA 2. Kyselyiden vastausten koodaaminen väreillä.

Paneelin toisen kyselykierroksen vastausten analyysissä lähdettiin liikkeelle siitä näkökulmasta, että tarkoituksena olisi luoda tulevaisuuden skenaarioita nuorisotyön tulevaisuudesta. Tutkija tarkasteli kyselyssä esitettyjä väittämiä tarkoituksena ryhmitellä ne teemoittain skenaarioiden luomista varten. Väittämiä tarkasteltiin kolmessa ryhmässä alkuperäisen jaon, toimintaympäristö, nuorisotyön organisointi ja nuorisotyön menetelmät, mukaisesti. Yksi nuorisotyön menetelmiä koskeva väittämä siirrettiin toimintaympäristön alle, koska sen sisältö vastasi käytännössä paremmin tätä ryhmää. Vastauksia tarkasteltiin sekä kuplakaavioiden esittämien toivottavuuksien ja todennäköisyyksien että vastaajien kommentointien kautta. Kommentoinnit koottiin yhteen samoihin kolmeen teemaan eli toimintaympäristö, nuorisotyön menetelmät ja nuorisotyön organisointi. Tutkija kirjoitti auki kuplakaavioiden kuvaamat tulokset, jolloin saatiin nostettua esille selkeämmin vastaajien tärkeimpinä ja todennäköisimpänä pitämät asiat.

7 DELFOI-PANEELIEN TULOKSET

7.1 Delfoi-paneelin ensimmäisen kyselyn tulokset

Ensimmäisen kierroksen paneeliin vastasi taustatiedot kohdan mukaan 18 henkilöä. Toisaalta ensimmäiseen kysymykseen oli 19 eri vastausta, joten johtopäätöksenä oletetaan vastaajia olleen 19 henkilöä. Taustatietojen mukaan vastaajista neljä oli alle 30-vuotiaita nuoria, seitsemän 30 vuotta täyttäneitä aikuisia ja seitsemän henkilökohtaisesti kutsuttuja nuorten kanssa työskenteleviä tai luottamustoimessa olevia. Vastaajista viisi oli miehiä ja 13 naisia. Yhden vastaajan tiedot eivät ole saatavilla, koska ne puuttuivat taustatiedot -kohdasta. Delfoi-paneelin ensimmäisen kyselyn vastaukset saatiin eDelfoista suoraan palkkikaavioina. Taustatietojen vastaukset esitettiin pylväskaavioina. Lisäksi kaikki vastaajien kirjoittamat kommentoinnit olivat tekstinä samassa tiedostossa jokaisen kysymyksen palkkikaavion jälkeen.

Ensimmäisessä kysymyksessä unelmien nuorten Orivedestä esille nousseita teemoja olivat nuorisotila, koulu, nuorten oma paikka/yhdessä tekeminen, liikunta, harrastukset, erityistuki/erityisnuorisotyö, yhteistyö sekä muuta. Muuta kohtaan kerättiin asiat, jotka olivat mainittuina korkeintaan kaksi kertaa. Työmenetelmiin, toimintaympäristöön, organisointiin ja ajankohtaan liittyvät kysymykset käytiin läpi koodaten samalla periaatteella näissä kohdissa olleet vastaajien kommentoinnit. Näistä esille tulleet asiat lisättiin samaan ensimmäisen kysymyksen vastausten koontiin. Vastaajien omia kommentointeja on lisätty tuloksien esittelyn lomaan kursivoidulla tekstillä.

Nuorisotilasta vastauksissa nostettiin esille tilan fyysiset ominaisuudet kuten tilan suuruus, monipuolisuus ja sisustus. Lisäksi esille tuotiin aukioloaikoihin liittyviä asioita ja ylipäätään nuorisolle osoitetun tilan tarpeellisuus. Kolmantena asiana mainittiin nuorisotilalla toimimiseen liittyvät asiat, kuten pelimahdollisuudet ja erilaiset harrastusmahdollisuudet.

Vuonna 2026 Orivedellä on iso oma nuorisotalo. Nuorisotalo on sisustettu nuorten omalla ideoinnilla kuten kruffiteilla. Eri kerroksissa on kaikenlaisia aktiviteetteja...

Nuorisotila, joka olisi auki joka päivä. Nuorisotilat, jotka palvelisivat heti koulun jälkeen nuoria. Tilat ja tilojen mahdollistaminen on kaiken a ja o.

Tila olisi sellainen, jossa voisi yhdessä pelaila pelejä (älypuhelin tmv.), pelata harrastusmielessä liikuntalajeja, esim. seinäkiipeilyä, rassata mopoja ja nikkaroida käsillä erilaisia juttuja.

Kouluun liittyvistä asioista tuotiin esille välituntitoiminnan tärkeys ja nuoriso-ohjaajien läsnäolo koulun oppilaiden parissa. Olennaista koulussa tehtävässä työssä olisi nuorten kanssa oleminen ja yhdessä tekeminen sekä sen ohessa tehtävä ohjaus ja neuvontatyö. Vastaajat kommentoivat kouluilla tehtävää nuorisotyötä seuraavasti:

Mielestäni tulevaisuuden tärkein paikka missä voisi tehdä nuorisotyötä on koulu. Siellä tapaa koko ikäluokan kerralla ja näkee paljon mitä päivän aikaan tapahtuu.

Itse ohjaus- ja neuvontatyötä olisi mahdollista tehdä myös koululla esim. niin, että ohjaajilla olisi joku tapaamispaikka, jonne nuoret päivän aikana voisi tulla piipahtamaan ja juttelemaan.

Kouluilla voisi panostaa nuorten tukemiseen tai oikeastaan olemiseen heidän kanssa läsnä, ei välttämättä tarvitse aina puhua mutta esim välitunneilla järjestää yhteistä toimintaa ja kertoa että aikuiset on ok ja heidän kanssaan voi viettää aikaa.

Nuorten omaan paikkaan tai yhdessä tekemiseen liittyviä asioita tuotiin vastauksissa runsaasti esille. Vastauksissa korostettiin yhteisöllistä tekemistä, nuorille tarkoitetun turvallisen paikan olemassaoloa, mahdollisuutta hengailuun ja yhdessä olemiseen. Tärkeänä pidettiin nuorten oman aktiivisuuden, omatoimisuuden ja toiminnan kehittämisen mahdollistamista.

Oman aktiivisuuden mahdollistaminen tärkeintä.

Orivedellä pitäisi olla nuorille oma olopaikka koulujen ja muiden läheisyydessä missä nuoriso itse hoitaa järjestelyt ja muut vaadittavat.

Nuoret voivat kokoontua turvalliseen, yhteiseen paikkaan iltaisin, jossa olisi koulutetun ohjaajan voimin mahdollisuus yhdessä viettää vapaa-aikaa.

Liikunta nähtiin useissa vastauksissa tärkeänä nuorten toimintana. Vastauksissa tuotiin esille sellaisen liikuntapaikan tarpeellisuus, jossa on otettu huomioon nuorten toiveet ja joka mahdollistaisi nuorten vapaan oleilun. Uusien liikuntamuotojen saaminen paikkakunnalle tuotiin esille sekä mahdollisuudet harrastaa liikuntaa erilaisissa kerhoissa. Liikunnan lisäksi erillisenä kohtana otettiin harrastamiseen liittyvät asiat. Tässä yhteydessä tuotiin esille erilaisten teemojen ympärille perustettavat kerhot liittyen esimerkiksi kulttuuriin tai luontoon. Kerhoja voitaisiin järjestää nuorisotalotoiminnan tai koulujen yhteydessä. Kaiken kaikkiaan harrastusmahdollisuuksien odotetaan monipuolistuvan ja laajenevan.

Erityistukeen ja erityisnuorisotyöhön liittyviä teemoja olivat nuorten syrjäytymiseen liittyvät asiat, opiskeluun, työelämään ja elämänhallintaan liittyvissä asioissa ohjaaminen sekä opiskeluissa tukeminen. Myös kymppiluokan ja ammatillisen koulutuksen starttiryhmän tarpeellisuus tulivat vastauksissa esille.

Nuorten palveluihin liittyisi myös käytännön elämän taitojen ohjausta esim. yhdessä kesätyöpaikkojen etsimistä ja tarvittaessa sieltä saisi myös vanhemmat apua ns. matalalla kynnyksellä.

Näkisin, että entistä enemmän nuoret tarvitsevat myös erilaisia palveluja aikuisuuteen kasvamisen tukena, mitä ja miten nämä toteutetaan onkin sitten jo visaisempi kysymys.

Yli 20-v neuvontaa ja ohjausta elämänhallinnassa ja työelämään tai opiskeluihin siirtymisessä. Näistä pudonneet nuoret tarvitsevat yksilöllistä ohjausta.

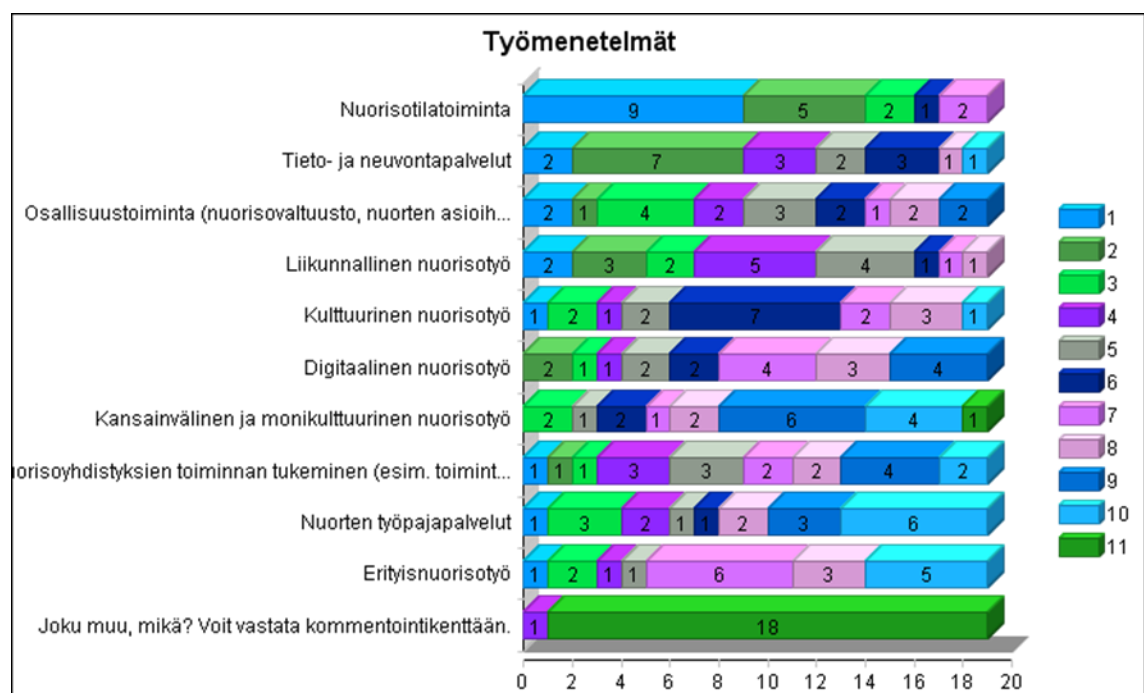
Kun on toimiva nuorisotila, neuvontapalvelut, työpajat jne. autetaan monia nuoria sekä ennaltaehkäisevästi että korjaavasti.

Yhteistyön tekeminen nuorisotyön kentällä toi esille esimerkiksi kirjaston roolin nuorten tilana, yhteistyöllä toteutettavan nuorten neuvontapalvelut nuorisotalon yhteydessä sekä

yhdistysten, seurojen ja näissä toimivien vapaaehtoisten sekä kolmannen sektorin tarpeellisuuden nuorisotyön järjestämisessä. Kaupungin roolina nähtiin yhteistyön koordinointi ja toisaalta esimerkiksi palvelujen ostaminen 3. sektorilta.

Vastauksissa esille tuotuja yksittäisiä kommentteja olivat julkisen liikenteen toimivuuteen liittyvät asiat, teknologian ja sosiaalisen median hyödyntäminen nuorten kanssa toimiessa, nopeat nettiyhteydet, kaupunkikuvan ja päättäjien nuorentuminen, nuorisotyön resurssit, kansainvälisyys ja monikulttuurisuus sekä toiminnallisuuteen ja sen hyödyntämiseen liittyvät seikat.

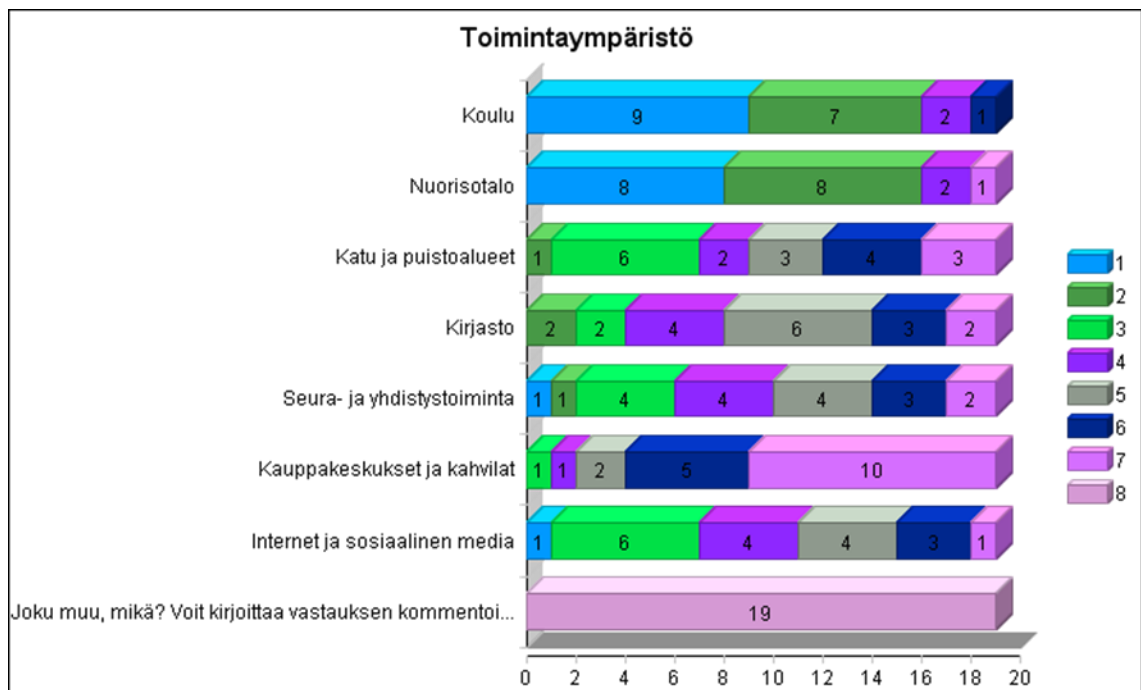
Työmenetelmiä, toimintaympäristöä, nuorisotyön organisointia ja ajankohtaa koskevat vastaukset on eDelfoissa esitetty palkkikaavioina. Kaavioissa oikealla esitetyt eri värit ovat numeroitu siten, että värin osoittama numero kertoo mille sijalle vastaaja on asettanut kyseessä olevan työmenetelmän, toimintaympäristön, organisoijan tai ajankohdan. Palkissa esitetyt numerot vuorostaan kertovat kuinka monta vastaajaa on asettanut kyseessä olevan asian esimerkiksi sijalle yksi tai kaksi ja niin edelleen.

KUVIO 3. Nuorisotyön menetelmät

Työmenetelmistä kysyttäessä tärkeimpänä pidettiin nuorisotilatoimintaa. Yhdeksän vastaajaa asetti nuorisotilatoiminnan tärkeimmäksi työmenetelmäksi, viisi toiseksi tärkeimmäksi ja kaksi kolmanneksi tärkeimmäksi. Tieto- ja neuvontapalvelut, osallisuustoiminta

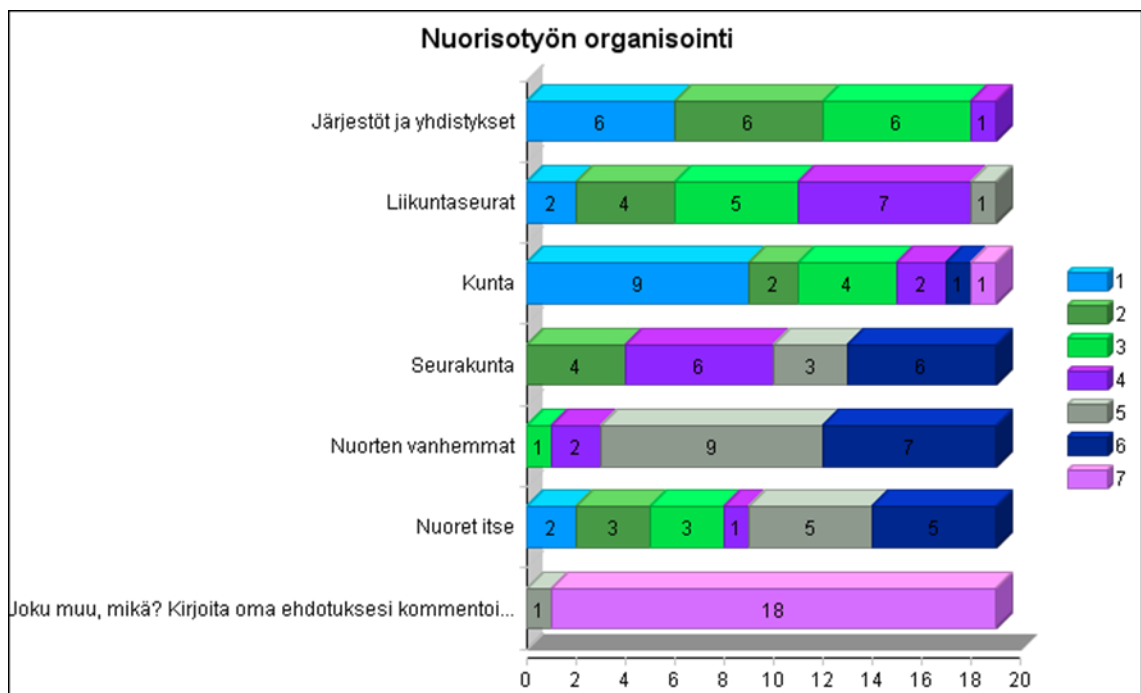
ja liikunnallinen nuorisotyö olivat kukin kahden vastaajan mielestä tärkein työmenetelmät. Näistä kolmesta kuitenkin tieto- ja neuvontapalvelut nousivat selkeästi toiseksi tärkeimmäksi (7 vastaajaa) kun vastaavasti liikunnallinen nuorisotyö sai kolme toista sijaa ja osallisuustoiminta oli yhden vastaajan mielestä toisella sijalla. Toiseksi tärkeimmäksi työmenetelmäksi mainittiin myös digitaalinen nuorisotyö (kaksi vastaajaa) ja nuorisoyhdistyksen toiminnan tukeminen (yksi vastaaja). Kolmanneksi tärkeimmän työmenetelmän suhteen vastauksissa oli paljon hajontaa. Osallisuustoiminta nähtiin neljän vastaajan mielestä kolmanneksi tärkeimpänä. Nuorten työpajapalvelut olivat kolmen vastaajan mielestä kolmanneksi tärkein työmenetelmä. Erityisnuorisotyö, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotyö, kulttuurinen nuorisotyö, liikunnallinen nuorisotyö ja nuorisotilatointa nähtiin kukin kahden vastaajan mielestä kolmanneksi tärkeimpänä työmenetelmänä. Viimeiseksi tärkeimpänä yksi vastaaja piti kansainvälistä ja monikulttuurista nuorisotyötä. Toiseksi viimeisemmäksi tärkeysjärjestyksessä vastaajat asettivat nuorten työpajapalvelut (kuusi vastaajaa), erityisnuorisotyön (viisi vastaajaa), kansainvälisen ja monikulttuurisen nuorisotyön (neljä vastaajaa), nuorisoyhdistyksen toiminnan tukeminen (kaksi vastaajaa) sekä kulttuurisen nuorisotyön ja tieto- ja neuvontapalvelut (molemmissa yksi vastaaja).

KUVIO 4. Nuorisotyön toimintaympäristö

Toimintaympäristöjen tärkeysjärjestystä kysyttäessä yhtä tärkeinä pidettiin sekä koulua että nuorisotaloa. Vastaajista yhdeksän asetti koulun toimintaympäristöstä tärkeimmäksi

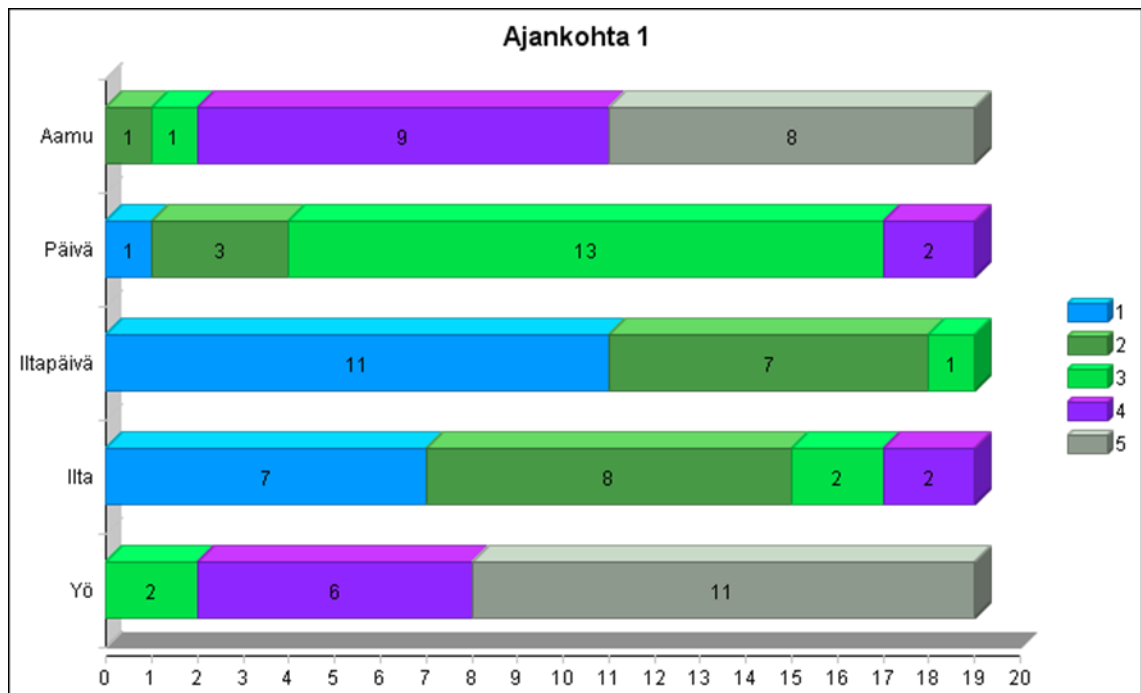
ja seitsemän toiseksi tärkeimmäksi. Vastaavasti nuorisotalon asetti tärkeimmäksi kahdeksan vastaajaa ja toiseksi tärkeimmäksi samoin kahdeksan vastaajaa. Muita tärkeimmiksi toimintaympäristöiksi asetettiin yhden vastaajan toimesta seura- ja yhdistystoiminta sekä vastaavasti yhden vastaajan toimesta internet ja sosiaalinen media. Toiseksi tärkeimmäksi toimintaympäristöksi asetti yksi vastaaja kadun ja puistoalueet, yksi vastaaja seura- ja yhdistystoiminnan sekä kaksi vastaajaa kirjaston. Kolmanneksi tärkeimmän toimintaympäristön kohdalla tuloksissa oli enemmän hajontaa. Kuusi vastaajaa oli sitä mieltä, että katu ja puistoalueet ovat kolmanneksi tärkein toimintaympäristö. Samoin kuusi vastaajaa asetti internetin ja sosiaalisen median kolmanneksi tärkeimmäksi. Neljä vastaajaa piti seura- ja yhdistystoimintaa kolmanneksi tärkeimpänä ja kaksi vastaajaa kirjastoa. Kaupakeskuksia ja kahviloita pidettiin selkeästi viimeisenä vaihtoehtona. Vastaajista 10 oli sitä mieltä, että nämä ovat seitsemänneksi tärkeimpiä.

KUVIO 5. Nuorisotyön organisointi

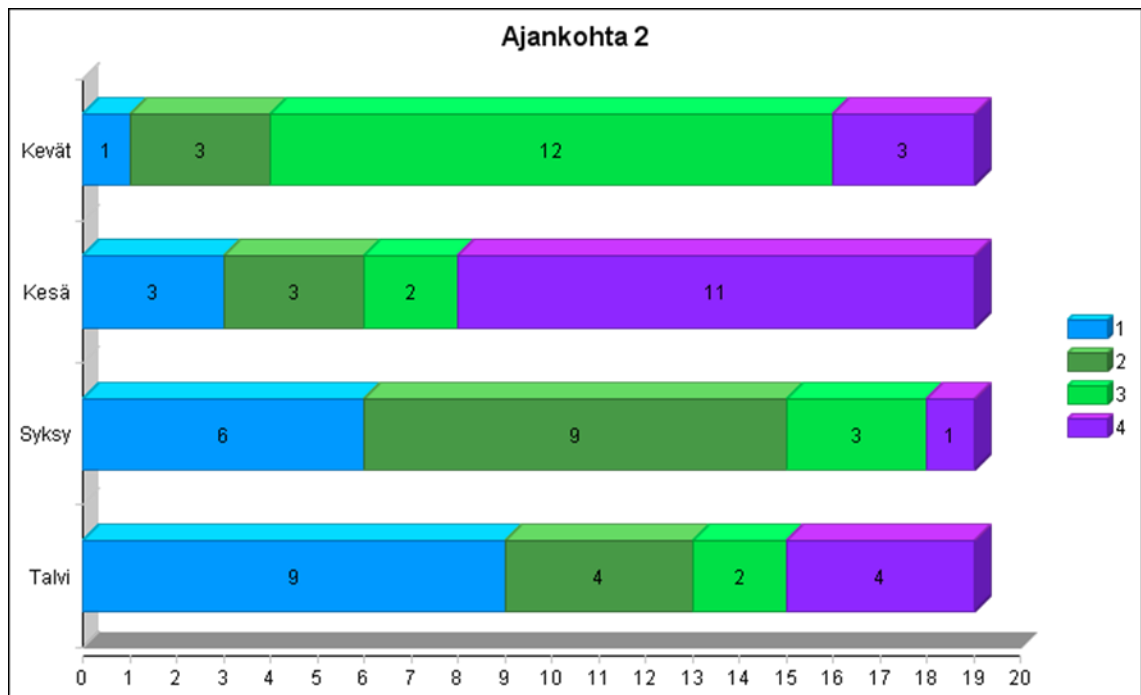
Nuorisotyön organisoinnista kysyttäessä vastaajista lähes puolet eli yhdeksän oli sitä mieltä, että tärkein vaihtoehto on kunta. Kuusi vastaajaa asetti järjestöt ja yhdistykset sijalle yksi ja sekä liikuntaseuroja että nuoria itse piti kaksi vastaajaa tärkeimpinä organisoijina. Toiselle sijalle vastaajista asetti järjestöt ja yhdistykset kuusi vastaajaa, liikuntaseurat sekä seurakunnan molempien kohdalla neljä vastaajaa. Nuoria piti toiseksi tärkeimpinä organisoijina kolme vastaajaa ja kuntaa kaksi vastaajaa. Kolmanneksi tärkeimpänä vaihtoehtona pidettiin järjestöjä ja yhdistyksiä (kuusi vastaajaa), liikuntaseuroja

(viisi vastaajaa), kuntaa (neljä vastaajaa), nuoria (kolme vastaajaa) ja nuorten vanhempia (yksi vastaaja). Vastausten perusteella vähiten ajateltiin nuorten vanhempien olevan organisoimassa nuorisotyötä. Vastaajista yhdeksän asetti vaihtoehdon sijalle viisi ja seitsemän viimeiselle sijalle kuusi. Vastaajista yksi ehdotti kohdassa joku muu, mikä vaihtoehdoksi sijalle viisi mallia, jossa kunta toimisi rahoittajana, mutta toiminnan toteuttaisi joku muu taho, kuten urheiluseurat, yhdistykset ja yritykset.

KUVIO 5. Nuorisotyön ajankohta 1

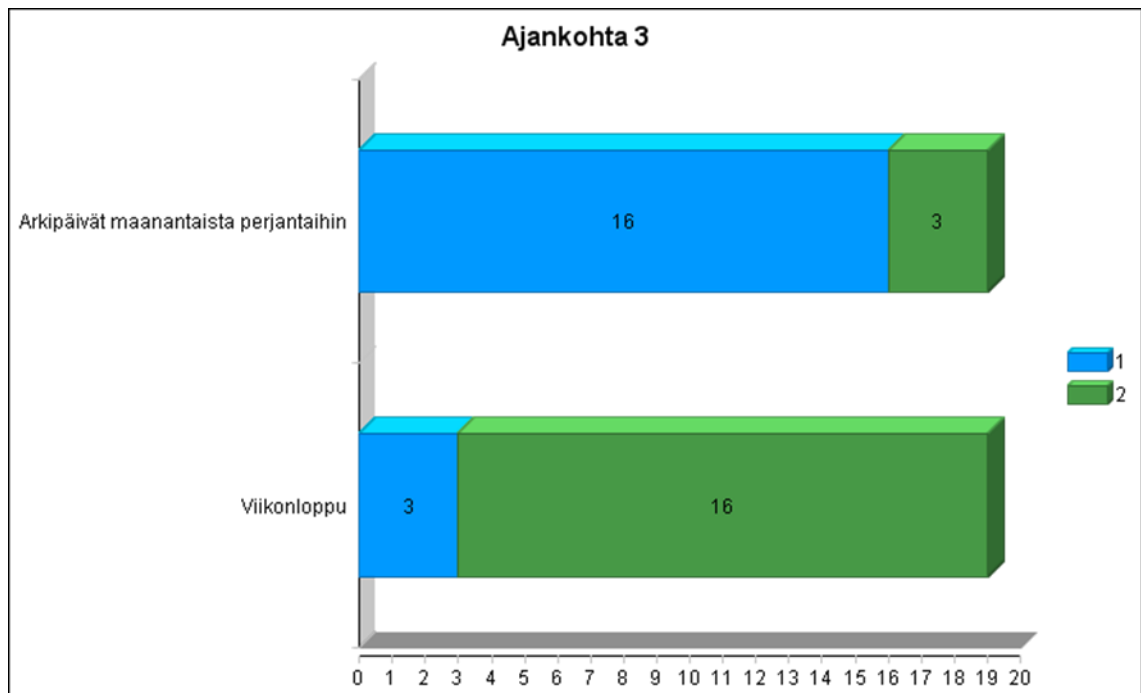
Ensimmäisessä nuorisotyön toteuttamisen ajankohtaa kysyttäessä tärkeimpänä vuorokaudenaikana pidettiin iltapäivää (11 vastaajaa). Toiseksi eniten kannatusta seitsemän vastaajan mielestä sai ilta. Yksi vastaaja oli sitä mieltä, että tärkein vuorokaudenaika olisi päivä. Myös toiseksi tärkeimmäksi vuorokaudenajaksi asetettiin ilta (kahdeksan vastaajaa) ja iltapäivä (seitsemän vastaajaa). Vähiten kannatusta vastaajien mielestä saivat yö ja aamu. Vastaajien kommentteissa tuli esille nuorisotyön tarve heti koulun jälkeen ja iltaisin.

KUVIO 6. Nuorisotyön ajankohta 2

Kysyttäessä tärkeintä vuodenaikaa, jolloin nuorisotyö olisi aktiivisinta, vastaajat asettivat tärkeimmäksi vaihtoehdoksi talven (yhdeksän vastausta). Syksy oli kuuden vastaajan mielestä tärkein ja kesä kolmen vastaajan. Vastaavasti syksy oli yhdeksän vastaajan mielestä toiseksi tärkein vuodenaika ja neljä vastaaja oli sitä mieltä, että talvi oli toiseksi tärkein. Vähiten tärkein vuodenaika oli 11 vastaajan mielestä kesä.

Kommentoinneissa tuotiin esille kaikkien vuodenaikojen tärkeyttä. Syksy nähtiin uuden toiminnan alkamisen aikana, jolloin nuoret tarvitsevat tukea esimerkiksi kouluun liittyvissä asioissa ja erityisesti nuorten ollessa nivelvaiheessa. Toisaalta talvi ja kevät nähtiin kannustamisen aikana, jotta jaksettaisiin opiskella. Kesäaika puolestaan nähtiin mahdollisuutena tehdä nuorten kanssa yhteisiä projekteja tai tapahtumia, koska loma-aikana siihen olisi aikaa.

KUVIO 7. Nuorisotyön ajankohta 3

Arkipäivien ja viikonlopun tärkeysjärjestystä kysyttäessä vastaajista 16 oli sitä mieltä, että tärkeintä on järjestää nuorisotyön palveluja arkipäivisin. Kommenteissa tuotiin esille viikonloppuna vietettävän perheiden yhteisen ajan tärkeyttä. Viikonloppuina ajateltiin kuitenkin olevan parempi järjestää esimerkiksi tapahtumia. Yhteenvedona voidaan sanoa, että tärkeimmäksi ajankohdaksi nuorisotyön saavutettavuudessa nähtiin arki-iltapäivät syksyllä, talvella ja keväällä.

Yhteenvedona ensimmäisen kyselyn vastauksista voidaan sanoa, että nuorisotyötä tulevaisuudessa organisoi kunta yhteistyössä yhdistyksien ja liikuntaseurojen kanssa. Tärkeimpänä toimintaympäristönä on nuorisotila ja koulu. Tärkeimpinä työmenetelminä ovat nuorisotilatoiminta ja tieto- ja neuvontapalvelut sekä osallisuustoiminta ja liikunnallinen nuorisotyö. Nuorisotyö on aktiivisinta arkipäivisin iltapäivällä ja illalla syksyllä, talvella ja keväällä.

Ensimmäisen kyselyn vastaajien kommentoinnit ovat koottuna taulukkoon (taulukko 2) siten, että eniten mainintoja ja kommentteja saanut teema on ensimmäisenä.

TAULUKKO 2. Yhteenveto ensimmäisen kyselyn kommenteista

Nuorisotila	-monipuoliset ja isot tilat, jotka mahdollistavat monipuolisen toiminnan -monipuolista toimintaa (pelaaminen, liikunta, kädentaidot, musiikki) -kaikille avoin aukioloajat nuorten tarpeiden mukaan
Nuorten omat paikat ja yhdessä tekeminen	-yhteisöllistä tekemistä -mahdollisuus kokoontua yhteen nuorten omiin paikkoihin -nuoret itse aktiivisia, toteuttavia ja kehittäviä
Liikunta	-uusia lajeja, lisää tarjontaa -uusia liikuntapaikkoja ja vanhojen kunnossa pitäminen/kunnostus -kerhotyypiset liikuntaharrastukset
Harrastukset	-avoimia tai edullisia kerhoja eri teemoilla (luonto, kulttuuri, kädentaidot) -monipuolinen harrastustarjonta
Erityistuki/erityisnuorisotyö	-neuvontaa ja ohjausta elämäntaitoihin, opiskeluun, aikuisuuteen kasvamiseen -tukea nuorille tarpeen vaatiessa
Yhteistyö	-nuorisotyön toteuttamisessa mukana yhteistyössä yhdistykset, urheiluseurat, seurakunta, kirjasto
Koulu	-toimintaa välitunneille -nuorisotyöntekijä koulussa ohjaajana
Muuta	-sosiaalinen media ja sen hyödyntäminen -julkisen liikenteen parempi käytettävyys

7.2 Delfoi-paneelin toisen kyselyn tulokset

Delfoi-paneelin toiseen kyselyyn vastasi taustatiedot kohdan mukaan 14 henkilöä. Näistä kaksi oli nuoria (alle 30-vuotias), neljä oli aikuisia (30 vuotta täyttänyt) ja kahdeksan henkilökohtaisesti kutsuttuja nuorten kanssa työskenteleviä työntekijöitä tai luottamushenkilöitä. Kyselyn ensimmäiseen kohtaan oli toisaalta annettu 15 vastausta, mutta muiden kohtien vastaukset vaihtelivat 11 ja 14 vastauksen välillä. Toisen kyselyn vastaukset

esitettiin eDelfoissa kuplakaavioina lukuun ottamatta taustatietoja, jotka esitettiin pylväskaavioina. Kuplakaavioissa ympyröiden yläpuolelle on merkitty vastaajien lukumäärä, jotka ovat asettaneet vastauksensa samaan kohtaan todennäköisyyden ja toivottavuuden janoilla. Kaavion ympyrät sijoittuvat kaavioon sen mukaan, kuinka todennäköisenä ja toivottavana esitettyä väittämää pidetään. Vastauksen ollessa ei toivottava ja epätodennäköinen ympyrä sijaistee kaavion vasemmassa alakulmassa. Vastauksen ollessa todennäköinen ja toivottava ympyrä sijaistee oikeassa yläkulmassa. Luonnollisesti kaikki vastaukset näiden ääripäiden väliltä sijoittuvat kaaviossa näiden välimaastoon. Toisen kyselyn väittämien teemat olivat ensimmäisen kyselyn teemojen mukaisesti nuorisotyön menetelmät, toimintaympäristö ja organisointi.

Väittämät: ”Vuonna 2026 järjestetään nuorten kanssa joka kuukausi yksi tapahtuma” ja ”Tulevaisuudessa nuorisotyössä on tärkeää yhdessä tekeminen sekä nuorten oma osallistuminen toiminnan suunnitteluun ja sen toteuttamiseen”.

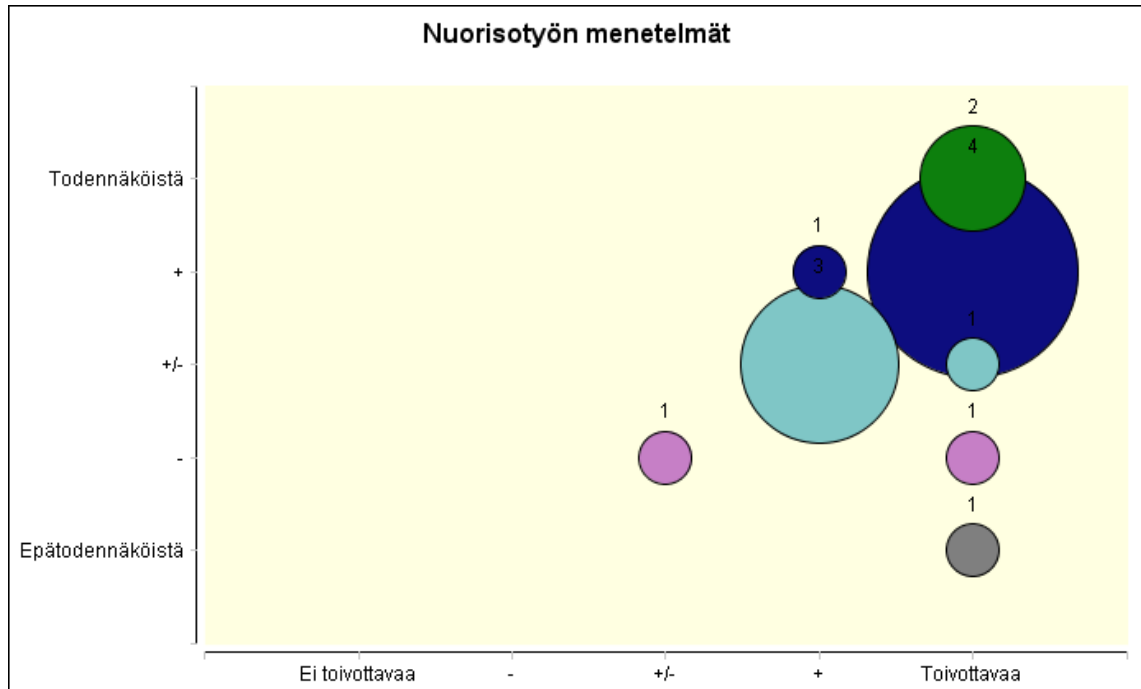
Näissä väittämissä sivuttiin nuorten osallistumista ja yhdessä tekemistä. Kuukausittain nuorten kanssa toteutettavaa tapahtumaa pidettiin seitsemän vastaajan mielestä toivottavana tai lähes toivottavana ja loput seitsemän asettivat väitteen janan puoleenväliin. Todennäköisyyden suhteen vastaajat eivät olleet yhtä saman mielisiä. Vastaajista kolme piti väittämän toteutumista epätodennäköisenä. Kommenteissa tuotiin esille tapahtumien järjestämisen työläyttä ja vapaaehtoisten nuorten mukaan saamisen ja rahoituksen löytymisen vaikeutta. Toisaalta esille tuotiin myös erikokoisten tapahtumien järjestämisen vaativuus. Pienempien tapahtumien järjestäminen kuukausittain koettiin mahdolliseksi, mutta isompien tapahtumien järjestämiseen olisi hyvä panostaa enemmän ja toteuttaa niitä harvemmin. Myös nuorten omassa osallistumisessa toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen nähtiin haasteena nuorten mukaan saaminen ja heidän vastuun ottaminen. Vastaajat kuitenkin pitivät tämän väitteen toteutumista todennäköisenä ja samoin toivottavana. Esille tuotiin myös aikuisilta vaadittavaa joustavuutta, jotta nuorten osallistuminen voisi toteutua.

Väittämät: ”Tulevaisuudessa nuorisotyö on mukana nuorten harrastustoiminnassa järjestämällä matalan kynnyksen harrastusryhmiä nuorille. Ryhmien toteuttamiseen osallistuvat myös vapaaehtoiset ja ryhmät suunnitellaan yhdessä nuorten kanssa” ja ”Tulevaisuudessa tärkeä nuorten harrastus sekä nuorisotyön menetelmä ovat erilaiset liikuntamuodot joukkuelajeista monenlaisiin yksilölajeihin. Liikuntapaikkojen suunnittelussa otetaan erityisesti huomioon nuorten esille tuomat ideat ja toiveet”.

Ensimmäisen harrastuksiin liittyvän väittämän kohdalla vastaajat pitivät pääasiassa toteutumista sekä toivottavana että todennäköisenä. Yksi vastaaja oli sitä mieltä, että väittämän toteutuminen on sekä ei-toivottavaa että epätodennäköistä. Kommentoinneissa ei kuitenkaan tullut esille vastausta tukevia asioita. Vastaajat toivat esille vapaaehtoisten löytämiseen liittyvät haasteet. Yhteistyön tekeminen yhdistysten ja seurojen kanssa nähtiin ratkaisevana tekijänä ja nuorisotyö nähtiin yhtenä vaihtoehtona koordinoimassa nuorten harrastusryhmiin tarvittavia vapaaehtoisia. Liikunnan suhteen vastaajat olivat enemmän epätodennäköisyyden kannalla. Viisi vastaajaa olivat merkinneet vastauksen janan puoliväliin ja viisi vastaajaa lähes epätodennäköiseksi. Väittämän toteutumista pidettiin kuitenkin toivottavana. Vastaajat toivat esille kilpaurheilun korostumisen liikuntaharrastuksissa ja hallitsevien joukkue-urheilulajien dominoinnin liikuntapaikkoja suunniteltaessa. Lasten ja nuorten sekä myös muiden ikäryhmien toiveiden kuulemista pidettiin hyvin toivottavana.

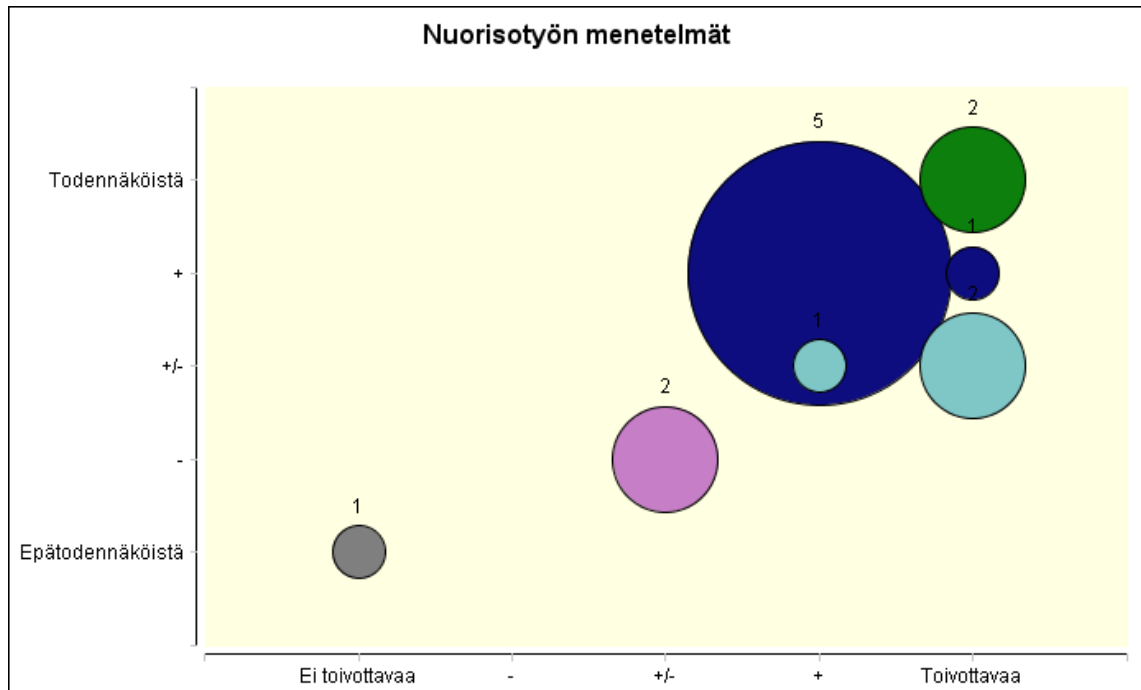
Väittämä: ”Vuonna 2026 nuorisotyön avulla tuetaan aktiivisesti nuoria ennaltaehkäisevästi sekä sellaisissa tilanteissa, joissa nuorilla on ongelmia. Kaikille nuorille tarjotaan nuorisotyön kautta ohjausta ja tukea opiskeluun, työelämään ja elämänhallintaan liittyvissä asioissa syrjäytymisen ehkäisemiseksi.”

KUVIO 9. Syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvän väittämän tulos

Nuorisotyö syrjäytymisen ehkäisyn näkökulmasta nähtiin pääosin toivottavana tulevaisuuden näkymänä. Puolet vastaajista kuitenkin asetti väittämän toteutumisen todennäköisyyden joko janan puoliväliin tai lähemmäksi epätodennäköistä. Myös tämän väittämän toteutumisen esteenä nähtiin rahoituksen puute. Myös vanhempien vastuu, moniammatillisen työn ja nuorisotyöntekijöiden ammatilliset vaatimukset nostettiin esille. Yhtenä vaihtoehtona nähtiin myös kouluilla tehtävän nuorisotyön mahdollisuudet syrjäytymisen ehkäisyssä. Nuorisotyöntekijän tehtävänä kouluilla voisi erityisesti olla opiskeluun, työelämään ja elämänhallintaan liittyvien asioiden käsittely ja ohjaus oppilaiden kanssa.

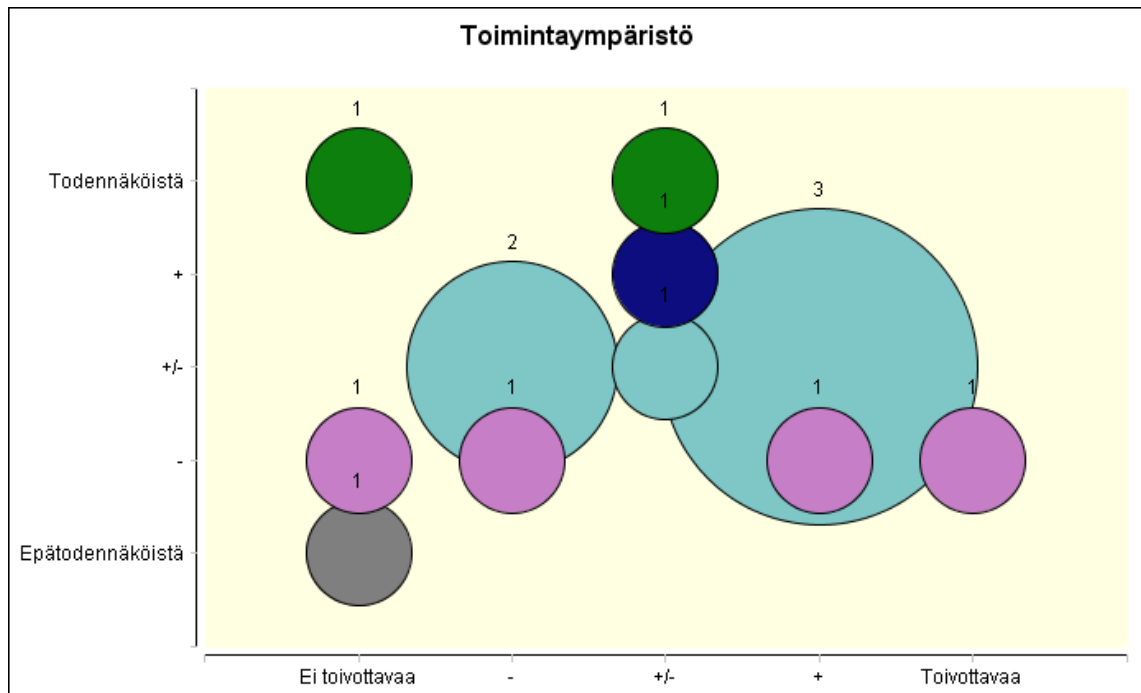
Väittämä: ”Vuonna 2026 nuorisotyöntekijät toimivat liikkuvana nuorisotyönä ympäri kaupunkia eivätkä ole sidoksissa mihinkään tiettyyn paikkaan. Työntekijätkin ovat siellä missä nuoretkin sillä hetkellä ovat.”

KUVIO 10. Liikkuvaan nuorisotyöhön liittyvän väittämän tulos

Väittämän toteutumista pidettiin suurimmaksi osaksi sekä toivottavana että todennäköisenä. Kolme vastaajaa kuitenkin olivat mielipiteessään eri kannalla. Kommenteissa tuotiin esille tarve toisaalta kiinteälle toimipisteelle, jossa nuorisotyöntekijä olisi tavattavissa. Eripuolella kaupunkia sijaitsevia tiloja toivottiin kuitenkin lisäksi, jolloin nuorten olisi helpompi tavoittaa nuorisotyöntekijä ja kokoontua yhteen.

Väittämä: ”Tulevaisuudessa Orivedellä ei ole erillistä nuorisolle kohdennettua tilaa, vaan nuorisotyössä hyödynnetään jo olemassa olevia tiloja (koulut, kirjasto jne.). Näissä tiloissa nuorisotyöntekijät järjestävät nuorille suunnattua toimintaa yhteistyössä muiden kaupungin työntekijöiden sekä yhdistysten ja vapaaehtoisten kanssa.”

KUVIO 11. Nuorisotyön toimintaympäristöön liittyvän väittämän tulos

Väittämä jakoi vastaajien mielipiteitä huomattavasti. Viisi vastaajaa piti väittämän toteutumista toivottavana ja kolme vastaajaa asettui janan keskivaiheille. Vastaavasti kuusi vastaajaa kallistui mielipiteessään ei-toivottavan puolelle. Enemmistö asettui todennäköisyyttä tarkastellessaan janan keskivaiheille. Kolme vastaajaa piti väittämän toteutumista todennäköisenä ja samoin kolme vastaajaa epätodennäköisenä. Kommenteissa tuotiin esille sekä omien tilojen että muiden tilojen hyödyntämistä tilanteen ja tarpeen mukaan. Nuorten oma paikka nähtiin tärkeänä.

Väittämä: Orivedellä on vuonna 2026 nuorille tarkoitettu monitoimitila/talo, jossa on mahdollista viettää vapaasti aikaa tai harrastaa monia asioita saman katon alla. Samoissa tiloissa toimii myös nuorille tarkoitettu kahvila. Tila on auki aina koulun jälkeen ja myös viikonloppuisin. Tiloissa työskentelee sekä nuorisotyöntekijöitä että eri yhdistyksiä ja vapaaehtoisia.”

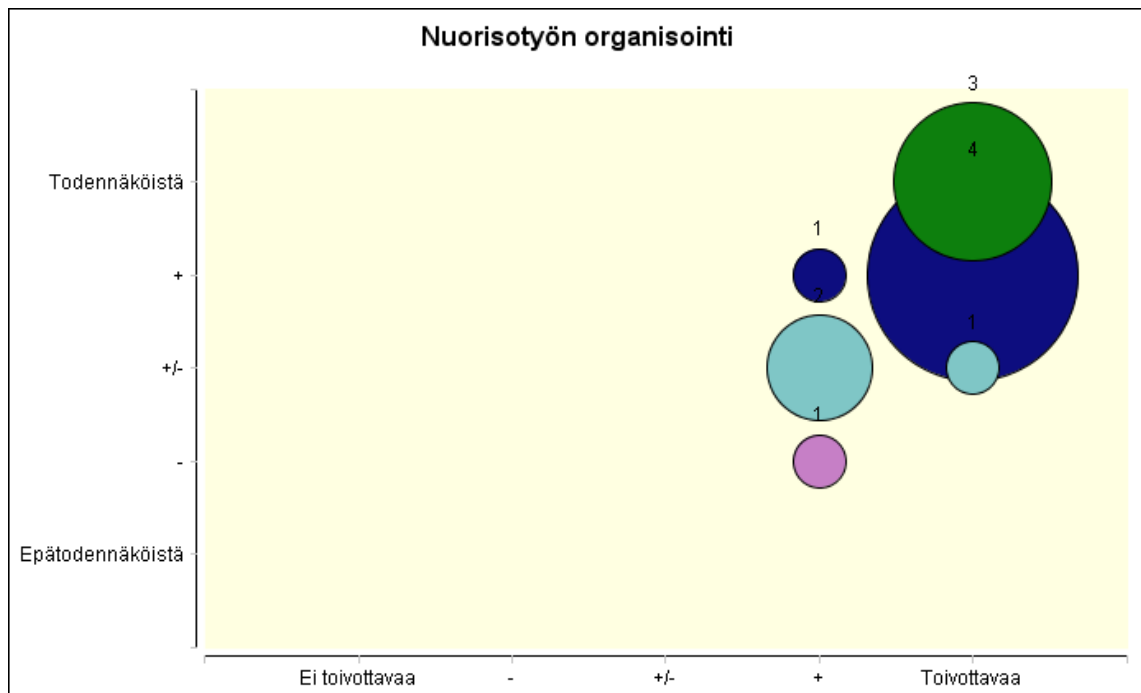
Nuorille tarkoitettu monitoimitila/talo nähtiin toivottavana asiana lukuun ottamatta yhtä vastaajaa. Vastaajat eivät kuitenkaan nähneet väittämän toteutumista kovin todennäköisenä. Vain kaksi vastaajaa oli sitä mieltä, että toteutuminen olisi lähes todennäköistä. Seitsemän vastaajaa asettui janan keskivaiheille ja neljä vastaajaa kallistui epätodennäköisyyden puolelle. Myös tämän väittämän kohdalla rahoituksen puute nostettiin esille. Rahoituksen saamiseksi ehdotettiin yhtenä vaihtoehtona projekti- tai lahjoitus pohjaisia malleja. Kommenteissa tuotiin myös esille kaikenikäisille suunnattu tila, josta osa olisi nuorten käyttöön, jolloin vastuu tiloista jakautuisi suuremmalle joukolle. Toisaalta kommenteissa epäiltiin yhdistysten resursseja tai intressejä toimia yhteisessä tilassa.

Väittämä: ”Vuonna 2026 nuorisotyötä tehdään pääasiassa netin kautta erilaisten sosiaalisen median kanavien kautta.”

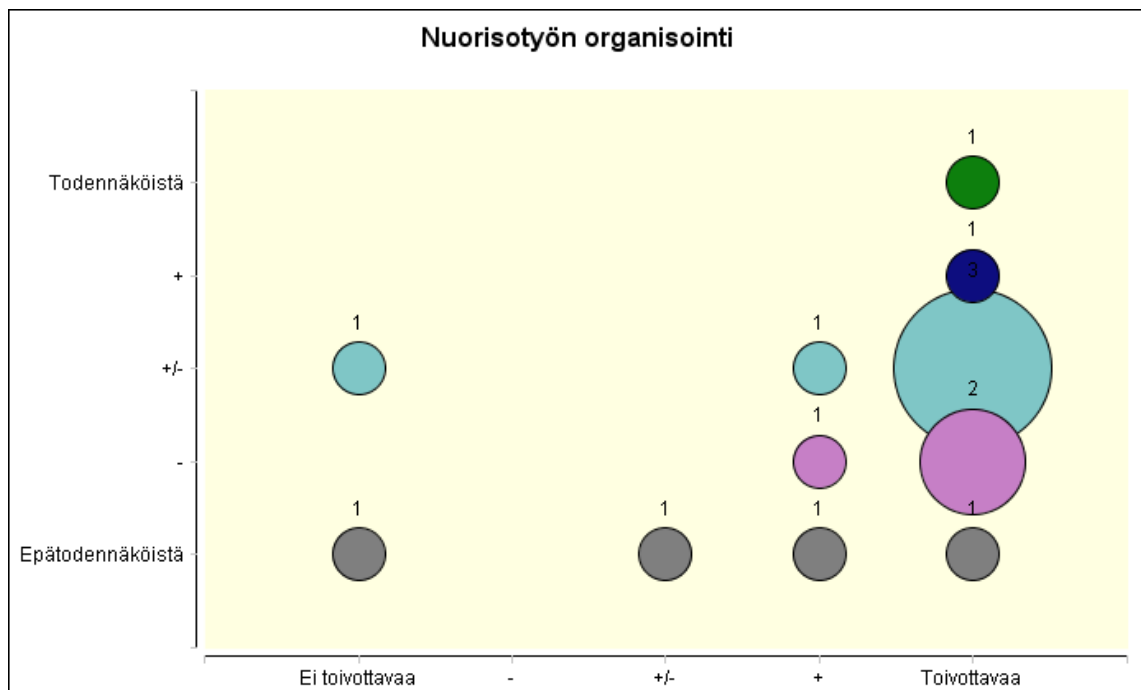
Sosiaalista mediaa ja netin kautta tehtävää nuorisotyötä käsittelevän väittämän kohdalla vastaajat toivat selkeimmin esille toteutumisen ei-toivottavuuden. Vastaajista lukuun ottamatta yhtä vastaajaa mielipide oli joko ei-toivottava tai lähes ei-toivottava. Yksi vastaaja asettui janan keskivaiheelle. Kommenteissa korostettiin kasvokkain tapahtuvan nuorisotyön tärkeyttä, mutta toisaalta tuotiin esille kuitenkin myös netissä tapahtuvan työn tarpeellisuus ja tärkeys.

Väittämät: ”Nuorisotyön kokonaisuutta koordinoi Oriveden kaupunki, mutta nuorisotyötä toteuttavat yhteistyössä Oriveden kaupungin työntekijöiden kanssa myös muut toimijat kuten seurakunta ja yhdistykset sekä vapaaehtoiset.” ja ”Tällä hetkellä Oriveden kaupungin palveluksessa nuorisotyötä tekee 3 henkilöä kokopäiväisesti ja 1 henkilö osa-aikaisesti. Vuonna 2026 nuorisotyössä on Oriveden kaupungilla työskentelemässä viisi henkilöä.”

KUVIO 12. Nuorisotyön koordinointia koskevan väittämän tulos

KUVIO 13. Nuorisotyöntekijöiden määrää koskevan väittämän tulos

Nuorisotyön organisointiin liittyvät väittämät toivat esille sekä kokonaisuuden koordinoinnin toivottavuuden että nuorisotyöntekijöiden määrän lisääntymiseen liittyvän epätodennäköisyyden. Kaikki vastaajat pitivät toivottavana sitä, että kaupungin työntekijällä olisi vastuu nuorisotyön kokonaisuudesta ja sen koordinoinnista ja yhdeksän vastaajaa pitivät tämän väittämän toteutumista todennäköisenä. Tulevaisuudessa lisääntyvien työntekijäresurssien toteutumiseen ei kuitenkaan uskottu ja seitsemän piti viiden nuorisotyöntekijän määrää epätodennäköisenä. Vain kaksi vastaajaa piti väittämän toteutumista todennäköisenä. Työntekijöiden määrän lisääntyminen oli kuitenkin kolmea vastaajaa lukuun ottamatta toivottava suuntaus. Kommentoinneissa tuotiin esille työntekijöiden määrän lisäämisen tarpeellisuus, mutta vastaajat eivät uskoneet tarvittavan rahoituksen saamiseen.

Delfoi-paneelin toisen kyselyn tuloksista nuorisotyön menetelmiin liittyvistä väittämistä voidaan nostaa esille tulevaisuudessa toivottavana ja todennäköisenä nuorten omaa osallistumista toiminnan suunnitteluun ja sen toteuttamiseen sekä yhdessä tekemistä. Matalan kynnyksen harrastustoimintaa osana nuorisotyötä pidettiin myös pääasiassa toivottavana ja todennäköisenä. Koulussa tehtävää nuorisotyötä pidettiin toisaalta toivottavana, mutta sen toteutumista pidettiin osittain epätodennäköisenä. Koulussa tehtävään nuorisotyöhön viitattiin myös syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvässä väittämässä. Syrjäytymisen ehkäisy nähtiin tulevaisuudessa tärkeänä asiana, vaikka nuorten tukemista opiskeluun, työelämään ja elämänhallintaan liittyvissä asioissa ja näissä asioissa ohjaamiseen tarvittavan resurssin saamista ei nähty todennäköisenä.

Nuorisotyön toimintaympäristöön liittyvissä väittämässä tulevaisuudessa nuorisotyö nähtiin toisaalta ympäri kaupunkia nuorten keskuudessa toimivana yksikkönä ja toisaalta taas toivottavana pidettiin nuorille tarkoitettua monitoimitaloa tai -tilaa. Tätä ei kuitenkaan nähty tulevaisuudessa todennäköisenä. Kaikkien toimintaympäristöä koskevien väittämien mukaan toivottavana pidettiin nuorten omaa tilaa. Tämä korostui erityisesti väittämän kohdalla, jossa esitettiin pääasiassa netin kautta tehtävän nuorisotyön mahdollisuutta. Nuorisotyön organisointia koskevissa vastauksien perusteella nuorisotyön koordinoinnin toivottiin tulevaisuudessa olevan kaupungin organisaatiosta tulevaa. Tästä huolimatta vastaajat pitivät pääsääntöisesti epätodennäköisenä työntekijämäärän lisääntymistä.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

8.1 Tulevaisuustaulukko ja skenaariot

Nieminen (1995) visioi 1990-luvulla nuorisotyön tulevaisuutta tuomalla esille kaksi mahdollista skenaariota. Ensimmäisen skenaarion mukaan sekä hyvinvointiyhteiskunta että sen mukana myös nuorisotyö nähtiin ”katoavana kansanperinteenä”. Toisaalta kuitenkin nuorisotyön pitkät perinteet nähtiin sellaisena vahvuutena, että nuorisotyö tulisi jatkumaan jollakin tavalla. Kehitys tulisi olemaan sidoksissa yhteiskunnan muuhun kehittymiseen. Joka tapauksessa sen ajan uusliberalistisen ideologian mukaan nuorisotyön ja -palvelujen laajentumista ei nähty todennäköisenä. Toisessa skenaariossa luotiin kuvaa nuorisotyöstä ”yhteiskunnallisen kasvatusjärjestelmän tiennäyttäjänä”. Skenaariossa tuotiin esille koululaitoksen kriisi, jonka selättämiseksi oli esitetty työn, koulutuksen ja vapaa-ajan yhdistämistä. Nuorisotyön traditio pitää sisällään kokemusta ja osaamista monista työmuodoista, joiden avulla voisi toteuttaa uudistuksia myös koulumaailmassa. Nuorisotyön kokemus ryhmätoiminnasta, vertaisryhmistä, hankkeista, kansainvälisyydestä ja kasvatustyöstä voitaisiin valjastaa koululaitoksen käyttöön. (Nieminen 1995, 413–414.) Vuonna 2016 voidaan sanoa toisena vaihtoehtona esitetyn skenaarion olevan enemmän toteutunein. Nuorisotyö on laajentanut kenttäänsä monin tavoin uusien työmuotojen myötä. Koulunuorisotyö on laajalle levinnyttä, työtä tehdään edelleen perinteisesti nuorisotaloilla, mutta myös verkossa kohdaten nuoria erilaisten chattien ja pelien parissa. Etisivä nuorisotyö on tuonut oman ulottuvuutensa nuorisotyöhön korostaen nuoren yksilöllistä auttamista arjen ongelmissa ja haasteissa. Nuorisotyö on vahvistanut olemassaoloaan ja todistanut tarpeellisuutensa myös 2010-luvulla.

Tässä tutkimuksessa tarkoituksena oli löytää Oriveden nuorisotyölle skenaarioita vuodelle 2026. Skenaarioiden löytämiseksi Delfoi-paneelin tuottamista materiaaleista eli molempien kyselyiden tuloksista ja kommentoinneista muodostettiin tulevaisuustaulukko (taulukko 3). Tulevaisuustaulukko on luotu siten, että sen vasempaan reunaan on koottu neljä ajuria eli ne tekijät, jotka vaikuttavat nuorisotyön tulevaisuuteen Orivedellä. Tämän jälkeen kyselyiden tuloksista ja kommentoinneista nostettiin esiin näihin ajureihin liittyviä tulevaisuuteen vaikuttavia asioita, erilaisia ilmiöitä ja kehityssuuntia, jotka ovat kirjattuna taulukon muotoon vasemmalta oikealle. Ensimmäisenä ajurina taulukossa on nuo-

risotyön pääasiallinen organisoija tai palvelun tuottaja. Toisessa ajurissa käsitellään nuorisotyön pääasiallista toimintaympäristöä ja kolmannessa kunnan palveluksessa olevien työntekijöiden määrää. Viimeisenä ajurina on nuorisotyön menetelmällinen painotus.

TAULUKKO 3. Tulevaisuustaulukko ja skenaariot

AJURIT	Kunta- vetoinen	Moni- toimisuus	Kansalais- lähtöinen	Yksityis- vetoinen
Nuorisotyön pääasiallinen organi- soija/palvelun tuottaja	Kunta	Kunta ja eri yh- teistyötahot	Yhdistykset ja järjestöt	Yritykset
Toimintaym- päristö	Internet ja sosi- aalinen media	Ei kiinteää omaa tilaa, työskentely eri pisteissä tar- peen mukaan	Nuorisotalo ja muut tarpeen mukaiset tilat	Monitoimitalo, jossa eri toimi- joita yhdessä
Kunnan pal- katut työnt- ekijät	Määrä vähenee	Määrä pysyy samana	Määrä kasvaa	Kunta ostaa palvelun
Nuorisotyön painotus	Keskittyy nu- orisotalolla ja kouluissa toi- mimiseen	Keskittyy nuorten osallis- tamiseen	Keskittyy elä- mänhallinnan tukemiseen	Keskittyy har- rastustoimin- taan

Delfoi-paneelin kyselyiden tuloksista tehdyssä tulevaisuustaulukossa Oriveden nuorisotyön tulevaisuudesta voidaan hahmottaa neljä erilaista skenaariota. Skenaariot ovat kuvattuna tulevaisuustaulukossa (taulukko 3) siten, että jokainen skenaario on merkitty omalla värillään. Skenaariota luetaan taulukossa ylhäältä alaspäin seuraten kyseessä olevaa väriä. Skenaarioita luodessa otetaan jokaisesta ajurista yksi ilmiö tai kehityssuunta, jonka jälkeen mietitään, mitkä eri ajureiden vaihtoehdot sopivat tulevaisuudessa yhteen. Eri vaihtoehtojen yhteensopivuus tulee olla sen kaltainen, ettei siinä ole selkeitä ristiriitöitä.

Ensimmäisessä eli punaisessa kuntavetoisessa skenaariossa kunta toimii yksin nuorisotyön pääasiallisena organisoijana. Tällöin toimintaympäristönä toimii nuorisotalo ja muita tiloja käytetään toisinaan tarpeen mukaisesti esimerkiksi yhdessä eri yhteistyötahtojen kanssa. Kunnan palkkaamien työntekijöiden määrä pysyy tulevaisuudessa samana ja nuorisotyö painottuu nuorisotalolla ja kouluissa toimimiseen. Toisessa eli vihreässä

monitoimijuuden skenaariossa nuorisotyötä organisoivat kunnan lisäksi muut yhteistyötahot kuten yritykset, yhdistykset ja muut vapaamuotoiset ryhmittymät. Toiminnan keskittymänä on monitoimitalo, jossa ovat aktiivisesti mukana kaikki nuorten kanssa toimivat tahot. Kunnan palkkaamien työntekijöiden määrä kasvaa nykyisestä ja toiminnassa painotetaan nuorten osallistamista ja osallisuutta sekä toiminnan suunnittelussa että sen toteuttamisessa.

Kolmas eli oranssi kansalaislähtöinen skenaario tuo esille yhdistysten vastuun nuorisotyön organisoijana. Tässä vaihtoehdossa nuorisotyöllä ei ole omaa kiinteää tilaa, vaan toimintaa järjestetään kulloisenkin toiminnan kannalta tarkoituksen mukaisessa tilassa tai paikassa. Tässä skenaariossa kunnan palkkaamien työntekijöiden määrä vähenee nykyisestä ja toiminnassa keskitytään nuorten harrastustoimintaan. Viimeisessä eli sinisessä yksityisvetoisessa skenaariossa nuorisotyötä ja sen palveluja tuottavat yksityiset yritykset. Toiminta tapahtuu pääasiassa Internetissä ja sosiaalisessa mediassa. Tässä tapauksessa kunnalla ei ole palkattuja työntekijöitä, vaan palvelut ostetaan yrityksiltä. Nuorisotyössä painottuu tässä skenaariossa nuorten elämän hallinnan tukeminen.

Tulevaisuustaulukon mukaiset skenaariot tuovat esille nuorisotyön toteuttamisen eri vaihtoehdot. Jokaisessa vaihtoehdossa on jokin painopiste, jonka mukaan nuorisotyön resursseja voidaan suunnata. Delfoi-paneelin kyselyiden vastausten perusteella voidaan sanoa, että toivottava visio nuorisotyön tulevaisuudesta on vihreä skenaario, jossa kunta toimisi tiiviissä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kyselyiden vastauksissa korostettiin nuorten omaa osallistumista ja heidän osallistamistaan nuorisotyöhön sekä sen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Lisäksi tärkeänä pidettiin kiinteää tilaa, jossa nuoret voivat kokoontua. Vihreän skenaarion mukaisesti nuorilla olisi käytössä monitoimitalo, jossa samoissa tiloissa toimisi useita eri tahoja.

8.2 Nuorisotyön palvelujen kehittäminen ja niihin vaikuttavat tekijät

Tutkimuksessa luodun Oriveden nuorisotyön organisoinnin mallin mukaisesti nuorisotyö ja sen alla oleva toiminta jaettiin kolmeen osa-alueeseen; kohtaava ja kasvatuksellinen nuorisotyö, yhteisöllinen nuorisotyö ja yhteiskunnallinen nuorisotyö. Delfoi-paneelin tuloksissa vastaajat toivat kaikkien osa-alueiden alaisia toimintoja esille. Paneelissa keski-

tyttiin pääasiassa nuorten kanssa konkreettiseen toimimiseen liittyviin asioihin eikä niinkään nuorisotyön rakenteellisiin tai organisaatiotason kysymyksiin. Tästä johtuen tulokset keskittyvät kohtaavan ja kasvatuksellisen sekä yhteisöllisen nuorisotyön kenttiin. Paneelin vastauksista korostuu kohtaava ja kasvatuksellinen nuorisotyö, joka nähtiin tulevaisuudessakin olennaisimpana nuorisotyön toimintakenttänä. Vastauksissa tuli selkeästi esiin nuorten tarve omalle tilalle, toiminnalle ja kohtaamiselle. Lasten ja nuorten tarve aidosti kohtaavalle aikuiselle ei tule poistumaan siitä huolimatta, että digitaalisuus ja sen mukanaan tuomat mahdollisuudet vahvistuvat. Yhteisöllisen nuorisotyön asemaa tulevaisuudessa tuotiin esille korostamalla nuorten omaa vastuuta nuorille järjestettävästä toiminnasta. Vastauksissa tuotiin esille yhdessä tekemisen tärkeyttä nuorisotyön kentällä. Yhdessä tekemistä voi olla sekä suunnittelussa että toteuttamisessa sekä nuorten omana että nuorten ja aikuisten yhteisenä toimintana. Nuorten kanssa toimivat aikuiset voivat olla sekä palkattuja työntekijöitä että esimerkiksi yhdistystoiminnassa olevia aikuisia. Uudessa vuoden 2017 alusta voimaan tulleessa nuorisolaissa uutena terminä on otettu käyttöön nuorisotoiminta, jolla tarkoitetaan nuorten omaehtoista toimintaa. Lain mukaan nuorisotoiminnalla ja sen omaehtoisuudella tuodaan esille juuri nuorten itse suunnittelemaa ja toteuttamaa toimintaa. Toiminnan voi tehdä mahdolliseksi kunnallinen nuorisotyö tai joku muu taho kuten esimerkiksi yhteisö tai yhdistys. Lain mukaan kunnan vastuulla on luoda mahdollisuudet nuorisotyölle ja nuorisotoiminnalle oman paikkakunnan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan. Olennaista on tehdä yhteistyötä eri viranomaisten, nuorten ja heidän perheidensä, eri yhdistysten, seurakunnan ja muiden mahdollisten nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. Tulevaisuudessa tulisi kiinnittää huomiota yhteistyön antamiin mahdollisuuksiin ja luoda aktiivisesti edellytyksiä monimuotoiselle nuorisotyölle. (Nuorisolaki 21.12.2016/1285.)

Nuorisotyön tulevaisuutta mietittäessä tulisi huomioida tuleva kehitys ja kuudennen aallon tuomat haasteet. Kuudennessa aallossa yhtenä piirteenä ajatellaan olevan eri resurssien käytön tehostaminen hyödyntämällä innovatiivista teknologiaa. Kyselyn vastauksissa tuotiin esille, että nuorten kasvokkain kohtaamista pidetään myös tulevaisuudessa tärkeimpänä asiana. Nuorisotyössä voisi kuitenkin entistä enemmän hyödyntää verkon kautta tapahtuvaa kasvokkain kohtaamista erilaisten sovellusten kautta sekä tietokoneiden että mobiililaitteiden avulla. Tällöin työn tekeminen ei olisi sidottua yhteen tilaan tai ajankohtaan. Kuudennessa aallosta puhuttaessa tuodaan esille palvelujen kehittämisessä tapahtuvat muutokset. Kehittämistyössä toimitaan kokeilunhaluisesti, avoimesti,

uutta oppivasti ja epäonnistumista hyväksyvästi. Nämä periaatteet voitaisiin ottaa ohje-
nuoraksi pohdittaessa nuorisotyön tulevaisuutta Orivedellä. Tulevaisuuden haasteena
voidaan toisaalta myös nähdä se, että nuorisotyön oletetaan toimivan kaikkien yhteis-
työtahojen kanssa. Nuorisotyön erilaiset työmuodot ja työmenetelmät ovat viime vuo-
sina laajentuneet digitaalisuuden, verkostoitumisen ja uusien yhteistyömuotojen vuoksi.
Monissa kunnissa tätä laajentunutta nuorisotyön työkenttää ei ole huomioitu resursoin-
nissa, jolloin nuorisotyön on mahdotonta vastata lisääntyviin työtehtäviin ja vaatimuk-
siin. Pienen henkilöstöresurssin voimin on vaikea hoitaa monitahoista ja hajanaista
työnkuvaa ja nimenomaan hoitaa nuorisotyön kehittämistyötä muiden työtehtävien
ohessa. Ydintehtävä kuitenkin nuorisotyössä on nuorten oman toiminnan ja aktiivisuu-
den tukeminen ja sen mahdollistaminen sekä siihen kannustaminen. Tärkeää olisi siis
tehdä kunnissa töitä sen eteen, että nuorisotyö olisi perusteltu, tunnistettu ja tunnustettu
työmuoto ammattimaisena nuorten ennaltaehkäisevänä ja sosiaalisesti vahvistavana pal-
veluna. (Honkasalo 2011, 103–104, 220–221.)

Delfoi-paneelissa tuotiin esille sekä nuorten osallisuuden ja osallistumisen että syrjäyty-
misen ehkäisyn näkökulmaa. Tulevaisuudessa palvelujen kehittäminen tullaan enene-
vässä määrin toteuttamaan yhdessä asiakkaiden kanssa. Nuorisotyön yhtenä tehtävänä on
edistää nuorten osallisuutta ja mahdollisuuksia vaikuttaa asioihin. Jotta nuoret osaisivat
toimia yhteiskunnassa osallisena ja hyödyntää vaikuttamismahdollisuuksia, tulisi heidän
saada mahdollisuuksia oppia näitä asioita. Nuorisotyön menetelmillä voidaan auttaa nuo-
ria oppimaan erilaisia päätöksentekoon ja demokratiaan liittyviä toimintatapoja sekä osal-
listumaan omiin asioihin vaikuttamiseen. Tulevaisuudessa päätöksenteko tulee läpinäky-
vämmäksi, demokratian muodot ja työn tekeminen tulevat muuttumaan. Nuorten tulisi
pysyä näiden muutosten perässä, jotta he pärjäisivät elämässään. Nuorisotyö voisi toimia
yhtenä linkkinä ja tahona nuorten elämänhallinnan ja -taitojen varmistajana ottaen vah-
vemman roolin näiden asioiden esille tuojana. Yhteiskunnalliseen ja yhteisölliseen nuo-
risotyöhön panostaminen toimisi tällöin tarpeellisena ennaltaehkäisevänä työnä.

Molempien kyselyiden vastauksissa nousi esille nuorisotyön tarpeellisuus ja tärkeys eikä
sen asemaa kyseenalaistettu. Toisaalta vastauksista voidaan poimia kohtia, joiden perus-
teella nuorisotyön ja sen eri toimintamenetelmien tai -muotojen tunnettavuus on vailli-
naista. Erityisesti etsivän nuorisotyön tunnettavuus on vähäisempää ja tämä nousi esille
esimerkiksi nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvässä väittämässä ja sen kommentoin-

neissa. Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen nähtiin tärkeänä ja nuorisotyön rooli olennaisena osana ja toivottavana toimijana tässä työssä. Kuitenkin resurssien saatavuutta ja työntekijöiden tarvittavaa osaamista pidettiin epätodennäköisenä. Kuitenkin tällä hetkellä etsivä nuorisotyö on toimintaa, jossa on palkattuna kaksi korkeakoulutettua sosiaalialan ja psykiatrisen sairaanhoidon työntekijää. Nuorisotyön profiilin ja arvostuksen nouseminen lähtee liikkeelle ihmisten tietoisuudesta nuorisotyön työtavoista, toiminnasta ja mahdollisuuksista sekä työn vaikuttavuuden esille tuomisesta. Tältä osin kunnallisen nuorisotyön tulisi tulevaisuudessa tuoda enemmän esille omaa toimintaansa ja sen vaikuttavuutta nuorten elämässä. Tulevaisuudessa tulisi osana muuta kehittämistyötä luoda myös toimintatavat, jolla nuorisotyön vaikuttavuutta voitaisiin mitata ja tällä tavoin tuoda esille jo toimivia käytäntöjä sekä toisaalta tarkastella niitä toimintoja, jotka mahdollisesti toimivat vaikuttavuuden kannalta huonosti.

Orivedellä nuorisotyö ja nuorisotyön kunnalliset palvelut ovat vakiintunutta toimintaa ja yleisesti tarpeellisena pidettyjä palveluja. Kuten palvelujen kehittämiseen liittyvässä tutkimuksessa on todettu, on kunnallisella puolella usein haasteellista lähteä kehittämään olemassa olevia palveluja. Lisähaasteen nuorisotyön kokonaisuuden kehittämiseksi Orivedellä on tuonut myös nuorisotyön eri työmuotojen ja työntekijöiden hajanaisuus eri organisaation yksiköiden alla. Orivedellä lisäksi näkyy toisaalta se, ettei nuorisotyöhön olla lähtökohtaisesti resursoitu riittävästi henkilöitä ja rahaa nuorten lukumäärään tai kaupungin kokoon nähden (kts. Tampereen kaupunkiseudun nuorisotyöohjelma 2013–2016.) Erityisnuorisotyöhön eli tässä tapauksessa etsivään nuorisotyöhön on resursoitu enemmän kuin perusnuorisotyön puolelle. Uusien työmuotojen ja -menetelmien käyttöönotto on haasteellista henkilöresurssien vähäisyyden vuoksi. Sekä nuorisopalvelut että etsivä nuorisotyö kuuluvat seutukunnallisiin verkostoihin ja kehittämistyöryhmiin, joiden kautta on saatavilla koulutusta ja tietoa nuorisotalon ajankohtaisista teemoista. Käytännössä kuitenkin arjen kiireen keskellä uusien asioiden tuominen pysyviksi työmuodoiksi on haasteellista. Tällä hetkellä Oriveden kunnallinen nuorisotyö, joka kohdistuu suoraan nuorten kanssa toimimiseen, koostuu leiri- ja retkitoiminnasta, nuorisotalon toiminnasta, kausittaisesta kouluissa tehtävästä työstä (välituntitoiminta, urheilukilpailut, liikennekilpailut), etsivän nuorisotyön yksilöohjauksesta, nuorten työpajatoiminnasta ja nuorisovaltuuston toiminnasta. Esimerkiksi tulevaisuuden kannalta erilaiset digitaalisen nuorisotyön työmuodot ovat nuorisotyössä vähäisesti käytössä. Nuorisotalon varustus ei omalta osaltaan toisaalta tue tämän työmuodon toteuttamista nettiyhteyden ja tarvittavien laitteiden puuttumisen vuoksi.

Tulevaisuudessa yhtenä mahdollisuutena nähdään nuorisotyön palvelujen kehittäminen siihen suuntaan, että palvelut tarjottaisiin yhdestä nuorten omasta paikasta. Tähän suuntaan ollaan palveluja kehittämässä valtakunnallisessa Euroopan sosiaalirahaston (ESR) rahoittamassa vuosina 2014–2020 toteutettavassa Kohtaamo-hankkeessa. Hankkeen tarkoituksena on kehittää nuorten matalankynnyksen ohjauspalveluita Ohjaamoissa ja netti-ohjauksessa. Ohjaamoissa nuorten palveluja toteutetaan yhteistyössä nuorisotoimen, työllisyydenhoidon, sosiaali- ja terveystoimen, TE-palvelujen, KELAn, oppilaitosten ja kolmannen sektorin toimijoiden kesken. Ohjaamoista nuori saa tarvitsemansa palvelun kaikkiin kohtaamiinsa haasteisiin joutumatta liikkumaan eri tahojen ja toimijoiden välillä. (Kohtaamo-hanke 2016.) Nuorten kanssa tehtävän työn lähtökohtana olisi tulevaisuudessa kokonaisvaltaisuus eikä palveluja tuotettaisi järjestelmän ehdoilla, jolloin riskinä on nuoren putoaminen palveluiden verkostoista. Kokonaisvaltaisuudella tarkoitettaisiin sitä, että nuori saa palvelunsa ilman määrittelyä siitä, kuka on oikea ihminen auttamaan. Nuoret nähdään yksilöinä ja toisaalta yhtenäisenä ryhmänä, jolloin heitä ei kategorisoida avun tarpeensa mukaan. Matalankynnyksen palvelu nuorille toimii parhaiten, jos avun hakeminen tietyistä paikasta ei leimaa nuorta. Nuorten omaan paikkaan voi tulla viettämään aikaa tai hakemaan apua, jos tilanne niin vaatii. Lisäksi nuorten oma matalankynnyksen paikka ottaisi huomioon nuorten osallistumisen paikan toiminnan suunnitteluun ja antaisi heille mahdollisuuden ottaa vastuuta toiminnasta. Yhtenä vaihtoehtona olisi julkisen sektorin tarjoamat tilat, joissa toimijoina voisivat olla kunnan nuorisopalvelujen lisäksi erilaiset yhdistykset tai yritykset. (Snellman, Lehtonen & Van Aerschot 2016, 89–90.) Delfoi-paneelissa tuotiin vahvasti esille nuorten oman paikan tarpeellisuutta ja yhtenä ajatuksena tutkijalla oli kysymyksien asettelussa monitoimitalon perustaminen Orivedelle. Mahdollinen monitoimitalo voisi olla tulevaisuudessa yhdistelmä kaupungin eri yksiköiden ja tahojen toimintaa sekä yhdistysten mukanaan tuomaa vapaaehtoistoimintaa. Yrityksien mukaan tuominen toisi oman lisänsä palvelujen kirjoon. Näiden yhdistelmällä voitaisiin luoda toimiva yhteistyön kenttä kaiken ikäisille kaupunkilaisille.

8.3 Eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus perustuvat hyviin tieteellisiin käytäntöihin. Tutkijan tulee toimia rehellisesti, huolellisesti ja tarkasti kaikessa tutkimukseen liittyvässä toiminnassa. Sekä tiedonhankinta, tutkimus- että arviointimenetelmät ovat eettisesti kestäviä ja tutkimuksen tulokset avoimesti ja vastuullisesti julkaistuja. Tutkimusta tehdessä

huomioidaan myös aikaisemmin tehdyt tutkimukset ja muiden tutkijoiden työ käyttämällä niitä hyödynnettäessä tarkkoja lähdeviittauksia. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012–2014.) Eettisesti tehty tutkimus sisältää myös tutkimussuunnitelman, -asetelman ja raportoinnin laadukkuuden. Tutkimusaihetta mietittäessä tulee huomioida aiheen valinnan eettinen pohdinta eli selkeyttää sitä, miten aihe valikoituu ja mikä on tutkimuksen tarkoitus. Tutkittaessa ihmisiin liittyviä asioita tulee erityisesti kiinnittää huomiota tutkimuksen tavoitteiden ja menetelmien selvittämisestä tutkimukseen osallistuville. Lisäksi tutkimukseen osallistumisen tulee olla vapaaehtoista ja heidän pitää tietää, mitä asioita tutkimus käsittelee. Tutkimukseen osallistuville ei tule aiheutua haittaa tai vahinkoa ja tutkimuksen toteuttajan tulee olla ehdottoman luottamuksellinen eli mitään tietoja ei saa joutua ulkopuolisten käsiin tai tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, mihin ne on kerätty. Tutkimukseen osallistujien henkilöllisyys tulee suojata ja tutkimukseen osallistujien tulee voida luottaa tutkijan vastuuntuntoon ja rehellisyyteen. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 127–129, 131.)

Laadullisessa tutkimuksessa haasteena on tavoittaa objektiivinen lopputulos, koska väistämättä tutkijan omat kokemukset ja tietämys tutkittavasta aiheesta vaikuttavat tutkimuksen kulkuun ja sen lopputulokseen. Tutkimusta tehdessä on myönnettävä oma asema tutkimuksen subjektina ja sen mukanaan tuoma haaste. Tutkimuksen luotettavuutta voidaan tarkastella tutkimuksen kulun ja tehtyjen valintojen kertomisen kautta. Tällöin tutkijan tulee pohtia ja perustella tekemänsä ratkaisut esimerkiksi analyysiä tehdessään. Jos tutkimuksessa on tuotu esille kaikki tutkimuksen tekemiseen liittyvät seikat, voidaan tutkimuksen sanoa olevan luotettava. Myös johtopäätöksiin johtaneet valinnat ja tulkinnat tulee esitellä tarkasti ja perustellen. (Hirsjärvi ym. 2009, 161, 231–233; Eskola & Suoranta 2005, 208–210.)

Tässä tutkimuksessa on toimittu eettisten ohjeiden mukaisesti. Tutkimukseen vapaaehtoisesti ilmoittautuneille henkilöille lähetettiin tarkempia tietoja tutkimuksen tarkoituksesta ja sen kulusta sähköpostitse (liite 2). Myös henkilökohtaisesti kutsutuille nuorten parissa työskenteleville ja luottamustoimessa toimiville henkilöille lähetettiin lisätietoja sähköpostitse. Tutkimuksessa saatuja tietoja, kyselyiden vastauksia ja kommentointeja, ei ole missään vaiheessa saatettu ulkopuolisten tietoon. Myös vastaajien nimettömyys on säilynyt eDelfoita käytettäessä, sillä vastaajat eivät ole olleet tietoisia muiden vastaajien henkilöllisyydestä. Ainoastaan henkilökohtaisesti kutsutut nuorten parissa työskentelevät henkilöt ovat tienneet, ketkä työntekijät ovat olleet kutsuttuna, mutta vastauksissa ei ole

näkyvissä heidän henkilöllisyytensä eikä myöskään tutkija ole tietoinen eri vastausten ja kommentointien tekijöistä. Työssä on käytetty asianmukaisia lähdeviitteitä aikaisemman tutkimuksen ja muun kerätyn tiedon ja aineiston merkitsemisessä.

Tutkijan rooli on tutkimuksessa pysynyt objektiivisena huolimatta siitä, että tutkimuksen aihe oli hyvin läheinen ja tärkeäksi koettu. Aineisto on kerätty eDelfoi-verkkosovelluksella, johon jokaisella vastaajalla oli oma henkilökohtainen sähköpostitse saatu linkki ja vastaukset annettiin suoraan verkkosovelluksen kautta. Esille tuodut tutkimuksen tulokset ja niistä kootut yhteenvedot ovat tuotetut suoraan eDelfoi-verkkosovelluksen kyselyistä tulleista materiaaleista ja kaavioista. Raportoinnissa on tuotu yksityiskohtaisesti kyselyistä saadut tulokset ja niistä tehdyt analyysit esille. Saadut tulokset ja pohdinnat ovat myös esitelty Tampereen ammattikorkeakoulun ohjeistuksen mukaan raportoituna. Tutkimusta voidaan tältä osin pitää luotettavana.

Delfoi-menetelmässä on useita kriittisiä tekijöitä, jotka vaikuttavat tutkimuksen onnistumiseen. Delfoi-paneelin asiantuntijoiden valinta on oleellinen tekijä tutkimuksen toteuttamisessa. Tutkijan tulee paneelia suunnitelleessaan päättää kuinka monta henkilöä paneeliin olisi hyvä saada olla ja mikä on panelistien riittävä asiantuntijuus tutkimuksen kannalta. Paneelin toteutuksessa, kuten muissakin kyselyihin perustuvissa tutkimuksissa, haasteen tuo epävarmuus siitä vastaavatko tutkimukseen osallistujat ja millainen kato on vastaajissa. Tutkijan tulee myös miettiä mikä on hyvä iteraatiokierrosten määrä. Useiden kierrosten toteuttaminen vie paljon aikaa ja panelistien sitoutuminen vastaamiseen tulee haasteellisemmaksi. Aikaisempien tutkimusten perusteella on havaittu, että mielipiteisiin ei tule useinkaan muutoksia kolmen kierroksen jälkeen. Delfoi-menetelmää käytettäessä tutkimuksen reliabiliteetti on katsottu epämääräiseksi. Toisaalta tehtyjen tutkimusten mukaan asiantuntijapaneeleissa on oltu samaa mieltä keskeisimmistä aiheen teemoista. (Metsämuuronen 2009, 308–309.)

Nuorisoa tutkittaessa on havaittu nuorisotutkimuksen olevan siinä mielessä erityinen tutkimuksen ala, että tutkimiseen soveltuvat parhaiten menetelmät, joissa tutkija ja tutkimuksen kohteet ovat suorassa kontaktissa toisiinsa. Nuorten tavoittaminen ja yhteistyöhön saaminen on vaikeaa. Erityisesti nuorten motivoiminen työskentelemään aikuisten maailman ja yhteiskunnan edustajan kanssa on koettu haasteelliseksi. (Puuronen 2006, 18.) Delfoi-paneelia kootessa toiveena oli saada tutkimukseen mukaan mahdollisimman

paljon nuoria vastaajia. Paneelin ensimmäiseen kyselyyn saatiin vain viisi nuorta vastaajiksi ja neljä vastasi ensimmäiseen kyselyyn. Toiseen kyselyyn saatiin lisää vastaajia yläkoululaisista kuusi nuorta, mutta loppujen lopuksi kyselyyn vastasi sen toisessa vaiheessa enää kaksi nuorta. Sama ilmiö tapahtui myös aikuisissa vastaajissa. Ainoastaan henkilökohtaisesti kutsutuista työntekijöistä ja luottamustoimessa toimivista vastasi molempiin kyselyihin lähes yhtä paljon vastaajia siten, että toiseen kyselyyn vastaajia oli yksi enemmän. Delfoi-paneelin yhtenä haasteena pidetään sen pitkäkestoisuutta, jolloin vastaajat tulisi sitouttaa toistuviin kierroksiin hyvin. Tässä tutkimuksessa sitouttaminen oli vaillinaista, vaikka kyselykierroksia oli vain kaksi. Delfoi-paneelin toteuttamista tämän tutkimuksen kaltaisesti olettaen vastaajien löytyvän avoimella haullla lehti-ilmoituksen avulla ja Facebookin kautta ei lähtökohtaisesti voi suositella erityisesti nuorten kohdalla. Myöskään nuorten hakeminen muuten kuin henkilökohtaisesti tapaamalla voi koitua haasteelliseksi. Toiselle kyselykierrokselle saadut uudet nuoret olivat omien luokanvalvojien antaman informaation varassa ilmoittautuneet vastaajiksi, mutta käytännössä vastaaminen jäi tekemättä. Tältä osin tutkimuksessa jäi odotettua vähäisemmälle nuorten omat ajatukset ja ideoinnit nuorisotyön tulevaisuudesta Orivedellä.

Tutkimuksessa päädyttiin hakemaan Delfoi-paneelin vastaajia avoimella haullla. Oletuksena oli, että kuntalaisten aktiivisuus ja kiinnostus esimerkiksi Facebookissa kommentoimisessa nuorten asioita kohtaan saisi heidät lähtemään mukaan tutkimukseen. Tutkimukseen mukaan lähteneiden määrä jäi kuitenkin vähäiseksi, joten tutkimuksen luotettavuutta tuloksen ja esitettyjen skenaarioiden osalta ei voida pitää yleistettävänä. Toisaalta vastaajien mielipiteet ja ajatukset olivat samansuuntaisia teorian ja aikaisempien tutkimusten kanssa. Avointa hakua puolsi ajatus siitä, että tutkimus haluttiin tehdä siten, että kaikilla aiheesta kiinnostuneilla kuntalaisilla oli mahdollisuus osallistua. Tässä Delfoi-paneelissa ei haettu nimenomaisesti nuorisoalan asiantuntijoita vastaamaan, vaan sellaisia henkilöitä, jotka olivat kiinnostuneita aiheesta ja jotka halusivat olla vapaaehtoisesti mukana miettimässä tulevaisuuden nuorisotyötä.

8.4 **Jatkotutkimusaiheet**

Nyt tehdyn tutkimuksen myötä on aloitettu Oriveden nuorisotyön kokonaisuuden ja tulevaisuuden työstäminen. Toteutetun tutkimuksen Delfoi-paneelin tulokset antavat eräänlaisen suunnan tulevaisuudesta, mutta edelleen nimenomaan nuorten näkemys nuorisotyöstä ja sen tulevaisuudesta jäi puuttumaan. Tämän tutkimuksen aihetta voisi jatkaa tutkimalla nuorten ajatuksia ja visioita nuorisotyöstä. Jatkotutkimuksissa voitaisiin hyödyntää tulevaisuudentutkimuksen muita metodeja kuten tulevaisuusverstasmenetelmää tai esimerkiksi palvelumuotoilua. Tärkeää jatkotutkimuksissa on huomioida nuoria osallistavien menetelmien käyttö ja soveltaminen, jolloin toiminnan ja palvelujen kehittäminen tuodaan entistä enemmän tulevaisuuteen suuntautuneemmaksi ja nykyisen lainsäädännön osalta sekä kuntalain että nuorisolain hengen mukaiseksi.

LÄHTEET

- Antila, M. 2012. Kehittämispääoman synty ja rakentuminen strategisessa palvelujen laadunkehittämistyössä. Case-tutkimus tamperelaisten hyvinvointipalvelujärjestöjen verkostomaisesta laadunkehittämistyöstä. Johtamiskorkeakoulu. Tampereen yliopisto. Acta Electronica Universitatis Tampensis 1182. Väitöskirja. Luettu 10.1.2016. <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/66877/978-951-44-8752-1.pdf?sequence=1>
- Cederlöf, P. 2004. Nuorisotyö ja sen haasteet pienissä kunnissa. Laadullinen tutkimus nuoriso-ohjaajien ja nuorisotyöstä vastaavien työntekijöiden työstä sekä kunnallisen nuorisotyön sisällöstä ja asemasta. Nuorisotutkimusverkosto. Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 45. Helsinki: Hakapaino.
- Cook, J., Hellström, E., Hämäläinen, T. & Lahti, V.-M. 2014. Visio Suomelle. Kohti kestäväää hyvinvointia. Sitra työpaperi. 31.10.2014. Verkkojulkaisu. Luettu 10.12.2016. http://www.sitra.fi/julkaisut/muut/Visio_Suomelle.pdf
- Gretschel, A., Junttila-Vitikka, P. & Puuronen, A. 2016. Suuntaviivoja nuorisotoimialan määrittelyyn ja arviointiin. Nuorisotutkimusseura/nuorisotutkimusverkosto. Verkkojulkaisuja 96. Luettu 20.7.2016. http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/suuntaviivoja_nuorisotoimialan_maarittelyyn_ja_arviointiin.pdf
- eDelfoi.fi 2016. Delfoi-menetelmän verkkosovellus. <https://edelfoi.fi/>
- Eskola, J. 2015. Laadullisen tutkimuksen juhannustaiat. Laadullisen aineiston analyysi vaihe vaiheelta. Teoksessa Valli, R. & Aaltola, J. (toim.) 2015. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. 4., uudistettu painos. Jyväskylä: Gummeruksen Kirjapaino Oy.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 2005. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 7. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Etsivän nuorisotyön työnkuva. 2016.
- Haapala, A. 2012. Tulevaisuuskuvat nuorisotyössä. Teoksessa Komonen, K., Suurpää, L. & Söderlund, M. (toim.) 2012. Kehittyvä nuorisotyö. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 128. Helsinki: Hakapaino.
- Hellström, E. & Kosonen, M. 2016. Governing the welfare state and beyond. Solutions for a complex world and uncertain future. Sitra studies 107. Verkkojulkaisu. Luettu 27.12.2016. <https://www.sitra.fi/julkaisut/Selvityksi%C3%A4-sarja/Selvityksia107.pdf>
- Hiltunen, E. 2012. Matkaopas tulevaisuuteen. Liettua: Talentum Media Oy.
- Honkasalo, V., Kiilakoski, T. & Kivijärvi, A. 2011. Tutkijat ja nuorisotyö liikkeellä. Tarkastelussa kaupunkimaisen nuorisotyön kehittämishankkeet. Helsinki: Unigrafia.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15., uudistettu paino. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

- Juvonen, T. 2015. Sosiaalisesti kontrolloitu, hauraasti autonominen. Nuorten toimijuiden rakentuminen etsivässä työssä. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 165. Helsinki: Unigrafia.
- Jäppinen, T. 2011. Kunta ja käyttäjälähtöinen innovaatiotoiminta. Kunnan ja kuntalaisen vuorovaikutus palveluja koskevassa päätöksenteossa ja niiden uudistamisessa. Johntamiskorkeakoulu. Tampereen yliopisto. Acta Electronica Universitatis Tamperensis 1154. Väitöskirja. Luettu 29.12.2015. <http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/66835/978-951-44-8659-3.pdf>
- Kemppinen, P. 1999. Nuorisotyö 2000. Nuorisotyön käsikirja. 1. painos. Vantaa: Kannustusvalmennus P. & K. Oy.
- Kiilakoski, T., Kinnunen, V. & Djupsund, R. 2015. Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta. Humanistisen ammattikorkeakoulun julkaisuja 5. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 169.
- Kiiski Kataja, E. 2016. Megatrendit 2016. Tulevaisuus tapahtuu nyt. Sitran muistio 14.1.2016. Verkkojulkaisu. Luettu 15.9.2016. https://www.sitra.fi/julkaisut/Muut/Megatrendit_2016.pdf
- Kivijärvi, A. 2012. Nuorisotoimen kehittämistyö monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Teoksessa Komonen, K., Suurpää, L. & Söderlund, M. (toim.) 2012. Kehittyvä nuorisotyö. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 128. Helsinki: Hakapaino.
- Kiviniemi, K. 2015. Laadullinen tutkimus prosessina. Teoksessa Valli, R. & Aaltola, J. (toim.) 2015. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. 4., uudistettu painos. Jyväskylä: Gummeruksen Kirjapaino Oy.
- Kohtaamo-hanke. 2016. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Luettu 28.12.2016. <http://www.peda.net/veraja/keskisuomenely/ohjaamot/kohtaamo>
- Komonen, K., Suurpää, L. & Söderlund, M. (toim.) 2012. Kehittyvä nuorisotyö. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 128. Helsinki: Hakapaino.
- Kouluterveyskysely 2013. Oriveden raportti. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL).
- Kuntalaki. 10.4.2015/410.
- Kuure, T. & Lidman, J. (toim.) 2013. Yhteisellä työllä parempaa. Opaskirja monialaisen yhteistyön kehittämiseksi nuorten hyvinvointipalveluissa. Joutsen Media Oy.
- Kuusi, O. 2013. Delfoi-menetelmä. Teoksessa Kuusi, O., Bergman, T. & Salminen, H. (toim.) 2013. Miten tutkimme tulevaisuuksia? 3., uudistettu painos. Tulevaisuuden tutkimuksen seura ry. Sastamala: Vammalan kirjapaino.
- Linnossuo, O. (toim.) 2004. Sosiaalisen nuorisotyön toimintamalleja. Turku: Turun kaupungin painatuspalvelut.

Linturi, H. 2014. eDelfoi – metodievoluutiota verkossa. Metodix – metoditietämystä kaikille. Luettu 29.9.2016. <https://metodix.fi/2014/11/26/edelfoi-metodievoluutiota-verkossa/>.

Malaska, P. & Mannermaa, M. 1985. Tulevaisuuden tutkimus tieteellisin perustein tapahtuvana toimintana. Teoksessa Malaska, P. & Mannermaa, M. (toim.) 1985. Tulevaisuuden tutkimus Suomessa. Juva: WSOY:n graafiset laitokset.

Malaska, P. 2013. Tulevaisuustietoisuudesta ja tulevaisuudesta tietämisestä: Tulevaisuus mielenkiinnon kohteena. Teoksessa Kuusi, O., Berman, T. & Salminen, H. (toim.) 2013. Miten tutkimme tulevaisuuksia? 3., uudistettu painos. Tulevaisuuden tutkimuksen seura. Sastamala: Vammalan kirjapaino.

Metsämuuronen, J. (toim.) 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Metsämuuronen, J. 2009. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. 4. laitos. 1. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Männikkö, M. 2013. Tulevaisuudentutkimus ja historiankirjoitus. Teoksessa Kuusi, O., Berman, T. & Salminen, H. (toim.) 2013. Miten tutkimme tulevaisuuksia? 3., uudistettu painos. Tulevaisuuden tutkimuksen seura. Sastamala: Vammalan kirjapaino.

Nieminen, J. 1995. Nuorisossa tulevaisuus. Suomalaisen nuorisotyön historia. Helsinki: Lasten Keskus Oy.

Nieminen, J. 2012. Tiedonintressit nuorisotyön kehittämisessä. Teoksessa Komonen, K., Suurpää, L. & Söderlund, M. (toim.) 2012. Kehittyvä nuorisotyö. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 128. Helsinki: Hakapaino.

Nuorisolain uudistaminen. 2015. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:16. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö. Verkkojulkaisu. Luettu 1.11.2016. <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Nuoriso/Liitteet/tr16.pdf>

Nuorisolaki. 21.12.2016/1285

Nuorisotakuun avainindikaattorit Oriveden kaupungin näkökulmasta. 2016.

Nuorisotyön mieli ja merkitys. 2009. Nuorisotyön perinteen tallentaminen Nuoperi. Turun yliopisto. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Nuorisotyön opetussuunnitelma 2015-2016. Nuorisotutkimusseura tutkimushankkeet. Luettu 12.11.2016. <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/hankkeet/nuorisotyon-opetus-suunnitelma>.

Nuortentampere.fi. 2016. Luettu 29.12.2016. www.nuortentampere.fi/info/seudullinen-nuorisotyö.

Nyman, T., 2012. Ammattikorkeakoulututkinon suorittaneet yhteisöpedagogit työelämän ja alan kehittämisosaajina. Teoksessa Komonen, K., Suurpää, L. & Söderlund, M. (toim.) 2012. Kehittyvä nuorisotyö. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 128. Helsinki: Hakapaino.

Oriveden kaupungin nuorisopalvelujen toimintakertomukset 2005-2015.

Oriveden kaupunki. 2016. Luettu 29.12.2016. www.orivesi.fi/fi/tyollisyyspalvelut/etsiva-nuorisotyö

Orivesi harrastaa. 2016. Luettu 29.12.2016. www.orivesiharrastaa.fi/~orivesi/nuorisopalvelut/esittely/

Puuronen, V. 2006. Nuorisotutkimus. Tampere: Juvenes Print.

Rimpelä, M. & Rimpelä, M. 2015. (toim.): Säästöjä lapsiperheiden palveluremontilla. Tutkimusjulkaisu-sarjan julkaisu nro 93. Kunnallisanalan kehittämissätiö. Sastamala: Vammalan Kirjapaino Oy. Verkkojulkaisu. Luettu 10.1.2016. http://www.kaks.fi/sites/default/files/TutkJulk_93_net.pdf

Seppälä, Y. 1985. Positiivinen ja hermeneuttinen tulevaisuuden tutkimus. Teoksessa Malaska, P. & Mannermaa, M. (toim.) 1985. Tulevaisuuden tutkimus Suomessa. Juva: WSOY:n graafiset laitokset.

Snellman, K., Lehtonen, P. & Van Aerschot, L. 2016. Työtön ja kouluttamaton syrjäytynyt – vai osaava ja aktiivinen nuori? Teoksessa Halmetoja, A., Koistinen, P. & Ojala S. (toim.) Sosiaalipolitiikan lumo. Tampere University Press. Verkkojulkaisu. Luettu 28.12.2016. http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/98996/sosiaalipolitiikan_%20lumo_2016.pdf?sequence=1

Soanjärvi, K. 2007. Nuorisotyön verkostoituminen – nuorisotyöntekijöiden yhteistyöstä osaamisverkostoiksi. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. 2007. Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 76. Helsinki: Hakapaino.

Soanjärvi, K. 2011. Mitä on ammatillinen nuorisotyö? Nuorisotyön villiä kenttää kesytämässä. Jyväskylän Studies in Education, Psychology and Social Research 413. Jyväskylän yliopisto. Väitöskirja.

Sotarauta, M., Saarivirta, T. & Kolehmainen, J. 2011. Mikä estää kuntien uudistumista? Kunnallisanalan kehittämissätiön Tutkimusjulkaisu-sarjan julkaisu nro 66. Sastamala: Vammalan Kirjapaino Oy. Verkkojulkaisu. Luettu 9.1.2016. <http://www.kaks.fi/sites/default/files/Tutkimusjulkaisu%2066.pdf>

Söderlund, M. 2012. Järjestöt nuorisotyön kehittämisen ympäristönä. Teoksessa Komonen, K., Suurpää, L. & Söderlund, M. (toim.) 2012. Kehittyvä nuorisotyö. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 128. Helsinki: Hakapaino.

Tampereen kaupunkiseudun nuorisokysely 2014 ja 2016. Rajatonta riemua – Tampereen kaupunkiseudun nuorisotyön kehittämishanke 2013–2016. Verkkojulkaisu. Luettu 19.11.2016. http://www.lempaala.fi/site/assets/files/18270/orivesi_2014.pdf ja https://lempaala-fi.aldone.fi/site/assets/files/18270/orivesi_2016.pdf.

Tampereen kaupunkiseudun nuorisotyöohjelma 2013–2016. Rajatonta riemua – Tampereen kaupunkiseudun nuorisotyön kehittämishanke 2013–2016. Verkkojulkaisu. Luettu

19.11.2016. <http://kangasala-fi-bin.al-done.fi/@Bin/a89f7350063875e677118e8139a6ccbf/1485855218/application/pdf/2519284/Tampereen%20kaupunkiseudun%20nuorisoty%C3%B6ohjelma%202013-2016.pdf>.

Tilastokeskus. StatFin-tilastotietokanta. Luettu 4.1.2017. <http://stat.fi/tup/tilastotietokannat/index.html>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 6., uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012–2014. Hyvä tieteellinen käytäntö. Luettu 4.1.2017. <http://www.tenk.fi/fi/htk-ohje/hyva-tieteellinen-kaytanto>

Vapaa-aikaohjaajan haastattelu 20.5.2016.

Wilenius, M. 2015. Tulevaisuuskirja. Metodi seuraavan aikakauden ymmärtämiseen. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.

LIITTEET

Liite 1. Kutsu paneeliin osallistumiseen

Hei!

Teen tutkimusta, jonka aiheena on Oriveden nuorisotyö vuonna 2026. Tutkimuksen tarkoituksena on visioida tulevaisuuden nuorisotyötä Orivedellä.

Tutkimuksen toteuttamiseen tarvitaan **nuorisotyön kehittämisestä kiinnostuneita nuoria ja aikuisia** vastaamaan lyhyeen sähköiseen kyselyyn. Vastaajien kriteereinä on innostus ja kiinnostus aiheeseen, jonkinlainen tietämys nuorisotyöstä Orivedellä ja mahdollisuus antaa aikaa vastaamiseen. Kysely on kaksiosainen ja toteutetaan syys-lokakuun aikana vastaamalla sähköpostiin lähetettävän linkin kautta.

Tutkimus on osa sosiaalian YAMK (ylempi ammattikorkeakoulu) opintoja. Jos kiinnostuit asiasta, niin voit laittaa sähköpostia osoitteeseen marikamakinen@gmail.com niin kerron lisää.

Liite 2. Paneeliin osallistuneille lähetetty lisätieto

Opiskelen sosiaalialan YAMK (ylempi ammattikorkeakoulu) tutkintoa Tampereen ammattikorkeakoulussa ja teen opinnäytetyötä Oriveden nuorisotyöhön liittyen. Opinnäytetyössä tehdään tutkimusta tulevaisuuteen suuntautuen ja käyttäen Delfoi -menetelmää. Menetelmässä asiantuntijat eli panelistit vastaavat esitettyihin kysymyksiin eDelfoi-sovelluksen kautta. Paneelissa kysytään ajatuksia ja mielipiteitä Oriveden kaupungin nuorisotyöstä ja sen tulevaisuudesta vuonna 2026.

Nuorisotyö jaetaan nykyisen näkemyksen mukaan perusnuorisotyöhön ja erityis-/kohdennettuun nuorisotyöhön. Orivedellä perusnuorisotyötä tehdään nuorisopalveluissa ja erityisnuorisotyötä etsivässä nuorisotyössä. Etsivä nuorisotyö on kaupungin organisaatiossa työllisyyspalvelujen alla. Nuorisopalveluissa työskentelee vapaa-aikaohjaaja ja työtä on aloittamassa syksyn aikana osa-aikainen nuorisohjaaja. Etsivässä nuorisotyössä on kaksi työntekijää.

Tutkimukseen osallistuvat saavat vastaamiseen tarvittavan linkin sähköpostitse ja vastaajilla on viikon ajan aikaa vastata kyselyyn. Tutkimuksessa vastaaminen tapahtuu nimettömästi. Esitettyjen kysymysten lisäksi vastaajat voivat kyselyn ollessa auki **kommentoida vapaasti** toisten vastauksia ja **perustella omia näkemyksiään**. Vastaajilla on myös mahdollisuus muuttaa omaa mielipidettään käydyn keskustelun perusteella. Tutkimukseen osallistuminen vaatii siis jonkin verran enemmän paneutumista ja ajan käyttöä kuin tavanomaiseen kyselyyn vastaaminen.

Tutkimus on kaksiosainen. Ensimmäisen kyselyn jälkeen tutkimus jatkuu tutkijan toimesta vastausten läpikäymisellä ja uusien kysymysten laatimisella. Toisen kyselykierroksen kysymykset tarkentavat aihetta ja vastaaminen tapahtuu samoin periaattein kun ensimmäisessä osiossa.

Kyselyn tavoitteena on saada vastausten perusteella ja vastaajien avustuksella tulevaisuuden visio Oriveden nuorisotyöstä vuonna 2026! Eli hulluimmatkin ideat ja ajatukset ovat enemmän kuin lämpimästi tervetulleita.

Ystävällisin terveisin

Marika Mäkinen

Liite 3. Kutsu tutkimukseen osallistumisesta työntekijöille ja luottamustoimissa oleville

Hei!

Teen tutkimusta, jonka aiheena on Oriveden nuorisotyö vuonna 2026. Tutkimuksen tarkoituksena on visioida tulevaisuuden nuorisotyötä Orivedellä. Tutkimus on osa sosiaalialan YAMK (ylempi ammattikorkeakoulu) opintoja.

Tutkimukseen liittyvän lyhyen sähköisen kyselyn yhdeksi vastaajaryhmäksi pyydetään nuorten kanssa työskenteleviä ja toimivia tahoja sekä Oriveden kaupungin luottamustoimissa olevia henkilöitä, minkä vuoksi olen lähettänyt tämän viestin juuri sinulle.

Kysely on kaksiosainen ja toteutetaan syys-lokakuun aikana vastaamalla sähköpostiin lähetettävän linkin kautta. Kumpaankin osioon on mahdollista vastata noin viikon ajan ja kyselyssä on myös mahdollisuus vuorovaikutteiseen kommentointiin aiheista.

Pyytäisin vastausta mahdollisuudesta osallistua tutkimukseen 16.9. mennessä. Tarvittaessa voin lähettää lisätietoa tutkimuksesta sähköpostitse tai vastata kysymyksiin puhelimitse numerosta 040 xxxx xxx.

Ystävällisin terveisin

Marika Mäkinen
Sosionomi (YAMK) opiskelija
Tampereen ammattikorkeakoulu

Liite 4. Ensimmäisessä kyselyssä julkaistut tiedotteet

26.9.2016

Vastausten kommentointi

Delfoi-paneelin tärkeimpiä asioita on vastausten kommentointi ja aiheista keskustelu. Paneeli on avoinna perjantaihin 30.9. klo 16 asti, joten vielä on aikaa pohtia nuorisotyön tulevaisuutta. Rohkeita avauksia ja ideoita vaan mukaan!

29.9.2016

Paneelin aukioloa jatketaan

Paneeli on avoinna vielä viikonlopun yli, jotta kaikki osallistujat ehtivät mukaan. Mielenkiintoisia ajatuksia ja visioita on jo tuotu esille. Kiitos näistä! Vielä mahtuu uusia ajatuksia mukaan ja kommentointi on edelleen tärkeää.

Liite 5. Paneelin ensimmäisen kierroksen kysely

1 (4)

Oriveden nuorisotyö 2026

Tervetuloa vastaamaan paneeliin!

Olet osallistumassa Oriveden nuorisotyön tulevaisuutta kehittävään Delfoi-paneeliin.

Paneelin kysymykset ovat avoimia noin yhden viikon ajan ja sinä aikana **voit vastata kysymyksiin, kommentoida muiden vastauksia ja halutessasi muokata ja muuttaa omia vastauksiasi.**

Tämän ensimmäisen paneelin vastausten pohjalta tehdään tutkimuksen toinen, myöhemmin vastattavaksi tuleva ja tulevaisuuden kuvaa tarkentava paneeli.

Tutkimuksen kannalta on tärkeää vastata kaikkiin kysymyksiin ja toivon, että **kommentoit omaa vastaustasi ja muiden kommentteja aktiivisesti.** Kaikki vastaukset ovat nimettömiä!

Aloitussivulla olevissa materiaaleissa on kuvattu kyselyssä käytettyjä toimintamuotoja ja työmenetelmiä. Materiaalia voit käyttää, jos Työmenetelmät -kohdan vaihtoehdot tuntuvat vierailta.

Ongelmatilanteissa voit ottaa yhteyttä sähköpostilla marikamakinen@gmail.com tai kommentoimalla alle.

Oriveden nuorisotyö vuonna 2026

UNELMIENI NUORTEN ORIVESI VUONNA 2026. KUVAILE TARKASTI MILLAISTA TOIMINTAA, TEKEMISTÄ, PAIKKOJA, PALVELUJA JNE. VUONNA 2026 ON ORIVESILÄISILLE NUORILLE.

Työmenetelmät

Nuorisotyötä voidaan tehdä monin eri tavoin ja erilaisista näkökulmista. Alla on lueteltuna muutamia työmenetelmiä tai toimintamuotoja, jotka ovat valtakunnallisesti yleisesti käytössä nuorisotyössä. Tarkoituksena on järjestää tulevaisuuden kannalta eri vaihtoehdot tärkeysjärjestykseen siten, että tärkein vaihtoehto on ensimmäisenä.

Vaihtoehdot saa järjestettyä klikkaamalla hiirellä vasemmalla olevia sinisiä nuolia. Vaihtoehto siirtyy yhdellä klikkauksella aina yhden sijan alas- tai ylöspäin. **Perustele vastauksesi kommentointikenttään.**

1. NUORISOTILOIMINTA
2. TIETO- JA NEUVONTAPALVELUT
3. OSALLISUUSTOIMINTA (NUORISOVALTUUSTO, NUORTEN ASIOIHIN VAIKUTTAMINEN)
4. LIKUNNALLINEN NUORISOTYÖ
5. KULTTUURINEN NUORISOTYÖ
6. DIGITAALINEN NUORISOTYÖ
7. KANGAINVÄLINEN JA MONIKULTTUURINEN NUORISOTYÖ
8. NUORISOYHDISTYKSIEN TOIMINNAN TUKEMINEN (ESIM. TOIMINTATILAT TAI TALOUDELLINEN TUKI)
9. NUORTEN TYÖPAJAPALVELUT
10. ERITYISNUORISOTYÖ
11. JOKU MUU, MIKÄ? VOIT VASTATA KOMMENTOINTIKENTTÄÄN.

Toimintaympäristö

Nuorisotyötä voidaan tehdä käytännössä missä tahansa paikassa. Pääasiana nuorisotyössä on nuorten tavoittaminen ja kohtaaminen. Alla on lueteltu joitakin yleisiä nuorisotyön toimintapaikkoja. Järjestä eri vaihtoehdot tulevaisuuden kannalta tärkeysjärjestykseen siten, että tärkein paikka on ensimmäisenä.

Vaihtoehdot saa järjestettyä klikkaamalla vasemmalla olevia sinisiä nuolia. Vaihtoehto siirtyy yhdellä klikkauksella aina yhden sijan alas- tai ylöspäin. [Perustele vastauksesi kommentointikenttään.](#)

- ▼ 1. KOULU
- ▲ 2. NUORISOTALO
- ▼ 3. KATU JA PUISTOALUEET
- ▲ 4. KIRIASTO
- ▼ 5. SEURA- JA YHDISTYSTOIMINTA
- ▲ 6. KAUPPAKESKUKSET JA KAHVILAT
- ▼ 7. INTERNET JA SOSIAALINEN MEDIA
- ▲ 8. JOKU MUU, MIKÄ? VOIT KIRJOITAA VASTAUKSEN KOMMENTOINTIKENTTÄÄN.

Nuorisotyön organisointi

Tällä hetkellä kunnallista nuorisotyötä pääasiassa toteutetaan kuntien omana toimintana. Nuorisotyötä tehdään myös monien muiden tahojen, kuten seurakunnat ja järjestöt, järjestämänä. Mikä tai kuka nuorisotyötä järjestää tulevaisuudessa? Järjestä alla olevat vaihtoehdot siten, että mielestäsi tulevaisuudessa tärkein järjestäjätaho on ensimmäisenä.

Vaihtoehdot saa järjestettyä klikkaamalla vasemmalla olevia sinisiä nuolia. [Perustele vastauksesi kommentointikenttään.](#)

- ▼ 1. JÄRJESTÖT JA YHDISTYKSET
- ▲ 2. LIIKUNTASEURAT
- ▼ 3. KUNTA
- ▲ 4. SEURAKUNTA
- ▼ 5. NUORTEN VANHEMMAT
- ▲ 6. NUORET ITSE
- ▲ 7. JOKU MUU, MIKÄ? KIRJOITA OMA EHDOTUKSESI KOMMENTOINTIKENTTÄÄN.

Ajankohta 1

Nuorisotyön tarkoituksena on kohdata ja tavoittaa paikkakunnan nuoria mahdollisimman matalalla kynnyksellä. Mihin vuorokauden aikaan tulevaisuudessa nuorisotyötä pääasiassa tehdään? Järjestä alla olevat vaihtoehdot siten, että tärkein vuorokauden aika on ensimmäisenä.

Vaihtoehdot saa järjestettyä klikkaamalla vasemmalla olevia sinisiä nuolia. [Perustele vastauksesi kommentointikenttään.](#)

- ▼ 1. AAMU
- ▲ 2. PÄIVÄ
- ▼ 3. ILTAPÄIVÄ
- ▲ 4. ILTA
- ▲ 5. YÖ

Ajankohta 2

Järjestä alla olevat vaihtoehdot mielestäsi tärkeysjärjestykseen siten, että tärkein vuoden aika, jolloin nuorisotyön tulisi olla aktiivista, on ensimmäisenä.

Vaihtoehdot saa järjestettyä klikkaamalla vasemmalla olevia sinisiä nuolia. [Perustele vastauksesi kommentointikenttään.](#)

- ▼ 1. KEVÄT
- ▲ 2. KESÄ
- ▼ 3. SYKSY
- ▲ 4. TALVI

Ajankohta 3

Nykyisin nuorisotyön toiminta Orivedellä painottuu pääasiassa arkipäiviin. Onko tulevaisuudessa nuorisotyö arkipäiviin vai viikonloppuihin painottuvaa? Valitse vaihtoehdoista mielestäsi tärkeämpi ensimmäiseksi.

Saat siirrettyä vaihtoehtojen paikkaa klikkaamalla vasemmalla olevia sinisiä nuolia. [Perustele vastauksesi kommentointikenttään.](#)

- ▼ 1. ARKIPÄIVÄT MAANANTAISTA PERUANTAIHIIN
- ▲ 2. VIIKONLOPPU

Taustatiedot

SUKUPUOLI

- Mies
- Nainen

VASTAAJA ON

- Nuori (alle 30-vuotias)
- Aikuinen (30 vuotta täyttänyt)
- Työntekijä (paneeliin henkilökohtaisesti kutsuttu)

Liite 6. Toiseen paneelikierrrokseen osallistuneille lähetetyt lisätiedot

Opiskelen sosiaalialan YAMK (ylempi ammattikorkeakoulu) tutkintoa Tampereen ammattikorkeakoulussa ja teen opinnäytetyötä Oriveden nuorisotyöhön liittyen. Opinnäytetyössä tehdään tutkimusta tulevaisuuteen suuntautuen ja käyttäen Delfoi -menetelmää. Menetelmässä asiantuntijat eli panelistit vastaavat esitettyihin kysymyksiin eDelfoi-sovelluksen kautta. Paneelissa kysytään ajatuksia ja mielipiteitä Oriveden kaupungin nuorisotyöstä ja sen tulevaisuudesta vuonna 2026.

Nuorisotyö jaetaan nykyisen näkemyksen mukaan perusnuorisotyöhön ja erityis-/kohdennettuun nuorisotyöhön. Orivedellä perusnuorisotyötä tehdään nuorisopalveluissa ja erityisnuorisotyötä etsivässä nuorisotyössä. Etsivä nuorisotyö on kaupungin organisaatiossa työllisyyspalvelujen alla. Nuorisopalveluissa työskentelee vapaa-aikaohjaaja ja osa-aikainen nuorisohjaaja. Etsivässä nuorisotyössä on kaksi työntekijää.

Tutkimukseen osallistuvat saavat **vastaamiseen tarvittavan linkin sähköpostitse** ja vastaajilla on **kahden viikon ajan aikaa vastata kyselyyn**. Tutkimuksessa vastaaminen tapahtuu nimettömästi. Esitettyjen kysymysten lisäksi vastaajat voivat kyselyn ollessa auki **kommentoida vapaasti** toisten vastauksia ja **perustella omia näkemyksiään**. Vastaajilla on myös mahdollisuus muuttaa omaa mielipidettään ja vastaustaan käydyin keskustelun perusteella. Tutkimukseen osallistuminen vaatii siis jonkin verran enemmän paneutumista ja ajan käyttöä kuin tavanomaiseen kyselyyn vastaaminen.

Tutkimus on kaksiosainen. Tutkimuksen ensimmäinen osa on jo ohitse ja nyt on kyseessä tutkimukseen kuuluva toinen kysely. Tämän osan kysymykset on tehty ensimmäisen kyselyn vastausten pohjalta.

Kiitos osallistumisesta!

Ystävällisin terveisin

Marika Mäkinen

Liite 7. Paneelin toisen kierroksen kysely

1 (6)

Oriveden nuorisotyö 2026 paneeli 2

Oriveden nuorisotyö 2026

Tässä kyselyssä arvioidaan **oman mielipiteen mukaan kuinka toivottavia ja todennäköisiä esitetyt väitteet ovat**. Väitteet on laadittu ensimmäisen kyselyn tulosten mukaan eli ajatukset ovat tulleet ensimmäiseen kyselyyn vastanneilta henkilöiltä.

Jokaisen väitteen alla on kaksi janaa, joiden **ääripäissä ovat vaihtoehdot toivottavuudelle ja todennäköisyydelle**. Vaihtoehtoina ovat myös kohdat -, +/- ja +. Näiden kohdalle voit merkitä mielipiteesi, jos ääripäät tuntuvat huonoilta vaihtoehdoilta.

Kysely on **avoimena kahden viikon ajan**. Tässäkin kyselyssä on **tärkeää perustella omia vastauksia ja kommentoida aktiivisesti muiden vastauksia**.

Epäselvissä tilanteissa voit laittaa viestiä osoitteeseen marikamakinen@gmail.com.

Kiitos vastauksestasi!

Nuorisotyön menetelmät

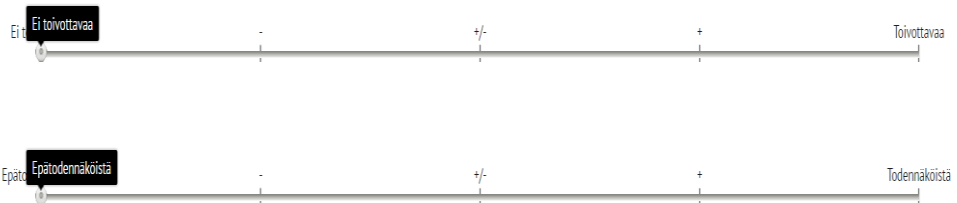
Vuonna 2026 Oriveden kouluissa työskentelee oma nuorisotyöntekijä, jonka tehtävänä on esimerkiksi järjestää välituntitoimintaa ja auttaa koulun arjessa viihtyvyyden parantamiseksi sekä auttaa oppilaita ohjaamalla ja tukemalla yhteistyössä koulun muun henkilökunnan kanssa.

Alla on kaksi janaa. Saat valittua haluamasi kohdan klikkaamalla hiirellä.

Valitse ensimmäiseltä janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi tulevaisuuden kannalta ajatustasi siitä **kuinka toivottavaa** väitteen toteutuminen on.

Valitse toiselta janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi **kuinka todennäköistä** väitteen toteutuminen on vuonna 2026.

Perustele vastauksesi kommentointikenttään.

Nuorisotyön menetelmät

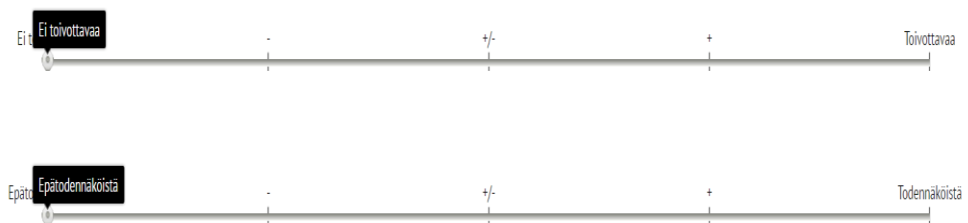
Vuonna 2026 nuorisotyöntekijät toimivat liikkuvana nuorisotyönä ympäri kaupunkia eivätkä ole sidoksissa mihinkään tiettyyn paikkaan. Työntekijät ovat siellä missä nuoretkin sillä hetkellä ovat.

Alla on kaksi janaa. Saat valittua haluamasi kohdan klikkaamalla hiirellä.

Valitse ensimmäiseltä janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi tulevaisuuden kannalta ajatustasi siitä **kuinka toivottavaa** väitteen toteutuminen on.

Valitse toiselta janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi **kuinka todennäköistä** väitteen toteutuminen on vuonna 2026.

Perustele vastauksesi kommentointikenttään.

Nuorisotyön menetelmät

Tulevaisuudessa nuorisotyössä on tärkeää yhdessä tekeminen sekä nuorten oma osallistuminen toiminnan suunnitteluun ja sen toteuttamiseen.

Alla on kaksi janaa. Saat valittua haluamasi kohdan klikkaamalla hiirellä.

Valitse ensimmäiseltä janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi tulevaisuuden kannalta ajatustasi siitä **kuinka toivottavaa** väitteen toteutuminen on.

Valitse toiselta janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi **kuinka todennäköistä** väitteen toteutuminen on vuonna 2026.

Perustele vastauksesi kommentointikenttään.

Nuorisotyön menetelmät

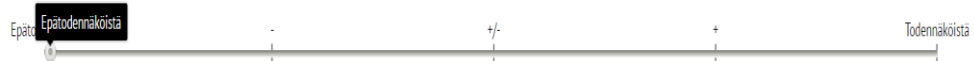
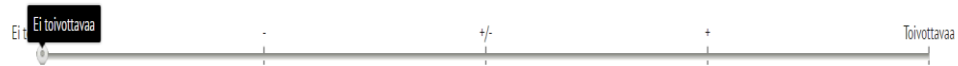
Tulevaisuudessa nuorisotyö on mukana nuorten harrastustoiminnassa järjestämällä matalan kynnyksen harrastusryhmiä nuorille. Ryhmien toteuttamiseen osallistuvat myös vapaaehtoiset ja ryhmät suunnitellaan yhdessä nuorten kanssa.

Alla on kaksi janaa. Saat valittua haluamasi kohdan klikkaamalla hiirellä.

Valitse ensimmäiseltä janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi tulevaisuuden kannalta ajatustasi siitä **kuinka toivottavaa** väitteen toteutuminen on.

Valitse toiselta janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi **kuinka todennäköistä** väitteen toteutuminen on vuonna 2026.

Perustele vastauksesi kommentointikenttään.

Nuorisotyön menetelmät

Vuonna 2026 järjestetään nuorten kanssa joka kuukausi yksi tapahtuma.

Alla on kaksi janaa. Saat valittua haluamasi kohdan klikkaamalla hiirellä.

Valitse ensimmäiseltä janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi tulevaisuuden kannalta ajatustasi siitä **kuinka toivottavaa** väitteen toteutuminen on.

Valitse toiselta janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi **kuinka todennäköistä** väitteen toteutuminen on vuonna 2026.

Perustele vastauksesi kommentointikenttään.

Nuorisotyön menetelmät

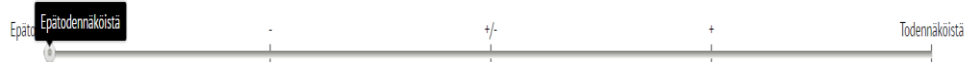
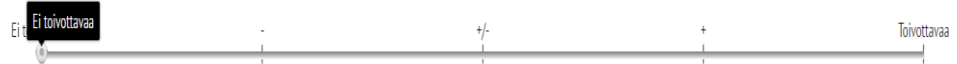
Vuonna 2026 nuorisotyön avulla tuetaan aktiivisesti nuoria ennaltaehkäisevästi sekä sellaisissa tilanteissa, joissa nuorilla on ongelmia. Kaikille nuorille tarjotaan nuorisotyön kautta ohjausta ja tukea opiskeluun, työelämään ja elämänhallintaan liittyvissä asioissa syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Alla on kaksi janaa. Saat valittua haluamasi kohdan klikkaamalla hiirellä.

Valitse ensimmäiseltä janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi tulevaisuuden kannalta ajatustasi siitä **kuinka toivottavaa** väitteen toteutuminen on.

Valitse toiselta janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi **kuinka todennäköistä** väitteen toteutuminen on vuonna 2026.

Perustele vastauksesi kommentointikenttään.

Nuorisotyön menetelmät

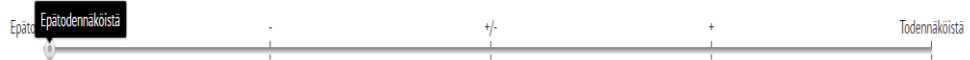
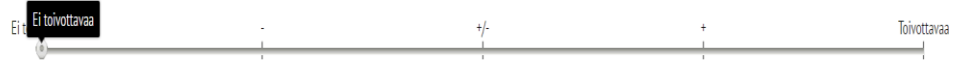
Tulevaisuudessa tärkeä nuorten harrastus sekä nuorisotyön menetelmä ovat erilaiset liikuntamuodot joukkuelajeista monenlaisiin yksilölajeihin. Liikuntapaikkojen suunnittelussa otetaan erityisesti huomioon nuorten esille tuomat ideat ja toiveet.

Alla on kaksi janaa. Saat valittua haluamasi kohdan klikkaamalla hiirellä.

Valitse ensimmäiseltä janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi tulevaisuuden kannalta ajatustasi siitä **kuinka toivottavaa** väitteen toteutuminen on.

Valitse toiselta janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi **kuinka todennäköistä** väitteen toteutuminen on vuonna 2026.

Perustele vastauksesi kommentointikenttään.

Toimintaympäristö

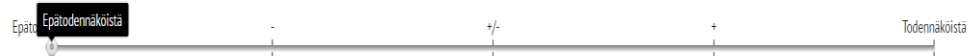
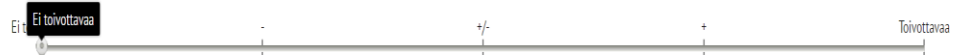
Orivedellä on vuonna 2026 nuorille tarkoitettu monitoimitila/talo, jossa on mahdollista viettää vapaasti aikaa tai harrastaa monia asioita saman katon alla. Samoissa tiloissa toimii myös nuorille tarkoitettu kahvila. Tila on auki aina koulun jälkeen ja myös viikonloppuisin. Tiloissa työskentelee sekä nuorisotyöntekijöitä että eri yhdistyksiä ja vapaaehtoisia.

Alla on kaksi janaa. Saat valittua haluamasi kohdan klikkaamalla hiirellä.

Valitse ensimmäiseltä janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi tulevaisuuden kannalta ajatustasi siitä **kuinka toivottavaa** väitteen toteutuminen on.

Valitse toiselta janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi **kuinka todennäköistä** väitteen toteutuminen on vuonna 2026.

Perustele vastauksesi kommentointikenttään.

Toimintaympäristö

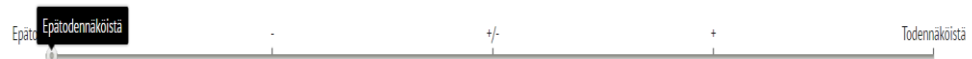
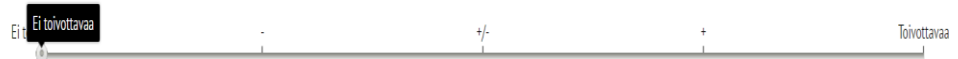
Tulevaisuudessa Orivedellä ei ole erillistä nuorisolle kohdennettua tilaa, vaan nuorisotyössä hyödynnetään jo olemassa olevia tiloja (koulut, kirjasto jne.). Näissä tiloissa nuorisotyöntekijät järjestävät nuorille suunnattua toimintaa yhteistyössä muiden kaupungin työntekijöiden sekä yhdistysten ja vapaaehtoisten kanssa.

Alla on kaksi janaa. Saat valittua haluamasi kohdan klikkaamalla hiirellä.

Valitse ensimmäiseltä janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi tulevaisuuden kannalta ajatustasi siitä **kuinka toivottavaa** väitteen toteutuminen on.

Valitse toiselta janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi **kuinka todennäköistä** väitteen toteutuminen on vuonna 2026.

Perustele vastauksesi kommentointikenttään.

Toimintaympäristö

Vuonna 2026 nuorisotyötä tehdään pääasiassa netin kautta erilaisten sosiaalisen median kanavien kautta.

Alla on kaksi janaa. Saat valittua haluamasi kohdan klikkaamalla hiirellä.

Valitse ensimmäiseltä janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi tulevaisuuden kannalta ajatustasi siitä **kuinka toivottavaa** väitteen toteutuminen on.

Valitse toiselta janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi **kuinka todennäköistä** väitteen toteutuminen on vuonna 2026.

Perustele vastustasi kommentointikenttään.

Nuorisotyön organisointi

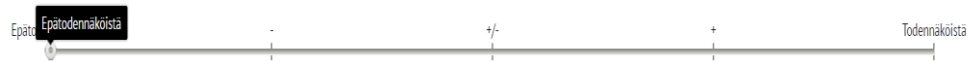
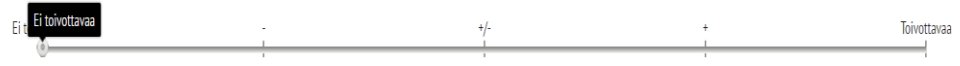
Nuorisotyön kokonaisuutta koordinoi Oriveden kaupunki, mutta nuorisotyötä toteuttavat yhteistyössä Oriveden kaupungin työntekijöiden kanssa myös muut toimijat kuten seurakunta ja yhdistykset sekä vapaaehtoiset.

Alla on kaksi janaa. Saat valittua haluamasi kohdan klikkaamalla hiirellä.

Valitse ensimmäiseltä janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi tulevaisuuden kannalta ajatustasi siitä **kuinka toivottavaa** väitteen toteutuminen on.

Valitse toiselta janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi **kuinka todennäköistä** väitteen toteutuminen on vuonna 2026.

Perustele vastustasi kommentointikenttään.

Nuorisotyön organisointi

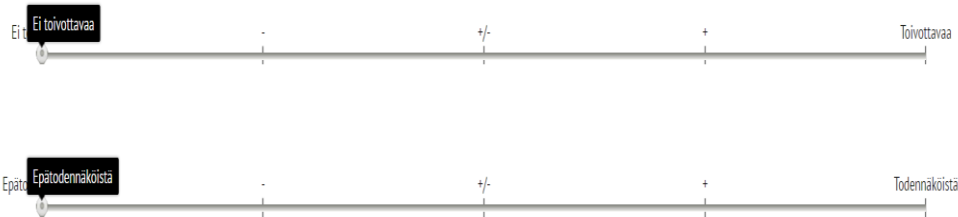
Tällä hetkellä Oriveden kaupungin palveluksessa nuorisotyötä tekee 3 henkilöä kokopäiväisesti ja 1 henkilö osa-aikaisesti. Vuonna 2026 nuorisotyössä on Oriveden kaupungilla työskentelemässä viisi henkilöä.

Alla on kaksi janaa. Saat valittua haluamasi kohdan klikkaamalla hiirellä.

Valitse ensimmäiseltä janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi tulevaisuuden kannalta ajatustasi siitä **kuinka toivottavaa** väitteen toteutuminen on.

Valitse toiselta janalta kohta, joka kuvaa mielestäsi **kuinka todennäköistä** väitteen toteutuminen on vuonna 2026.

Perustele vastauksesi kommentointikenttään.

Oriveden nuorisotyö 2026 paneeli 2

Tähän voit vielä kirjoittaa ajatuksia ja ideoita, joita haluat tuoda esille. Kiitos vastauksista ja hyvää syksyn jatkoa!

Taustatiedot

SUKUPUOLI

- Mies
- Nainen

ASEMA

- Nuori (alle 30-vuotias)
- Aikuinen (30 vuotta täyttänyt)
- Työntekijä (paneeliin henkilökohtaisesti kutsuttu)